

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ, АРХЕОЛОГІЇ ТА ТУРИЗМУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
МАГІСТРА

на тему: «Етнічний туризм: світовий досвід та українська практика»

здобувач 2 курсу групи ТУ-23зм

спеціальність: 242 Туризм і рекреація

Юр'єва О. А.

(ПІБ здобувача)

(підпис)

Керівник роботи

д. е. н., проф. Зеленко О. О.

(вчене звання, науковий ступінь, ПІБ)

(підпис)

КИЇВ – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Факультет _____ Юридичний _____
Кафедра _____ історії, археології та туризму _____
Освітній ступінь _____ магістр _____
(бакалавр, магістр)
Спеціальність _____ 242 Туризм і рекреація _____
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

к.і.н., доц. Сапицька О. М.

“ 11 ” жовтня 2024 __ року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Юр'євій Олександрі Анатоліївні

1. Тема роботи: **Етнічний туризм: світовий досвід та українська практика**
керівник роботи: д.е.н., проф. Зеленко Олена Олександрівна
затверджена наказом по університету від «10» жовтня 2024 року № 72/14.06
2. Строк подання студентом роботи: 02.12.2024
3. Вихідні дані: дані відкритих джерел мережі Інтернет, інформація відкритого доступу щодо діяльності ТОВ «Аккорд-тур», наукова література за темою дослідження
4. Зміст основної частини (перелік питань, які потрібно розробити):
Теоретико -методичні аспекти розвитку етнічного туризму.
Світовий досвід розвитку етнічного туризму.
Аналіз ринку українського етнічного туризму.
Перспективи розвитку етнічного туризму в Україні на основі світового досвіду.
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):
2 таблиці, 9 рисунків, 8 додатків

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	проф. Зеленко О. О.		
II	проф. Зеленко О. О.		
III	проф. Зеленко О. О.		
IV	проф. Зеленко О. О.		

7. Дата видачі завдання: 11.10.2024**КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН**

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної випускної роботи	Строк виконання етапів	Примітка
1.	Проаналізувати літературні та інші джерела з проблеми дослідження.	11.10.2024	виконано
2.	Сформулювати об'єкт, предмет дослідження, сформулювати завдання і мету та написати вступ.	15.10.2024	виконано
3.	Проаналізувати різноманітні джерела інформації щодо розвитку етнічного туризму в світі та Україні	20.10.2024	виконано
4.	Дослідити теоретико-методичні аспекти розвитку етнічного туризму. Написати перший розділ роботи.	2.10.2024	виконано
5.	Дослідити світовий досвід розвитку етнічного туризму та сформулювати другий розділ роботи.	30.10.2024	виконано
6.	Провести аналіз ринку українського етнічного туризму. Оформити результати у третій розділ.	07.11.2024	виконано
7.	Виявити перспективи розвитку етнічного туризму в Україні на основі світового досвіду.	14.11.2024	виконано
8.	Розробити авторський тур та сформулювати власні пропозиції щодо розвитку етнічного туризму. Сформулювати четвертий розділ.	20.11.2024	виконано
9.	Узагальнити результати проведеного дослідження, сформулювати висновки.	25.11.2024	виконано
10.	Підготувати доповідь на захист, розробити демонстраційні матеріали.	02.12.2024	виконано
11.	Захист магістерської роботи.	23.12.2024	виконано

Здобувач

Юр'єва О. А.

Керівник роботи

Зеленко О. О.

РЕФЕРАТ

Текст – 123 с, рис.- 9, табл. – 2, літератури – 73 джерела

Ключові слова: етнічний туризм, історико-культурні ресурси, меморіально-етнічний туризм, культурна спадщина, національна ідентичність.

В кваліфікаційній роботі визначено та проаналізовано етнічний туризм, який має велике значення для збереження етнічної ідентичності та забезпечення стійкого економічного розвитку місцевих громад. Саме тому цей вид туризму набирає значної актуальності в Україні. Розробка та впровадження нових етнічних турів сприятиме реалізації виховної функції туризму та підвищенню національної свідомості громадян, що є особливо актуальним в наш час.

Досліджено теоретико - методичні аспекти розвитку етнічного туризму. Охарактеризовано сутність етнічного туризму та його класифікації. Проаналізовано географію етнічного туризму в світі. Охарактеризовано політику державної підтримки етнічного туризму в різних країнах. Оцінено потенціал України для розвитку етнічного туризму, в тому числі історико-культурні та природні ресурси. Встановлено проблеми і бар'єри розвитку етнічного туризму в Україні. З'ясовано політику підтримки етнічного туризму в Україні на державному та регіональному рівнях. Розглянуто інтеграцію кращих міжнародних практик у розвиток етнічного туризму. Встановлено роль етнічного туризму в покращенні іміджу України на міжнародній арені. Запропоновано методика та розроблено інноваційний етнічний тур. Рекомендовано дотримання безпекових питань при організації етнічного туру.

АННОТАЦІЯ

Юр'єва О. А. Етнічний туризм: світовий досвід та українська практика. – Рукопис.

Магістерська робота на здобуття кваліфікаційно–освітнього рівня магістра за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація». – Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля Міністерства освіти і науки України, Київ, 2024.

Досліджено теоретико-методичні аспекти розвитку етнічного туризму. Охарактеризовано сутність етнічного туризму та його класифікації. Проаналізовано географію етнічного туризму в світі. Охарактеризовано політику державної підтримки етнічного туризму в різних країнах. Оцінено потенціал України для розвитку етнічного туризму, в тому числі історико-культурні та природні ресурси. Встановлено проблеми і бар'єри розвитку етнічного туризму в Україні. З'ясовано політику підтримки етнічного туризму в Україні на державному та регіональному рівнях. Розглянуто інтеграцію кращих міжнародних практик у розвиток етнічного туризму. Встановлено роль етнічного туризму в покращенні іміджу України на міжнародній арені. Запропоновано методика та розроблено інноваційний етнічний тур. Рекомендовано дотримання безпекових питань при організації етнічного туру.

ABSTRACT

Yurieva O.A. Ethnic tourism: world experience and Ukrainian practice – Manuscript.

Master's thesis for the qualification and educational level of master's degree in speciality 242 'Tourism and recreation.' - Volodymyr Dahl East Ukrainian National University of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Kyiv, 2024.

The theoretical and methodical aspects of ethnic tourism development are investigated. The essence of ethnic tourism and its classification are characterised. The geography of ethnic tourism in the world is analysed. The policy of state support for ethnic tourism in different countries is described. The potential of Ukraine for the development of ethnic tourism, including historical, cultural and natural resources, is assessed. The problems and barriers to the development of ethnic tourism in Ukraine are identified. The policy of support for ethnic tourism in Ukraine at the state and regional levels is clarified. The integration of best international practices in the development of ethnic tourism is considered. The role of ethnic tourism in improving the image of Ukraine in the international arena is determined. A methodology is proposed and an innovative ethnic tour is developed. It is recommended to observe security issues when organising an ethnic tour.

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО -МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЕТНІЧНОГО ТУРИЗМУ	10
1.1. Поняття і сутність етнічного туризму	10
1.2. Класифікація етнічного туризму	17
1.3. Роль етнічного туризму у збереженні культурної спадщини та формуванні національної ідентичності	21
Висновки до 1 розділу	30
РОЗДІЛ 2. СВІТОВИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ЕТНІЧНОГО ТУРИЗМУ	32
2.1. Географія етнічного туризму: ключові туристичні напрямки	32
2.2. Політика державної підтримки етнічного туризму в різних країнах	44
Висновки до 2 розділу	47
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ РИНКУ УКРАЇНСЬКОГО ЕТНІЧНОГО ТУРИЗМУ	48
3.1. Потенціал України для розвитку етнічного туризму	48
3.2. Історико-культурні та природні ресурси як основа розвитку етнічного туризму в Україні	52
3.3. Проблеми і бар'єри розвитку етнічного туризму в Україні	66
3.4. Політика підтримки етнічного туризму в Україні на державному та регіональному рівнях	73
Висновки до 3 розділу	75
РОЗДІЛ 4. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕТНІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ НА ОСНОВІ СВІТОВОГО ДОСВІДУ	76
4.1. Інтеграція кращих міжнародних практик у розвиток етнічного туризму	76
4.2. Роль етнічного туризму в покращенні іміджу України на міжнародній арені	81
4.3. Розробка інноваційного етнічного туру	84

	7
4.4. Безпекові питання при організації етнічного туру	93
Висновки до 4 розділу	95
ВИСНОВКИ	96
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	99
ДОДАТКИ	107

ВСТУП

Актуальність теми. Етнічний туризм — це особливий вид туризму, спрямований на знайомство з культурною спадщиною, традиціями, звичаями та побутом різних етнічних груп і національних меншин. Туристи, які беруть участь в етнічному туризмі, прагнуть потрапити в автентичне середовище, знаючи більше про специфіку життя, мистецтво, релігію, обряди та інші аспекти культурної ідентичності місцевих громад.

Етнічний туризм сприяє збереженню та популяризації культурних традицій етнічних спільнот. Це включає фольклор, народні ремесла, музику, танці, традиційне мистецтво, місцеві свята та обряди, які передаються з покоління в покоління. Завдяки туристичному інтересу етнічні громади мають можливість відновлювати та підтримувати свою культурну ідентичність.

Етнічний туризм – це не просто споживання культурного продукту, а активна взаємодія між туристом і культурою, яку він відвідує. Цей вид туризму має велике значення для збереження етнічної ідентичності та забезпечення стійкого економічного розвитку місцевих громад. Саме тому цей вид туризму набирає значної актуальності в Україні. Розробка та впровадження нових етнічних турів сприятиме реалізації виховної функції туризму та підвищенню національної свідомості громадян, що є особливо актуальним в наш час.

Метою роботи є виявлення можливостей розвитку етнічного туризму в Україні та світі в умовах сьогодення.

З метою досягнення мети було поставлено та реалізовано наступні **завдання:**

- досліджено теоретико-методичні аспекти розвитку етнічного туризму;
- охарактеризовано сутність етнічного туризму та його класифікації;
- проаналізовано географію етнічного туризму в світі;
- висвітлено політику державної підтримки етнічного туризму в різних країнах;

- оцінено потенціал України для розвитку етнічного туризму, в тому числі історико-культурні та природні ресурси;
- встановлено проблеми і бар'єри розвитку етнічного туризму в Україні;
- з'ясовано політику підтримки етнічного туризму в Україні на державному та регіональному рівнях;
- розглянуто інтеграцію кращих міжнародних практик у розвиток етнічного туризму;
- встановлено роль етнічного туризму в покращенні іміджу України на міжнародній арені;
- запропоновано методику та розроблено інноваційний етнічний тур;
- рекомендовано дотримання безпекових питань при організації етнічного туру.

Об'єктом дослідження виступає етнічний туризм світі та Україні.

Предмет дослідження – теоретичні засади та практичні інструменти розвитку етнічного туризму в світі та Україні.

Під час дослідження використано загальнонаукові та спеціальні **методи дослідження**, серед яких: порівняльний, аналітичний, метод прогнозування, маркетингові методи, аналізу і синтезу.

Апробація та публікації: основні ідеї та пропозиції магістерського дослідження пройшли апробацію, що знайшло своє відображення у публікації «Перспективи розвитку меморіально-етнічного туризму в Україні» у виданні «ScientificWorldJournal», 2024 рік (подано до друку).

Структура роботи складається з вступу, чотирьох розділів, тринадцяти параграфів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи 123 сторінки машинописного тексту. Магістерська робота містить 2 таблиці, 9 рисунків, 8 додатків. Використано 73 літературних джерела.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЕТНІЧНОГО ТУРИЗМУ

1.1. Поняття і сутність етнічного туризму

Етнічний туризм — це різновид культурного туризму, місце якого є ознайомленням з культурними, етнічними та національними традиціями, що сформувалися в певних регіонах або серед конкретних етнічних груп. Основною особливістю цього виду туризму є занурення у повсякденне життя місцевих громад та участь в їх звичаях, обрядах і ритуалах. Сутність етнічного туризму сталася у створенні унікального культурного досвіду для туристів шляхом знайомства з автентичними традиціями, ремеслами та стилем життя етнічних груп.

Етнічний туризм як напрямок дослідження в сучасній науці набуває все більшого значення, особливо в контексті розвитку національної культури, міжетнічної комунікації та популяризації унікальних культурних традицій. Українські вчені розглядають етнічний туризм як специфічний вид туристичної діяльності, орієнтований на знайомство з традиціями, побутом, звичаями та культурною спадщиною певної етнічної спільноти. Це явище є прогресом для культурної ідентичності та формування міжкультурного діалогу.

Аналіз наукових робіт українських вчених, присвячених етнічному туризму, дозволяє глибше зрозуміти поняття, сутність, актуальні проблеми та перспективи розвитку цього виду туризму в Україні. крім того, українські науковці акцентують увагу на культурно-пізнавальному, соціально-економічному та екологічному значеннях етнічного туризму, а також пропонують конкретні шляхи його оптимізації.

Так, в працях Джаман В. О., Джаман Я. В., Чаплінського П. розглядається розвиток етнічного туризму в поліетнічному просторі. Автори визначають етнічний туризм як засіб збереження місцевої культури та стимул для розвитку сільських територій. Вони наголошують на ролі етнічного туризму в актуалізації нематеріальної культурної спадщини, зокрема традиційних ремесел, пісень,

танців та обрядів. Їх роботи містять практичні рекомендації щодо інтеграції місцевих громад у туристичну діяльність і підкреслюють значення створення автентичних туристичних продуктів. Таким чином, автори пропонують залучати місцевих жителів до проведення майстер-класів і культурних подій, що забезпечують не лише збереження культури, а й економічний ефект для громади [13].

Відповідно Мисяк О.М. досліджуючи перспективи розвитку етнічного туризму в Україні, зазначає, що етнічний туризм розглядається як подорожі, місця яких є знайомство з матеріальною і нематеріальною культурною спадщиною етносів, зокрема їх традиційними ремеслами, святами, обрядами, гастрономією та побутовими особливостями. У своїх роботах автор акцентує увагу на інтерактивній складовій такого туризму, що дозволяє туристам стати активними учасниками культурного життя місцевих громад [20].

Наприклад, Джаман В. О. використовує етнічний туризм як інструмент збереження локальної культури та етнічної самобутності, наголошуючи, що цей вид туризму сприяє не лише економічному розвитку регіонів, але й відродженню традиційних знань і практик. Він також підкреслює важливість створення умов для взаємодії туристів з місцевими жителями, що формує унікальний культурний досвід [13].

Рожнова В. у своїх дослідженнях зосереджується на соціокультурному аспекті етнічного туризму, зазначаючи, що цей вид туризму виступає засобом міжкультурного обміну, що зміцнює міжетнічну толерантність та взаємоповагу. Вона також розглядає його як потужний засіб популяризації національної культури на міжнародному рівні [23].

Автор досліджує етнічний туризм з точки зору його впливу на збереження нематеріальної культурної спадщини. У своїх роботах вона підкреслює, що етнічний туризм є одним із найефективніших способів передати традиції молодим поколінням, які можуть втратити зв'язок із корінням через урбанізацію та глобалізацію. У своїх роботах вона також пропонує інтегрувати етнічний

туризм у шкільну освіту через організацію екскурсій до етнографічних музеїв і майстер-класів для школярів.

Бучко Ж. розглядаючи транскордонні маршрути історико-етнографічного туризму на Буковині зосереджується на комплексному підході до розвитку етнічного туризму в Україні. Автор спеціалізується на вивченні особливостей організації етнічних турів у прикордонних регіонах України. У своїх дослідженнях вона звертає увагу на те, як мультикультурність цих регіонів може бути використана для створення туристичного продукту. Також автор зазначає, що етнічний туризм є інструментом не лише культурного розвитку, але й національного самоствердження. У своїх дослідженнях автор підкреслює важливість інтеграції традицій місцевих етнічних груп у загальнодержавний культурний контекст [5].

Значна увага приділяється гастрономічному аспекту етнічного туризму, який, за її словами, може бути потужним маркетинговим інструментом. також, вона аналізує роль таких фестивалів, як "Закарпатське божоле" (фестиваль вина) або "Гуцульська бриндзя", у розвитку туризму. Автор вказує на потребу залучення державних і приватних інвестицій для підтримки.

Бойко З. В., Горожанкіна Н. А., Грушка В. В. при дослідженні тенденцій розвитку туризму в Україні в умовах воєнного часу акцентують увагу на значущості етнічного туризму для відродження культурної спадщини етнічних меншин. Крім того, вони визначають туристичний потенціал таких етнічних груп, як угорці Закарпаття, кримські татари, болгари та гагаузи. Автори звертають увагу на проблеми правового регулювання етнічного туризму в Україні. Вони зазначають, що яскраво виражені стандарти та правила організації таких турів часто погіршуються до неефективності туристичних програм і навіть культурної відповідності [4].

Слащева А. В., Філімонцева І. О. наголошують на історико-соціальних передумогах формування ресурсів етнічного туризму в Україні. Також значна увага приділена аналізу маркетингових стратегій у просуванні етнічного туризму. А саме автори акцентують увагу на важливості створення брендів продуктів,

які репрезентують культуру певного регіону. Автори наголошують на необхідності створення інтерактивних платформ для туристів, таких як мобільні додатки з інформацією про етнічні маршрути, музеї та фестивалі. Це, на їх думку, допоможе залучити молодіжну аудиторію, яка прагне отримати інформацію швидко та в зручному форматі [26].

Аналіз робіт українських вчених демонструє, що етнічний туризм є багатовимірним явищем, яке охоплює культурний, соціально-економічний, маркетинговий та екологічний аспекти. Кожен із дослідників наголошує на важливості збереження автентичності культурної спадщини, створення умов для економічного розвитку регіонів та використання сучасних технологій для просування етнічного туризму. Завдяки таким дослідженням стає можливим формування цільової стратегії розвитку етнічного туризму,

Етнічний туризм в українській науковій думці розглядається як багатогранне явище, що поєднує у собі економічні, соціальні, культурні та освітні аспекти. Його сутність можна застосувати через кілька ключових характеристик:

1. Культурно-пізнавальний характер. Етнічний туризм орієнтований на пізнання традицій, історії та звичаїв певного етносу. Туристи мають можливість глибше зрозуміти етнічну ідентичність через відвідування історико-культурних об'єктів, участь у святах, обрядах і майстер-класах.
2. Соціальна взаємодія. Цей вид туризму сприяє налагодженню контактів між представниками різних етносів, формуючи середовище для взаєморозуміння, толерантності та обміну знаннями.
3. Економічний розвиток регіонів. Українські вчені зазначають, що етнічний туризм є дієвим засобом економічної підтримки сільської громади, адже він створює нові робочі місця, сприяє розвитку інфраструктури та зростанню попиту на місцеві товари й послуги.
4. Збереження та відродження культурної спадщини. Туристична діяльність, пов'язана з етнічними традиціями, стимулює та популяризує збереження нематеріальної культурної спадщини, яка часто перебуває під загрозою забуття.

Україна, будучи багатонаціональною державою, має унікальний потенціал для розвитку етнічного туризму. Вчені наголошують, що вітчизняний етнічний туризм охоплює як українську народну культуру, так і спадщину етнічних меншин, зокрема кримських татар, гагаузів, греків, євреїв, поляків, угорців та багатьох інших. Основними напрямками розвитку етнічного туризму в Україні є:

- відвідування етнографічних музеїв, таких як Музей народної архітектури та побуту в Пирогові або "Шевченківський гай" у Львові;
- участь у традиційних святах і фестивалях, таких як "Купальські ночі" або кримськотатарський фестиваль "Хідірлез";
- пізнання традиційної гастрономії, зокрема національних кухонь різних етносів;
- інтерактивні тури, що включають майстер-класи з виготовлення ліжників, вишивки, гончарства або кулінарні воркшопи.

Дослідження етнічного туризму українськими вченими має велике практичне та теоретичне значення. Воно дозволяє:

- визначити ключові проблеми та перспективи розвитку цього напрямку в Україні;
- розробити стратегії ефективного використання етнокультурного потенціалу регіонів;
- сприяти формуванню туристичних продуктів, які задовольняють запити сучасного туриста, зберігаючи автентичність етнічної культури.

Етнічний туризм - є одним із напрямів культурно-пізнавального туризму. У сучасному глобальному світі етнічний туризм набуває особливої популярності в багатьох країнах. Етнічний туризм дає змогу дізнатися про традиції та культуру народу тієї чи іншої країни. Турист може сам побачити та ознайомитися з традиціями та культурою різних етносів. Ще однією особливістю етнічного туризму є, можливість більше дізнатися інформацію стосовно свого геніалогічного дерева.

Відмінною рисою сучасного світу є його етнічне і національне розмаїття, що створює передумови розвитку міжнародного туризму.

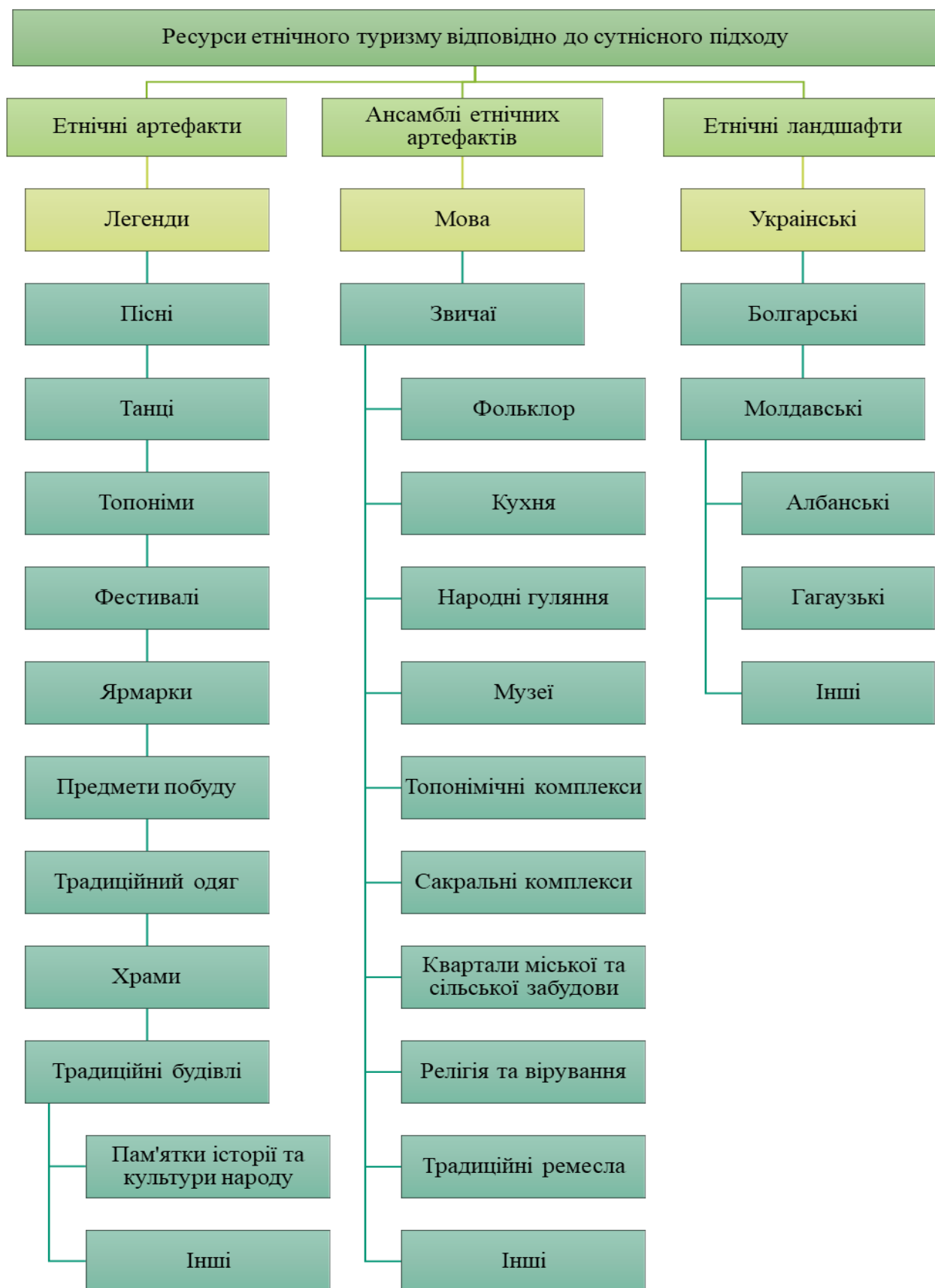

Рис. 1.1. Ресурси етнічного туризму відповідно до сутнісного підходу

Джерело: розроблено автором на основі [17]

Рисунок 1.1 демонструє можливі ресурси етнічного туризму. Як бачимо варіативність є дуже широкою, більше того, цю схему можна ще розширювати.

Багато туристів за рахунок підвищення інтелектуального та освітнього рівня прагнуть отримати інформацію про своє коріння, дізнатися низку історичних чинників про майже нікому не відомий народ чи національність. Це можна зробити під час закордонної подорожі. Таким чином, міжнародний туризм можна вважати місточком між різними представниками країн.

Музеї та виставки, картинні галереї, історичні пам'ятки та архітектурні пам'ятки постійно притягують мандрівників. Етнічний туризм часто називають також етнографічним, оскільки етнографія («наука про народ») - це наука, основним предметом якої є вивчення народів світу, їхньої духовної та матеріальної культур, їхній історичний розвиток. А у випадку етнічного туризму, мандрівник безпосередньо знайомиться з цими особливостями і певною мірою вивчає їх.

Етнічному туризму, як самостійному напрямку туризму, в українській і зарубіжній науковій літературі приділено мало уваги, порівняно з порівняно з такими видами туризму як екотуризм, спортивний туризм, агротуризм та ін. Недостатньо вивченими залишаються питання класифікації етнотурів, а також географічних особливостей їхньої організації (Рис. 1.2).

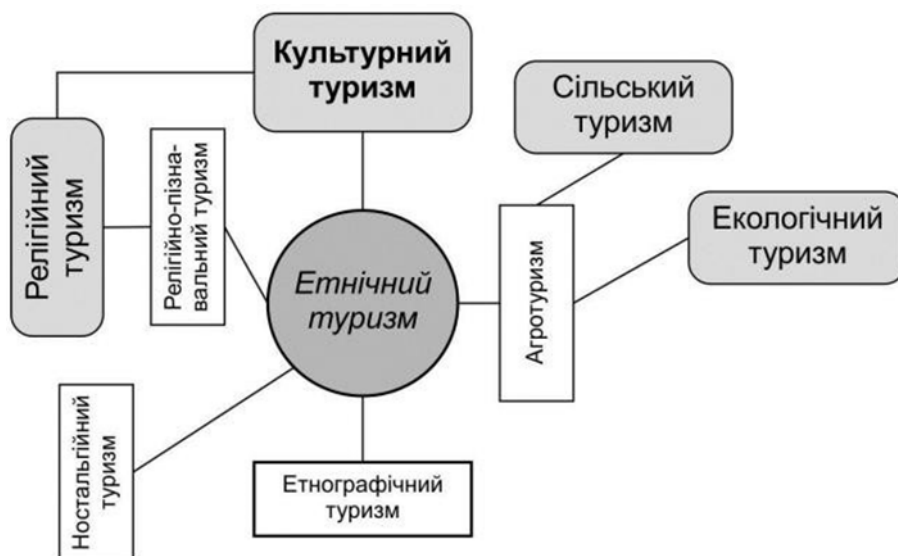

Рис. 1.2. Схема складових етнічного туризму

Джерело: [21]

Визначення етносу, в науковий обіг було введено ще 1923 року С.М. Широкогоровим і є загально визнаним: «Етнос - історично сформована стійка група людей, які визнають своє єдине походження, розмовляють однією мовою, що мають комплекс звичаїв, уклад життя, збережені й освячені традиції, що відрізняють її від таких інших груп».

До оригінальних форм належать явища і предмети традиційно-побутової культури, що відповідають даному господарсько-культурному типу і характеризують неповторні риси етносу (прикраси, орнаментация тощо) [1]. До культурної спадщини народу належать матеріальні та духовні цінності, створені в минулому, а також пам'ятки та історико-культурні території та об'єкти, значущі для збереження і розвитку самобутності країни, що дають сенс існуванню людини і всіх її народів, їхнього внеску у світову цивілізацію.

Розвиток туризму, зокрема етнічного, є важливим у багатонаціональних регіонах зі сприятливими кліматичними умовами і багатою історико-культурною спадщиною [9]. Етнічний туризм, як його трактують українські вчені, є інструментом для популяризації культурної спадщини, міжетнічного діалогу та економічного розвитку регіонів. Його розвиток в Україні сприятиме не лише формуванню позитивного іміджу країни, але й забезпеченню сталого розвитку сільських територій і культурного збагачення суспільства.

1.2. Класифікація етнічного туризму

Існує декілька класифікацій етнічного туризму, що пов'язано з різним науковим підходом до визначення тієї чи іншої дефініції.

Етнічний туризм можна класифікувати за ключовими критеріями:

- культурний туризм - забезпечує знайомство з мистецтвом, музикою, танцями, мовою та іншими аспектами культури етнічних спільнот;
- етнографічний туризм - орієнтований на вивчення народних звичаїв, побуту, традиційних ремесел і обрядів;

- історичний туризм - вимагає відвідування місць, які мають культурно-історичне значення для певної етнічної спільноти, таких як старовинні поселення, пам'ятні знаки або об'єкти культурної спадщини.

Останнім часом стали говорити про етнокультурний, джайлоо, антропологічний туризм, з останнім перегукується аборигенний туризм.

У зарубіжній і українській науковій літературі схожим поняттям до етнотуризму є «культурний туризм» («cultural heritage tourism», «diaspora tourism» або «heritage tourism»). Національний Фонд Охорони Пам'яток Історії у США визначає культурний туризм як «відвідування історичних місць, а також знайомство з визначними пам'ятками, що відображають історію людства» [16]. Міжнародна рада зі збереження пам'яток і визначних місць (ICOMOS) дає своє визначення культурному туризму: «це особливий вид туризму, метою якого (серед безлічі інших цілей) є також відкриття пам'яток і визначних місць» [20].

Найбільш близьким поняттям до етнотуризму можна, вважати етнокультурний туризм (ethnocultural tourism) - поняття, яке не часто зустрічається у вітчизняній літературі [19]. Багато вчених включають у нього антропологічний, етнографічний, етнічний, ностальгічний туризм [16].

Детальніше охарактеризуємо всі перелічені підвиди етнічного туризму (Рис. 1.3).

Ностальгічний туризм (ancestral tourism, nostalgic tourism, genealogy tourism), цей специфічний вид туризму передбачає подорож на місця свого народження або батьків, відвідування родичів або вивчення певної етнічної групи населення (їхнє життя, особливості культури, побут тощо). На початку 90-их років цей напрямок туризму почав набирати обертів в Україні. Тисячі туристів приїжджають до України, щоб відвідати місця своїх предків [21].

Останнім часом цей вид туризму стає популярним у країнах Центральної Європи, де під час другої світової війни була масова міграція населення. Як приклад популярних ностальгічних турів можна навести подорожі нащадків французьких репатріантів до Тунісу, поїздки нинішніх американців ірландського походження до Ірландії, туризм і еміграцію німців Поволжя в Німеччину, турне

ізраїльтян у Східну Європу, у країнах якої до війни існували великі єврейські громади. В Україні ж ностальгичний туризм і зовсім представлений численними потоками. Інтерес іноземних громадян у першу чергу викликають кілька з них.

Рис. 1.3. Класифікація етнічного туризму

Джерело: розроблено автором

Згідно з дослідженнями, генеалогічний туризм - є одним із секторів туризму, що швидко зростають. Аборигенний туризм, особливий напрям екологічного туризму.

Термін «аборигенний туризм» виник у середині 90-х років для опису проектів екологічного туризму в спільнотах корінного населення та на їхній території в Латинській Америці, США, Австралії та Канаді. Існує багато визначень аборигенного туризму. Згідно з Хінчу і Батлеру, так називається туризм, у якому корінне населення бере участь або безпосередньо, або через контроль над туристичною діяльністю. Інше визначення: аборигенний туризм - це туризм, заснований на природних пам'ятках і турах, що проводяться аборигенами, включно з аборигенним тлумаченням природного та культурного

оточення. Аборигенний туризм в Австралії об'єднує тури човнові, культурні та тури в дику природу. Ці тури проводяться на аборигенних землях, знайомляться з їхньою культурою та історією.

Поряд із пляжним туризмом Індії, який переважно розвинений на океанічному узбережжі штатів Гоа і Керала, аборигенний і екологічний туризм набув широкого поширення в національних парках і сільській місцевості. Усі отримані кошти від туризму йдуть на розвиток освітньої системи та залишаються в місцевій спільноті.

Джайлоо-туризм - це один із найновіших видів туризму. Джайлоо-туризм - це проживання в племенах, у якому ще зберігся первісно - общинний лад без будь-яких красот цивілізації. Зародившись наприкінці 90-х у Киргизстані, з киргизької перекладається як «гірське пасовище». Джайлоо-туристи мандрують незайманими куточками планети - горами та степами Азії, лісами Сибіру і Північної Америки, джунглями Амазонки і заповідниками Африки, - щоб забути на якийсь час про блага цивілізації.

У Киргизстані джайлоо не тільки чудовий, але ще і в міру безпечний. Тут для мандрівників-екстремалів створили спеціальний маршрут, який починається в столичному Бішкеку, що обласкує наостанок усіма благами сучасності, і закінчується в селі Корчкорка, на озері Сон-Куль і на джайлоо Сарала-Саз.

Таким чином, етнічний туризм - один із напрямів культурно-пізнавального туризму. Світова практика доводить, що подібний вид туризму здатний задовольнити цілу низку духовних потреб людини. Етнічний туризм можна розділити на два основні види. По-перше, це відвідування існуючих поселень, що зберегли особливості традиційної культури та побуту певних народів. Ці поселення можна назвати демонстраційними або показовими. По-друге, це відвідування місць народження, юності, минулого проживання, що і трактується як ностальгічний туризм - один із напрямів етнічного туризму.

Ностальгічний туризм допомагає людині здійснити символічну подорож у дні своєї молодості (дитинства, юності), у місця колишнього проживання чи навчання або в будь-яку, пам'ятну місцевість, що мала для неї велике значення.

Іншими словами, ностальгічний туризм пов'язаний з вибіркоким збереженням фрагментів соціальної пам'яті і реконструюванням минулого.

1.3. Роль етнічного туризму у збереженні культурної спадщини та формуванні національної ідентичності

Етнічний туризм відіграє важливу роль у збереженні культурної спадщини, допомагаючи підтримувати та відновлювати місцеві традиції. За рахунок туристів громади підтримують економічну підтримку, що стимулює їх до збереження свого культурного спадку. Він сприяє також формуванню національної ідентичності через активне включення туристів у життя громади та демонстрацію багатьох історій і традицій.

Виокремлюють ключові характеристики етнічного туризму (Рис. 1.4):

1. Занурення в культуру та традиції.

Етнічний туризм забезпечує активну участь туристів у традиційних обрядах, фестивалях, ремеслах, побутових практиках і культурних подіях місцевих етнічних громад. Відвідувачі мають можливість одночасно ознайомитися з культурою через спілкування з місцевими жителями.

Етнічний туризм має на меті надати туристам можливість зануритися в автентичні культури та традиції різних етнічних груп. Він відрізняється від звичайного туризму тим, що акцентує увагу на глибокому ознайомленні з культурним життям, ритуалами та повсякденними практиками місцевих громад. Таке занурення сприяє розвитку міжкультурного обміну, розумінню та збереженню культурної спадщини.

Ознайомлення з ритуалами та обрядами

Один із головних аспектів етнічного туризму — це участь у релігійних та культурних ритуалах, що є важливою частиною життя етнічних груп. Наприклад, туристи, які відвідують Тибет, можуть спостерігати за буддійськими молитвами та церемоніями, а в Перу — за святкуванням Інті Раймі, древнього свята Сонця.

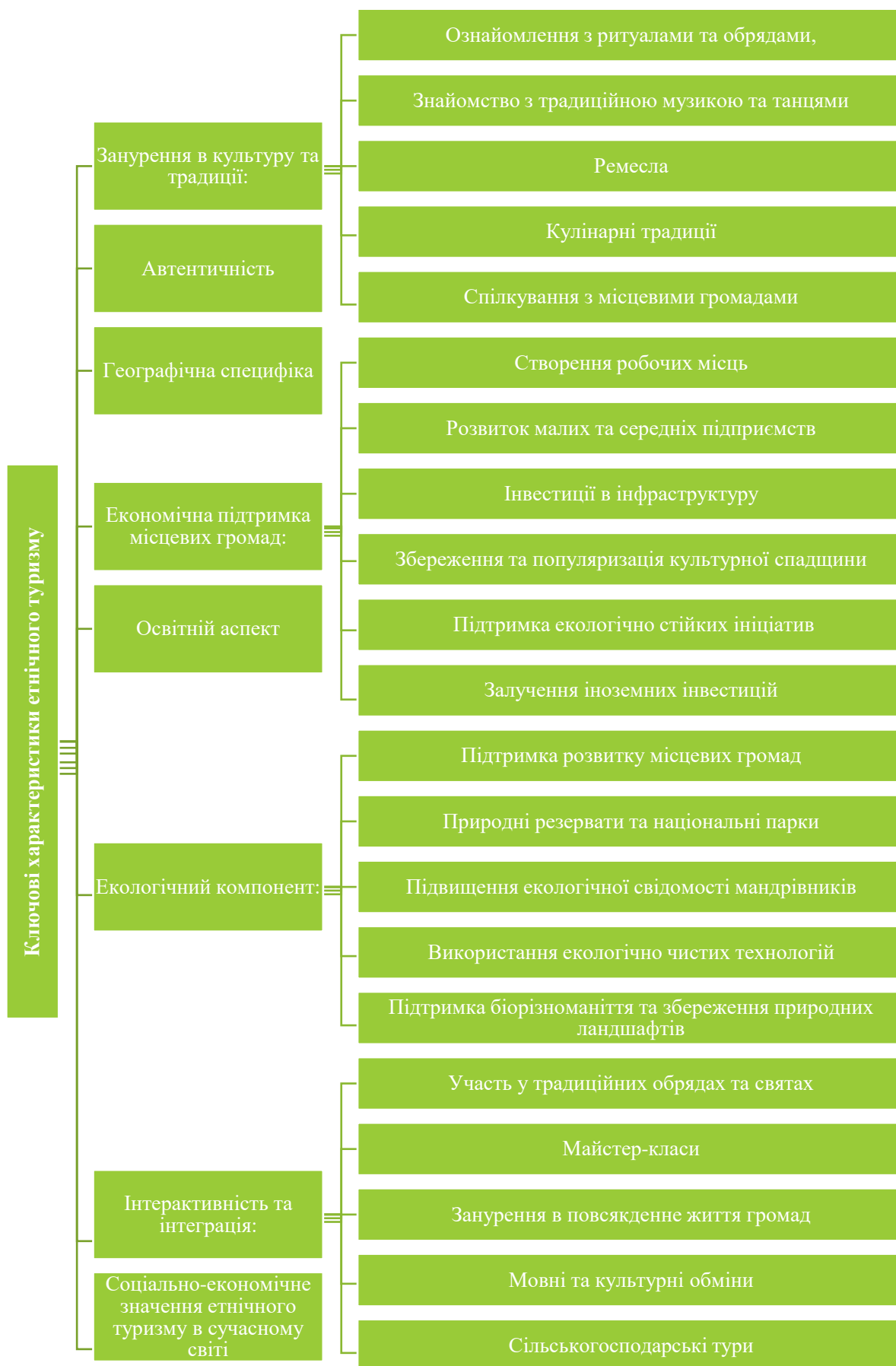

Рис. 1.4. Ключові характеристики етнічного туризму

Джерело: розроблено автором

Залучення до таких ритуалів дає можливість краще зрозуміти духовні цінності народу.

Знайомство з традиційною музикою та танцями

Музика та танці є невід'ємною частиною культурної спадщини. Наприклад, під час відвідування балканські туристи можуть взяти участь у традиційних народних танцях та послухати місцеві музичні ансамблі. У В'єтнамі можна спостерігати за виступами, де етнічні групи пропонують національні пісні та танці в традиційних костюмах. Таке залучення дозволяє туристам не тільки спостерігати за культурними традиціями, але й долучитися до них, створюючи відчуття глибокої залученості.

Ремесла

Занурення в культуру також відповідає знайомству з традиційними ремеслами та мистецтвом. Наприклад, у Мексиці туристи можуть відвідати майстерні, де місцеві майстри створюють вироби з кераміки чи текстилю, та навчаються техніці ручного ткацтва. У Норвегії популярними є екскурсії до майстерності саамів, де відвідувачі зможуть дізнатися про виготовлення предметів із оленьчої шкіри та інших традицій.

Кулінарні традиції

Кухня є важливою частиною етнічного досвіду, після чого через неї можна відчути унікальність регіону. У Марокко туристи можуть взяти участь у кулінарних майстер-класах з приготування таджину, а в Індії — дізнатися про секрети спецій та традиційних страв, як-от карі чи наан. Це дає можливість туристам не лише скуштувати місцеві страви, а й зрозуміти їхню культуру.

Спілкування з місцевими громадами

Одним із найбільших аспектів етнічного туризму є можливість спілкування з місцевими жителями. Це дозволяє дізнатися більше про їхній побут, світогляд та особливості повсякденного життя. Туристи, які відвідують Амазонію, можуть проживати в місцевих селах, де вони вчаться рибалити, готувати страви та брати участь у спільних заходах.

Занурення в культуру та традиції при етнічному туризмі є ключовим чинником, що забезпечує глибше розуміння та повагу до різних етнічних груп. Це сприяє збереженню їхньої культурної спадщини.

2. Автентичність

Основна цінність етнічного туризму виникає у збереженні автентичності культурних проявів. Місцеві громади часто прагнуть зберегти свої традиції та культуру, а туризм виступає інструментом для їх популяризації та захисту від асиміляції.

3. Географічна специфіка

Етнічний туризм переважно зосереджується в регіонах з великою культурною спадщиною, етнографічними особливостями.

Для формування та розвитку будь-якого виду туризму необхідні туристичні ресурси. Туристичні ресурси можна використовувати як з метою рекреації, так і з метою туризму. Відмінність лише в їх використанні: у рекреаційних (ширших) і туристичних (порівняно конкретних) цілях. Отже, туристичні ресурси можна назвати також рекреаційно-туристичними.

Виходячи з наявності тих чи інших видів туристичних ресурсів, можна виокремити конкретні цілі, види та напрями туризму. Туристичні ресурси можна поділити на 2 основні групи: природні; історико-культурні.

До природних туристичних ресурсів належать об'єкти та явища природи, які мають туристичну привабливість. Природні туристичні ресурси можна аналізувати на прикладі прибережних, гірських і рівнинних територій.

Для ностальгічного туризму найважливішими є культурно-історичні ресурси, оскільки цей вид туризму передбачає подорожі на місця свого народження або батьків і вивчення певної етнічної групи населення (їхнє життя, особливості культури, побут тощо).

4. Економічна підтримка місцевих громад

Важливою особливістю етнічного туризму є розширення його структури, зумовлене виявленням інтересів і потреб туристів. Туризм є однією з

найприбутковіших галузей економіки та джерелом зайнятості місцевого населення.

Етнічний туризм прогресує важливу роль у розвитку місцевих громад, сприяючи їх економічній підтримці та зростанню. Завдяки унікальним традиціям та культурним особливостям громади залучають туристів, що створює нові можливості для заробітку та покращення життєвих умов. Ось як етнічний туризм сприяє економічним підприємцям місцевих громад:

4.1. Створення робочих місць

Етнічний туризм забезпечує роботу місцевих жителів у різних сферах, пов'язаних із туризмом. Це включає роботу гідів, перекладачів, майстрів ремесел, працівників своїх та ресторанів. Наприклад, у Марокко ремісники, які виробляють традиційні товари, такі як килими та кераміка, можуть збільшити свої доходи від продажу продукції туристам. У Перу екскурсоводи, які володіють мовою кечуа, допомагають заробляти, проводячи екскурсії археологічними пам'ятками інків.

4.2. Розвиток малих та середніх підприємств

Зростання туризму сприяє розбудові ремісничих майстерень, сувенірних магазинів та кулінарних закладів. У В'єтнамі туристи активно відвідують ринки, де купують вироби ручної роботи, що сприяє розвитку традиційних ремесел і забезпечує додатковий дохід до громади. Місця кафе та ресторанів, які пропонують автентичні страви, також підтримують економічну вигоду.

4.3. Інвестиції в інфраструктуру

Підвищення попиту на етнічний туризм часто спонукає уряди та інвесторів до покращення місцевої інфраструктури. Будівництво доріг, покращення водопостачання та електрифікація регіонів не тільки полегшують доступ для туристів, але й підвищують якість життя для місцевих жителів. У таких країнах, як Індія, розвиваються туристичні маршрути в регіонах, де проживають етнічні групи, сприяють покращенню соціальних та економічних умов.

4.4. Збереження та популяризація культурної спадщини

Залучення туристів до культурних заходів та ремесел сприяє збереженню традицій, які могли б втратити актуальність через глобалізацію та урбанізацію. Наприклад, організація фестивалів і культурних виставок у Балканських країнах підтримує місцеву економіку та одночасно зміцнює культурну ідентичність. Міські громади підтримують фінансову підтримку, яка дозволяє продовжувати проводити обряди, навчати туристів місцевим особливостям.

4.5. Підтримка екологічно стійких ініціатив

Етнічний туризм часто пов'язаний із екологічними програмами, спрямованими на збереження природних ресурсів. Туристи, які відвідують національні парки чи беруть участь в екотурах, підтримують фінансування таких проектів. У країнах Південної Америки, зокрема в Бразилії та Перу, місцеві громади організовують екотури, що дозволяє заробляти на туризм і одночасно зберігати ліси й біорізноманіття.

4.6. Залучення іноземних інвестицій

Розвиток етнічного туризму привертає увагу міжнародних інвесторів і донорів, які готові підтримати об'єкти, пов'язані з розвитком регіонів та збереженням культурної спадщини. Це може включати фінансування будівництва культурних центрів, музеїв та підтримку освітніх програм для місцевих жителів.

Етнічний туризм є джерелом економічної підтримки місцевих громад, завдяки сприянню створенню робочих місць, розвитку бізнесу, покращенню інфраструктури та збереженню культурної спадщини. Завдяки туризму громади мають можливість не лише зберегти свої традиції, але й покращити свої життєві умови та підтримувати місцеве населення.

5. Освітній аспект

Етнічний туризм має значну освітню цінність, дозволяє туристам дізнатися про інші культури, їх історію, мову, релігійні вірування та світоглядні концепції. Це покращення міжкультурного діалогу та покращення взаєморозуміння між народами.

Зокрема етнотури дають змогу населенню краще пізнавати свою культуру та культуру інших народів, зміцнюють толерантні відносини. Людям часто

хочеться не просто подивитися збоку на чужу культуру, а й зануритися в неї. Завдяки етнічному туризму в людини з'являється більше можливостей дізнатися про своє «коріння», вивчити побут, фольклор, культуру та історію конкретного народу. Повернувшись із подорожі, туристи охоче діляться враженнями про особливості культури етносів відвіданого регіону зі своїм родичами і знайомими, що дає змогу обмінюватися досвідом і культурною спадщиною з жителями інших регіонів і країн [22].

6. Екологічний компонент

Екологічна складова є важливою складовою етнічного туризму, адже більшість культурних спільнот проживають у регіонах із багатими природними ресурсами, які мають високу екологічну цінність. Взаємозв'язок між природою та культурою є фундаментальним у багатьох етнічних громадах, що робить необхідним збереження навколишнього середовища як частини.

6.1. Підтримка розвитку місцевих громад

Етнічний туризм часто фокусується на стійких підходах, які підтримують розвиток місцевих громад, але водночас не шкодять екосистемам. Організація екологічно відповідних турів забезпечує мінімізацію впливу на довкілля, використання місцевих ресурсів у помірних обсягах і впровадження практики сталого землеробства та рибальства. У В'єтнамі, наприклад, туристичні компанії часто співпрацюють із місцевими громадами, щоб зберегти лісів і гірських ландшафтів.

6.2. Природні резервати та національні парки

Етнічний туризм нерідко вимагає відвідування природних заповідників і національних парків, де туристи можуть побачити, як місцеві громади гармонійно співіснують із природою. В Ефіопії, де етнічні групи долини Омо живуть поруч із дикою природою, важливою частиною туризму є спостереження за флорою і фауною без втручання в їхню природу.

6.3. Підвищення екологічної свідомості мандрівників.

Однією з цілей етнічного туризму є підвищення екологічної свідомості мандрівників. Туристи підтримують знання про те, як місцеві громади живуть у

гармонії з природою, раціонально використовуючи її ресурси. У багатьох районах, як-от в Амазонії, туристичні програми включають розповіді про рослини та тварини, що використовують у традиційній медицині та ремеслах, що демонструє важливість біорізноманіття.

6.4. Використання екологічно чистих технологій

Деякі напрямки етнічного туризму активно впроваджують екологічно чисті технології. Наприклад, у скандинавських країнах вибирають відновлені джерела енергії та екологічні методи обігріву та будівництва, які демонструються туристам як приклад раціонального використання природних ресурсів.

6.5. Підтримка біорізноманіття та збереження природних ландшафтів

Збереження місцевих екосистем є критичним для етнічних груп, чия культура залежить від природного середовища. Туристи, відвідуючи ці регіони, мають можливість побачити важливість підтримки біорізноманітності та знати про методи збереження навколишнього середовища. У Перу, наприклад, громади амазонських племен активно беруть участь у програмах охорони навколишнього середовища, зберігаючи ціни.

Екологічна складова є невід'ємною частиною етнічного туризму, що сприяє дослідженню культурної спадщини з охороною природи. Такий підхід сприяє збереженню природних ресурсів та підтримці сталого розвитку місцевих громад. Туристи про унікальний досвід, який не лише розуміє культуру та звичаї етнічних груп, а й усвідомити збереження економічності довкілля.

7. Інтерактивність та інтеграція

Етнічний туризм стає все більш популярним завдяки інтерактивному залученню туристів до культурного життя етнічних громад. Такий підхід сприяє більш глибокому розумінню традиційності, звичаїв та повсякденного життя місцевих жителів, що створює автентичний досвід. Інтерактивність та інтеграція в цьому виді туризму забезпечує туристам можливість не тільки спостерігати, а й брати безпосередню участь у житті.

7.1. Участь у традиційних обрядах та святах

Одним із ключових аспектів інтерактивності етнічного туризму є можливість долучитися до традиційних свят та обрядів. Наприклад, у Мексиці туристи можуть брати участь у створених вівтарів під час святкування Дня мертвих або танцювати разом із місцевими жителями під час фестивалів, таких як Гуелагуетца в Оахаці. У Перу гості можуть бути частиною святкування Інті Раймі, що включає театралізовані вистави та обряди.

7.2. Майстер-класи

Інтерактивність також проявляється у проведенні майстер-класів, які дозволяють туристам навчитися традиційним ремеслам. Наприклад, у В'єтнамі гості можуть спробувати себе у тканині чи вишиванні разом із майстрами етнічних груп мяо та дун. У Марокко пропонуються кулінарні майстер-класи, де туристи вчаться готувати традиційні страви, такі як таджин чи кус-кус, під керівництвом місцевих шеф-кухарів.

У Норвегії інтерактивні екскурсії дозволяють туристам навчитися виготовляти традиційні прикраси саамів або брати участь у випасі оленів. Такий досвід дозволяє відчутти зв'язок з культурою на практиці.

7.3. Занурення в повсякденне життя громад

Інтерактивні тури часто включають проживання в місцевих селах або з етнічними громадами, що дозволяє туристам повністю інтегруватися в повне життя. Вони можуть допомогти в побутових справах, брати участь у зборах врожаю чи приготування їжі, що погіршують розумінню способу життя та трудових традицій місцевих жителів. Наприклад, в Амазонії туристи можуть писати в традиційних хатинах разом із племенами та вивчати свої методи риболовлі та ремесел. Такий підхід розвиває співпрацю та культурний обмін між відвідувачами та громадами.

7.4. Мовні та культурні обміни

Деякі туристичні програми включають інтерактивні мовні курси або обміни, під час яких туристи вивчають основи місцевої мови, як-от кечуа в Перу

чи саамську в Норвегії. Це створює можливість для глибшого розуміння культури через її мову.

7.5. Сільськогосподарські тури

Багато етнічних спільнот мають міцний зв'язок із природою, а інтерактивний туризм може включати поняття, пов'язані з традиційним землеробством чи поглядом на тварин. У таких програмах туристи можуть допомогти вибрати трави, які використовуються в традиційній медицині, або взяти участь у створених екофермах. У Таїланді туристи можуть працювати на рисових полях разом із місцевими громадами, що дозволяє відчувати ритм сільського життя.

Інтерактивність та інтеграція є безліч елементів етнічного туризму, що дозволяє створити справжній, глибокий досвід для туристів.

8. Соціально-економічне значення етнічного туризму в сучасному світі

Етнічний туризм забезпечує не лише збереження культурної спадщини, але й значний соціально-економічний ефект для місцевих громад. Туризм сприяє розвитку інфраструктури, створює нові робочі місця, підтримує малий бізнес (ремісництво, сувенірне виробництво) і розширює можливості для міжкультурного діалогу.

Висновки до 1 розділу

У першому розділі «Теоретико -методологічні аспекти розвитку етнічного туризму» розглянуто питання поняття і сутності етнічного туризму, класифікацію етнічного туризму та роль етнічного туризму у збереженні культурної спадщини та формуванні національної ідентичності. В результаті дослідження було встановлено, що етнічний туризм розглядається як багатогранне явище, що поєднує у собі економічні, соціальні, культурні та освітні аспекти. В залежності від наукового підходу до визначення тієї чи іншої дефініції виокремлюють різні класифікації етнічного туризму. До ключових характеристик

етнічного туризму віднесено: занурення в культуру та традиції, автентичність, географічна специфіка, економічна підтримка місцевих громад, освітній аспект, екологічний компонент, інтерактивність та інтеграція, соціально-економічне значення етнічного туризму в сучасному світі.

РОЗДІЛ 2. СВІТОВИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ЕТНІЧНОГО ТУРИЗМУ

2.1. Географія етнічного туризму: ключові туристичні напрямки

Етнічний туризм популярний у багатьох країнах світу. Лідерами у розвитку цього виду туризму є Індія, Китай, Перу, Марокко, Нова Зеландія та Кенія. У цих країнах туристи можуть спостерігати за побутом корінних народів, брати участь у місцевих обрядах та фестивалях, ознайомитися з унікальними традиціями та культурними надбаннями.

Етнічний туризм – це специфічний вид туризму, який спрямований на знайомство з культурними, історичними та побутовими традиціями певних етнічних груп. Його розвиток стає дедалі популярним через зростаючий інтерес до збереження і дослідження культурної спадщини, а також через пошук автентичних туристичних вражень. Нижче наведені ключові туристичні напрямки етнічного туризму у світі (Табл.2.1).

1. Скандинавські країни – Норвегія, Швеція та Фінляндія – відомі своєю унікальною культурною спадщиною та природними ландшафтами, які приваблюють туристів з усього світу. Особливу роль в етнічному туризмі в цьому регіоні відіграє культура саамів – корінного народу Північного, який живе на території Лапландії, що простягається через усі три країни.

У Норвегії туристи мають можливість відвідати поселення саамів, ознайомитися з їхніми традиціями, ремеслами та стилем життя. Оленярство, яке є основним видом діяльності саамів, є кількома елементами місцевої культури. Відвідувачі можуть брати участь у спеціально організованих турах, де пропонують прогулянки з оленями, дегустацію національних страв, таких як суоппор (олений суп), і прослуховування традиційної музики йойк.

У Швеції етнічний туризм також зосереджений на культурі саамів, особливо в північних регіонах країни. Туристи відвідують культурні центри, такі як музей Ájtte в Йокмокку, де представлені виставки, присвячені історії та культурі саамів.

Щорічний Йокмоксський зимовий ринок, який працює з XVII століття, є одним із результатів етнокультурних заходів, де можна побачити традиційні вироби, одяг та прийняти участь у заходах із самобутніми танцями та співами.

Таблиця 2.1

Туристичні напрямки етнічного туризму у світі

Регіон	Країна	Особливість
Скандинавські країни	Норвегія	відвідування поселення саамів, прогулянки з оленями, музика йойк
	Швеція	Йокмоксський зимовий ринок
	Фінляндія	ніч у традиційних хатинах, відомих як коти
Балканський півострів	Румунія	відвідування старовинних саксонських сел з укріпленими церквами, Музей села в Бухаресті
	Молдова	святкування Дня Святого Іллі чи Фестиваль ведмежих танців
	Сербія	етнографічний фестиваль у Новому Саді
	Боснія і Герцеговина	Сараєво є символом мультикультуралізму, де можна побачити мечеті, православні та католицькі церкви й синагоги в межах одного кварталу
Азійський регіон	Індія	Раджастхан - Пушкарський ярмарок, Дівали
	В'єтнам	Етнічні ярмарки, такі як Бак Ха, складається з понад 50 різних етнічних груп. Кожна з них має свої звичаї, мову та культурні практики
	Китай	56 офіційно визнаних етнічних груп, базари в Кашгарі, Фестиваль барабанів донгів
Африка	Ефіопія	80 етнічних груп, племена мурсі, хамерів, каро та сурми, монолітні церкви, вирізані в скелі, релігійні фестивалі, такі як Тимкат (ефіопське Богоявлення)
	Марокко	Бербери, фестивалі, такі як Імугран, що святкує прихід весни, Фес, Марракеш та Шефшауен
Латинська Америка	Перу	спадщина інків та інших доколумбових цивілізацій, Мачу-Пікчу — всесвітньо відома цитадель інків, розташована високо в Андах.
	Мексика	святкування Дня мертвих (Día de los Muertos), Чичен-Іца, що входить до списку Нових семи чудес світу, та Теотіуакан з його величними Пірамідами Сонця і Місяця.

Джерело: сформовано автором

Фінська частина Лапландії пропонує туристам глибоке занурення в саамську культуру, включно з екскурсіями в традиційні поселення та участю в ремісничих майстер-класах. Також популярні туристичні програми, що включають ніч у традиційних хатинах, відомих як коти, та розповіді про саамські легенди й міфологію. У фінській Лапландії знаходиться Саамський парламент,

який виступає за збереження культурної ідентичності народу, і часто організовуються для підвищення відомості про їхні традиції.

Скандинавія пропонує унікальні можливості для етнічного туризму, де відвідувачі можуть дізнатися про життя і звичаї саамів. Такий туризм сприяє підтримці економічного стану регіону.

2. Балканський півострів, завдяки своїй історичній та етнічній різноманітності, є одним із провідних регіонів Європи.

Румунія, особливо регіон Трансільванія, є місцем напряму етнічного туризму через культурне переплетіння румунів, угорців і саксонців. Туристи можуть відвідати старовинні саксонські села з укріпленими церквами, які входять до списку Світової спадщини ЮНЕСКО. Також вражають етнографічні музеї, такі як Музей села в Бухаресті, де представлена архітектура та побут різних етносів.

Традиційні фестивалі, наприклад, святкування Дня Святого Іллі чи Фестиваль ведмежих танців у Молдові, пропонують можливість зануритися в давні обряди, які поєднують музичні й танцювальні елементи.

Сербія знає свою етнічну структуру, зокрема в північній провінції Воєводини, де проживають численні меншини: угорці, словаки, хорвати, румуни. Тут організовуються етнографічні заходи та культурні фестивалі, такі як фестиваль у Новому Саді, що висвітлює музику, танці та гастрономічні традиції.

Боснія і Герцеговина славиться культурним багатством, яке є результатом історичного співіснування християн, мусульман і юдеїв. Столиця Сараєво є символом мультикультуралізму, де можна побачити мечеті, православні та католицькі церкви й синагоги в межах одного кварталу. Місто знає свою автентичну архітектуру та традиційні ринки, такі як Бацаршія.

Ключовими подіями є фестивалі, що відображають багатогранність боснійської культури, включно з музичними та театральними виставами, що поєднують елементи національної культури.

Балканський регіон є своєрідним мостом між Сходом і Заходом, що робить його унікальним місцем для етнічного туризму. Туристи мають можливість

побачити не лише багату культурну спадщину, але й сучасне життя етнічних громад, що зберігають свої традиції та звичаї. Це сприяє культурному обміну, збереженню спадщини та економічного розвитку регіону.

3. Азійський регіон.

Індія має свою багатогранну етнічну та культурну спадщину, що робить її однією з найбільш привабливих напрямків для етнічного туризму. Тут проживають понад 2000 етнічних груп, кожна з яких має свої унікальні традиції, мову, мистецтво та релігійні обряди. Такий культурний колорит приваблює туристів, які прагнуть дослідити автентичні звичаї та звичаєві практики цієї стародавньої країни.

Раджастхан, розташований на північному заході Індії, є регіоном, де особливо яскраво проявляється етнічний туризм. Цей штат славиться своєю багатю історією, архітектурою та фестивалями. Туристи можуть побачити великі фортеці, такі як Форт Амбер та Мехрангарх, а також палаци, що відображають величні королівські династії. Місця ремесла, виключно з тканинами, розписами хною та прикрасами ручної роботи, приваблюють відвідувачів.

Ключовими подіями є фестивалі, такі як Пушкарський ярмарок, де можна побачити верблужі змагання та традиційні танці, й Дівали – свято вогнів, що символізує перемогу добра.

Північно-східний регіон, що складається зі штатів, таких як Ассам, Маніпур і Нагаленд, також є основним напрямком для етнічного туризму. Цей регіон відомий великою кількістю племен, кожна з яких має унікальні традиції, мову та фестивалі. Нагаленд, наприклад, організовує щорічний фестиваль Хорнбілл, який поєднує музичні виступи, танці, ремесла та спортивні змагання, що демонструють культурну спадщину різних племен.

Ассам відомий своїми чайними плантаціями та традиційними танцями бігу, які проводять головні аграрні свята. Тут туристи можуть спробувати місцеві страви, такі як масор тінга (рибний суп) та насолодитися традиційною музикою.

Південна частина Індії, зокрема штати Тамілнад і Керала, також має багаті етнічні традиції. Тамілнад славиться своїми храмами, такими як храм Бріхадішвара в Танжурі, де досі забезпечуються стародавні ритуали. У Кералі туристи можуть відвідати традиційні театральні вистави катхакалі та побачити святкування Огнем.

Етнічний туризм в Індії є ключовим фактором, що сприяє збереженню місцевої культури та економічному розвитку регіонів. Завдяки різноманітним традиціям, фестивалям і культурним звичаям, Індія є цікавою для мільйонів туристів з усього світу.

В'єтнам, розташований у Південно-Східній Азії, є країною з великою етнічною спадщиною, що складається з понад 50 різних етнічних груп. Кожна з них має свої звичаї, мову та культурні практики, що робить В'єтнам популярним напрямком для етнічного туризму. Туристи приїжджають сюди, щоб відкрити для себе колоритне приєднання традиційної культури, ремесел і свят.

У північних гірських регіонах В'єтнаму проживають такі етнічні групи, як хмонги, дао, тай та інші. Сапа є одним із найпопулярніших напрямків, де туристи можуть відвідати традиційні села, познайомитися з ремісничими техніками, такими як тканина та вишивка, а також побачити автентичний одяг, який має унікальні орнаменти й кольори.

Етнічні ярмарки, такі як Бак Ха, пропонують можливість купити ручні вироби та скуштувати місцеву кухню, зокрема традиційні страви, як-от ком лам (рис у бамбукових паличках). Ці ринки є не тільки комерційними центрами, але й культурними подіями, де відвідувачі можуть спостерігати за музикою і танцем місцевих.

Центральні регіони В'єтнаму також відомі своїм етнічним розмаїттям. Місто Хьюе, яке колись було столицею династії Нгуен, пропонує культурні екскурсії до королівських палаців і храмів. Крім цього племена, що живуть у гірських районах центрального В'єтнаму, як-от бахнар та ереде, відомі своїми, музичними традиціями та архітектурою будинків на палях.

Південний В'єтнам, включаючи райони дельти річки Меконг, відомий культурним різноманіттям, де співіснують різні етнічні групи, як-от хмери та чао. Ці спільноти мають власні унікальні звичаї та ритуали, які відрізняються від загальнонаціональної культури. Туристи можуть відвідати храми, такі як пагоди кхмерів, і взяти участь у фестивалях, які супроводжуються танцями та музикою.

У частині Меконгу туристи можуть відкрити для себе життя на воді, включаючи плаваючі ринки та риболовні традиції, що є важливою частиною етнічного колориту.

Етнічний туризм у В'єтнамі є інструментом для збереження та популяризації культурного розмаїття країни. Знайомство з традиціями, фестивалями та ремеслами різних етнічних груп не лише сприяє розвитку туристичної галузі, але й підтримує місцеві громади, зберігаючи їхню культурну спадщину.

Китай, одна з найстаріших цивілізацій світу, відомий своїм культурним і етнічним різноманіттям. Країна є домівкою для 56 офіційно визнаних етнічних груп, серед яких ханьці є найбільшою, але значний інтерес викликає менш культурних етнічних спільнот, таких як уйгури, тибетці, мяо та інші. Етнічний туризм у Китаї спрямований на знайомство з традиціями, релігійними практиками, мистецтвом та побутом цих груп.

Сіньцзян-Уйгурський автономний район на північному заході Китаю знає свою велику культуру уйгурів. Цей мусульманський народ має унікальну спадщину, що поєднує елементи китайської, тюркської та центральноазіатської культури. Туристи приїжджають сюди, щоб відвідати історичні мечеті, базари в Кашгарі, де можна скуштувати уйгурські страви, такі як лагман і самса, а також побачити традиційні танці та музику.

Фестиваль Рамадан і свято Курбан-байрам є місцем релігійними подіями, які дають туристам можливість ознайомитися з обрядами та святковими подіями уйгурського народу.

Тибет, розташований в Гімалаях, є ще одним визначальним напрямком для етнічного туризму. Культурна спадщина тибетців, тісно пов'язана з буддизмом,

приваблює туристів до відомих монастирів, таких як Потала в Лхасі, що є об'єктом Світової спадщини ЮНЕСКО. Туристи можуть відвідати молитви та обряди, зустрітися з ламами та побачити знамениті танцювальні чами, які прийняті під час релігійних свят.

Фестивалі, такі як Сага Дава, що відзначають народження, просвітлення та смерть Будди, збирають безліч туристів, які хочуть відчувати духовну атмосферу Тибету.

Гірські райони південно-східного Китаю населені такими етнічними групами, як мяо, дун та яо. Ці групи зберігають свої унікальні традиції, включаючи кольоровий одяг, танці та фестивалі. Один із найвідоміших фестивалів — Фестиваль барабанів донгів.

Туристи можуть взяти участь у ремісничих майстер-класах, таких як вишивка та ткацтво, яке є важливою частиною культури мяо. Крім того, можна відвідати дерев'яні будинки донгів та їхні знамениті вежі-барабани.

Етнічний туризм у Китаї дозволяє туристам глибше зрозуміти багатогранність культури цієї країни. Відвідування регіонів, де зберігаються традиції та звичаї етнічних груп, сприяє збереженню культурної спадщини та завершується обізнаністю про різноманітність етносів. Туризм у таких регіонах не тільки підтримує місцеві громади, але відкриває нові перспективи для міжкультурного діалогу та взаєморозуміння.

4. Африка

Ефіопія, одна з найбільш культурно різноманітних країн Африки, є напрямком виробництва етнічного туризму. Її багата історія, яка сягає часів стародавніх цивілізацій, складається з унікальними культурними традиціями понад 80 етнічних груп. Кожна з цих груп має свою звичаї, релігію та мову, що приваблює мандрівників, які прагнуть відчувати справжню культуру й історію.

Долина Омо на південному заході Ефіопії є домівкою для численних племен, зокрема мурсі, хамерів, каро та сурми. Ці етнічні групи знають свої унікальні традиції та ритуали. Наприклад, жінки Мурсі відзначаються носінням

великих глиняних дисків у нижній губі, а чоловіки прикрашають своє тіло боді-артом із натуральних піг.

Туристи, які відвідують цей регіон, можуть спостерігати традиційні обряди, такі як танці з паліцями або святкування весілля. Це дозволяє відчувати стародавні звичаї, які збереглися у первісному вигляді прот

Лалібела, місто на півночі країни, знаєте своїми монолітними церквами, вирізаними в скелі. Ці храми, побудовані в XII–XIII століттях, є найкращими об'єктами Світової спадщини ЮНЕСКО і приваблюють паломників та туристів з усього світу. Щорічні релігійні фестивалі, такі як Тимкат (ефіопське Богоявлення), є особливо цікавими для відвідувачів, включають також урочисті процеси, співи та обряди водосвяття.

Релігійний туризм у Лалібелі пропонує туристам унікальну можливість доторкнутися до тисячолітньої християнської традиції, що залишається важливою складовою життя місцевих жителів.

Амхара є одним із основних етнічних груп Єфіопії і має свою мову, традиції та релігійні звички. Мандрівники можуть відвідати історичні міста, такі як Гондар, відомі своїми середньовічними замками та палацами. Гондар часто називають «Камелотом Африки» через його значущість у ча

Туристи також мають можливість ознайомитись з народними танцями ескеста, які базуються на характерних рухах плечима, та скуштувати традиційні страви, як-от інжера з дорро ват (куркою в гострому соусі).

Етнічний туризм в Єфіопії дозволяє побачити живі традиції стародавніх культур, зануритися в різноманітні обряди та звички, які залишаються невід'ємною частиною життя місцевих громад. Цей вид туризму не лише сприяє збереженню культурної спадщини, але й підтримує розвиток економіки регіонів, допомагаючи зберегти унікальні традиції та звичаї д

Марокко є одним із найпопулярніших напрямків етнічного туризму в Північній Африці за рахунок свого багатокультурного спадку, що об'єднує арабські, берберські та африканські елементи. Ця країна пропонує мандрівникам

зануритися в унікальне поєднання традицій, архітектури, музики та ремесел, які залишаються невід'ємною частиною повсякденного.

Бербери, корінне населення Марокко, мають багаті традиції, які знайшли своє відображення в музиці, ремеслах та звичаях. Туристи часто відвідують села в горах Атлас, де можна побачити традиційні глинобитні будинки та поспілкуватися з місцевими жителями. Берберські жінки знають своїм умінням створювати красиві килими, прикрашені символічними орнаментами. Такі килими є не лише прикрасою, а й відображенням культури та історії народу

Фестивалі, такі як Імугран, що святкує прихід весни, та музичні заходи в Тінгірі, дають можливість побачити традиційні танці та послухати пісні, які показуються на давніх інструментах, як-от рибаб і дарбука.

Марокканські міста, такі як Фес, Марракеш та Шефшауен, знають своїми історичними медунами — старими частинами міст, де туристи можуть блукати вузькими вулицями, оглядати традиційні будинки, майстерні ремісники та відомі базари. Медина Феса, що є об'єктом Світової спадщини ЮНЕСКО, є одним із найбільш автентичних місць, де можна побачити виробництво шкіряних виробів.

Марокканська кухня є важливою частиною етнічного досвіду, оскільки впливає на вплив берберської, арабської та середньоморської кухні. Традиційні страви, такі як таджин (тушковані м'ясо і овочі з приправами) та кускус, є обов'язковими для дегустації. Туристи можуть відвідати кулінарні майстер-класи, де навчатися готувати ці страви та ознайомитись із секретами використання спецій, таких як кориця.

Під час чайної церемонії гості знайомляться з важливістю м'ятного чаю, що символізує гостинність і є невід'ємною частиною.

Марокко є країною, яка відкривається перед туристами безліччю можливостей для етнічного туризму. Завдяки своїм автентичним традиціям, архітектурі та ремеслам, країна пропонує унікальний досвід, що разом знайомство з історією та сучасними проявами культури. Етнічний туризм тут сприяє збереженню та популяризації культурної спадщини, водночас підтримуючи місцеві громади й економ.

5. Латинська Америка

Перу — країна в Латинській Америці, що знає свою стародавню культурну спадщину, яка поєднує традиції корінних народів з елементами колоніальної історії. Основною визначальною пам'яткою етнічного туризму є спадщина інків та інших доколумбових цивілізацій, але країна пропонує максимально допомогти етнічному різноманіттю.

Мачу-Пікчу — всесвітньо відома цитадель інків, розташована високо в Андах. Це місто, яке входить до списку Світової спадщини ЮНЕСКО, є найпопулярнішим місцем для туристів, які хочуть відчувати історію великої імперії інків. Екскурсії сюди обов'язково включають відвідування археологічних руїн, де гіді розповідають про архітектуру, релігійні звичаї та сільське господарство інків.

Відвідувачі можуть ознайомитися з ритуалами, пов'язаними з поклонінням природних елементів, такими як сонце і вода, які були важливою частиною релігійної системи інків. Спеціальні тури часто включають відвідування Куско — стародавній столичній інків, де розташовані храми та палаци, що збереглися з тих часів.

У Перу збереглися численні корінні громади, які продовжують писати за традиційними звичаями. Села, розташовані в горах І, такі як Чінчеро та Ольянтайтамбо, пропонують туристам можливість ознайомитися з повним життям місцевих жителів. Тут можна побачити, як ткуть барвисті тканини, використовуючи старовинну техніку та натуральні барвники.

Туристи можуть відвідувати ярмарки та фестивалі, де жителі співають народні пісні кечуа, мови інків, а також беруть участь у танцях у традиційних костюмах. Такі події, як Інті Раймі (Свято Сонця), відбуваються щороку в Куско та залучають тисячі туристів.

Перу є однією з країн, через які проходить річка Амазонка, і її тропічні ліси населені численними корінними племенами, такими як ашанінка та шипібокнібо. Ця група має свої традиції, що включають мистецтво, музику та шаманські ритуали. Туристи можуть відвідати село, знаєте про місцеві звичаї, а також взяти участь у майстер-класах з виготовлення посуду.

Амазонський туризм також включає спостереження за дикою природою, відвідування національних парків та участь у заходах, пов'язаних із традиційною медициною.

Етнічний туризм у Перу є ключовим елементом збереження культурної спадщини та підтримки місцевих громад. Туристи, які відвідують цю країну, мають можливість глибше зрозуміти різноманіття традиції, ритуалів та мистецтва, що сформувалися в течії століть. Водночас такі подорожчання сприяють економічному розвитку регіонів і збереженню унікальних звичаїв для майбутніх поколінь.

Мексика знає своїми археологічними пам'ятками, що відкривають мандрівникам двері до світу стародавніх цивілізацій. Міста, як-от Чичен-Іца, що входить до списку Нових семи чудес світу, та Теотіуакан з його величними Пірамідами Сонця і Місяця, приваблюють тисячі туристів щороку. Під час екскурсії відвідувачі дізнаються про релігійні обряди, архітектурні досягнення.

Туристи також можуть відвідати менші, але не менш вражаючі місця, такі як Паленке та Тулум, де історія оживає.

Одним із найвідоміших аспектів мексиканської культури є святкування Дня мертвих (Día de los Muertos), яке відбувається щороку на початку листопада. Це свято разом із передіспанськими та католицькими традиціями і відзначається з танцями, музикою, створенням вітгарів (офренд), прикрашених квітів, свічками та фотографіями предків. Туристи можуть взяти участь у процесах, спробувати традиційні солодощі, такі як «пан де муерто» (хліб мертвих), і відвідати кладовища, де сім'ї вшановують пам'ять.

У ремісничих селах, наприклад, Сан-Крістобаль-де-лас-Касас, мандрівники можуть відвідати майстер-класи та навчитися техніці ткацтва чи гончарства від місцевих майстрів.

Мексиканська кухня, яка внесена до списку нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО, також є важливою частиною етнічного туризму. Страви, такі як тамалес, моле та енчілади, не лише смакують чудово, але й мають глибоке історичне коріння. Туристи можуть відвідати кулінарні школи та взяти участь у

приготуванні традиційних страв, побачивши про використання автентичних продуктів, таких як кукурудза, перець чилі та какао.

Етнічний туризм у Мексиці пропонує незабутній досвід занурення в культурне різноманіття країни, що поєднує давні традиції з сучасністю. Відвідувачі мають можливість не лише доторкнутися до історії через археологічні пам'ятки, а й відчувати живу культуру через фестивалі, гастрономію та спілкування з місцевими громадами.

У Новій Зеландії туристи відвідують села маорі, де знайомляться з культурними традиціями, танцями та обрядами цього народу. В Перу туристи активно відвідують громади інків, досліджуючи спадщину стародавніх цивілізацій. Індія пропонує занурення в життя різних етнічних груп, зокрема племен у Північному Сході, що зберегли свою унікальну культуру.

За кордоном також накопичено значний досвід в організації етнотуризму, вивчення якого видається особливо важливим для України, оскільки сприяє пошуку альтернативних рішень в організації цього виду туризму. Серед лідерів за етнотуристським напрямом можна виділити Австралію, Канаду, Непал, Еквадор та інші.

У центрі Оттави розташоване етносело, відкрите для відвідування весь рік. Туристи можуть ознайомитися з життям корінного населення, різними типами житла, стародавніми технологіями вироблення шкур, виробництва кошиків.

Австралія - найменший материк на планеті, що відокремився від решти суші мільйони років тому. Така ізольованість дала змогу його природі зберегти велику кількість унікальних видів рослин і тварин, а також самобутній етнос, що створив основу для розвитку етнографічного туризму.

Із проведеного аналізу видно, що розвиток етнографічного туризму стає одним із провідних напрямів у вітчизняному та світовому туризмі.

2.2. Політика державної підтримки етнічного туризму в різних країнах

У багатьох державах активно підтримують розвиток етнічного туризму через спеціальні програми, спрямовані на збереження культурної спадщини, розвиток інфраструктури та просування на міжнародних ринках. Наприклад, в Індії уряд надає фінансову підтримку регіонам з етнічним різноманіттям для розвитку туристичних продуктів.

Етнічний туризм має значний потенціал для економічного розвитку та збереження культурної спадщини, тому багато держав здійснюють заходи для його підтримки. Політика державної підтримки етнічного туризму можливо залежно від країни, її економічних, культурного різноманіття та інфраструктурних ресурсів.

Індія, маючи величезну етнічну та культурну різноманітність, активно підтримує етнічний туризм через низку державних ініціатив. Уряд фінансує програми збереження традиційних ремесел і проведення фестивалів, що популяризують культурні звичаї різних етнічних груп. Міністерство туризму Індії запровадило кампанії, такі як Incredible India , для залучення у цю діяльність.

Китай активно проводить політику підтримки етнічного туризму, особливо в регіонах, де проживають меншини, такі як Сіньцзян, Тибет і провінції Юньнань та Гуейчжоу. Державні програми включають фінансування фестивалів, реконструкцію та збереження історичних об'єктів, створення культурних парків і музеїв. Уряд також стимулює розвиток інфраструктури, що сприяє залученню туристів до віддалених регіонів. незалежно від того, місцеві влади активно співпрацюють з приватними інвесторами для розвитку туристичних маршрутів і готельного бізнесу.

Мексиканський уряд підтримує етнічний туризм через ініціативи, спрямовані на збереження та популяризацію спадщини майя, ацтеків та інших корінних народів. Програми фінансування передбачають підтримку місцевих ремісників, організацію фестивалів та заходів, що відображають національні

традиції, такі як День мертвих. Національний інститут антропології та історії займається реставрацією археологічних об'єктів і підтримкою культурних заходів, що сприяють розвитку.

У Норвегії етнічний туризм зосереджений на культурі саамів, корінного населення Південної. Державна політика включає підтримку саамських ремесел, фінансування культурних заходів та фестивалів, таких як фестиваль у Карешуандо. Норвезький уряд також надає гранти та пільги для розвитку місцевих бізнесів, які користуються туристичними послугами, включаючи екологічні тури та екскурсії, спрямовані на розвиток етнічного туризму.

Перу підтримує етнічний туризм, акцентуючи увагу на збереженні спадщини інків та культурних традиційних місцевих громад у горах Ан та Амазонії. Уряд фінансує освітні програми, спрямовані на навчання місцевих жителів щодо організації туристичних послуг та охорони навколишнього середовища. Також програми підтримки ремісників, які виробляють текстиль та сувенірну продукцію для туристів.

Кенія має багатий культурний спадок з численними етнічними групами, такими як маса, суахілі та інші. Державна підтримка передбачає фінансування туристичних проєктів, що об'єднують етнічні фестивалі та природні екотури. Уряд Кенії активно працює з міжнародними організаціями для залучення інвестицій у туристичну інфраструктуру та збереження культурної спадщини.

Політика державної підтримки етнічного туризму включає такі компоненти:

- фінансова допомога;
- навчальні програми;
- інвестиції у збереження культурних пам'яток;
- маркетингові кампанії.

Державна підтримка етнічного туризму є інструментом для збереження культурної спадщини та розвитку місцевих громад. Завдяки політикам, які підключають фінансову, освітню та інфраструктурну підтримку, країни здатні

залучити туристів, сприяти економічному зростанню та забезпечити довгострокове збереження своїх унікальних пам'яток.

До викликів та перспектив розвитку етнічного туризму в умовах глобалізації можна віднести наступні:

Глобалізація до зростання попиту на унікальному культурному досвіді, проте це супроводжується проблемами збереження культурної самобутності. Виклики включають широкий туристичний потік, комерціалізацію та безпеку втрати автентичності. Проте перспективи розвитку залишаються значними за рахунок зростання інтересу до культурного туризму.

Виклики розвитку етнічного туризму

1. Загроза втрати автентичності. Одним із ключових викликів етнічного туризму є ризик втрати культурної автентичності. Під впливом глобалізаційних процесів деякі громади можуть змінити або адаптувати свої культурні практики, щоб задовольнити попит туристів, перетворюючи їх на комерціалізовані «вистави». Це причина до деградації традицій та спрощення їхнього значення, що в довгостроковій перспективі загрожує збереженню культурної ідентичності.

2. Взаємодія з місцевими громадами та проблеми збереження автентичності культури. Важливою частиною розвитку етнічного туризму є співпраця з місцевими громадами. Громади самі виступають ініціаторами збереження своїх традицій і намагаються зберегти автентичність культури, водночас отримуючи вихід від туризму. Проте є й ризик підвищеної комерціалізації та втрати автентичності.

3. Недостатня інфраструктура. У багатьох етнографічно значущих регіонах України інфраструктура залишається недостатньо розвиненою. Наявність зручних транспортних зв'язків, готелів та інших об'єктів туристичної інфраструктури об'єднує можливості для комфортного відвідування цих місць. Для розв'язання цієї проблеми потрібні інвестиції в розвиток інфраструктури, зокрема дорожньої мережі та сервісів гостинності.

4. Загроза культурної уніфікації. Глобалізація сприяє поширенню уніфікованих культурних цінностей, що може витіснити унікальні локальні

традиції. Місцеві громади іноді адаптують свої традиції для відповідності очікуванням міжнародних туристів, що втратило автентичність. Наприклад, ритуали та ремесла можуть бути змінені або спрощені, щоб стати привабливішими для відвідувачів.

5. Комерціалізація культури. Одним із найбільших викликів етнічного туризму є ризик комерціалізації культурних практик. Для задоволення потреб туристів деякі громади можуть змінити свої звичаї або спрощувати обряди, щоб зробити їх привабливішими для відвідувачів. Це може призвести до втрати автентичності та поверхневого сприйняття культури.

Висновки до 2 розділу

У другому розділі «Світовий досвід розвитку етнічного туризму» досліджено питання географії етнічного туризму: ключові туристичні напрямки та політику державної підтримки етнічного туризму в різних країнах світу. Світовий досвід в організації етнічних турів є дуже корисним для України. Взнявши найкращі приклади з різних країн, ми зможемо досягти високого рівня розвитку етнічного туризму, що сприятиме збереженню етнічної ідентичності українців та забезпечення стійкого економічного розвитку місцевих громад.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ РИНКУ УКРАЇНСЬКОГО ЕТНІЧНОГО ТУРИЗМУ

3.1. Потенціал України для розвитку етнічного туризму

Етнічний туризм, або етнотуризм, є однією з перспективних галузей для розвитку туристичної індустрії в Україні. Він базується на інтересах до національних традицій, культури, звичаїв та побуту етнічних груп. З огляду на багатогранність етнічного складу України, її історичну спадщину та культурну самобутність, потенціал країни для розвитку етнотуризму є досить великим.

Україна є домівкою для багатьох етнічних спільнот, включаючи українців, кримських татар, угорців, румунів, поляків, болгар, грецьких і єврейських громад тощо. Така різноманітність створює значне обґрунтування для організації культурно-етнічних подорожей, які можуть включати знайомство з фольклором, ремеслами, традиційними святами та кухнею.

Розробка етнотуристичних маршрутів може включати відвідини історичних музеїв, майстер-класи з виготовлення традиційних виробів (наприклад, вишивки, кераміки, лозоплетіння), кулінарні майстер-класи, які демонструють приготування страв за стародавніми рецептами. Етнічний туризм має значний потенціал для стимулювання економіки сільських регіонів, забезпечення зайнятості місцевого населення та розвитку суміжних галузей, таких як готельно-ресторанний бізнес і виробництво сувенірів. Створення етнографічних парків і музеїв під відкритим небом також сприяє розвитку туристичної інфраструктури та залученню туристів.

Розвиток етнічного туризму в Україні стикається з певними викликами, серед яких недостатньо розвинена інфраструктура, поєднання спеціалізованих маркетингових стратегій та збереження культурної автентичності. Для подолання цих бар'єрів проводиться залучення місцевих громад до проектів, підготовка фахівців у галузі туризму та створення партнерських відносин із міжнародними організаціями, зацікавленими в культурній спадщині.

Україна має величезний потенціал для розвитку етнічного туризму за рахунок великого етнічного складу населення та культурної спадщини. Регіони, такі як Карпати (Гуцульщина, Бойківщина), Закарпаття, Крим, Полісся, є цікавими напрямками для етнічного туризму завдяки збереженню традицій, ремесел та унікальних свят.

Розглянемо деякі з них більш докладно.

1. Карпати та Закарпаття є одними з окремих регіонів України для розвитку етнічного туризму завдяки своїй культурній та етнографічній унікальності. Їхня багатовікова історія, різноманітність народів та збереження автентичних традицій цієї території привабливі для мандрівників, які прагнуть глибше пізнати етнічні особливості регіону.

Карпати та Закарпаття населені більш етнічними групами, такими як гуцули, бойки, лемки, угорці, румуни та роми. Кожна з цих спільнот має свої характерні риси в культурі, архітектурі, музиці та ремеслах. Гуцули, наприклад, відомі своєю яскравою вишивкою, дерев'яною архітектурою, а також традиційною музикою та танцями. Бойки славляться майстерністю в обробці дерева та особливою стилістикою житлових приміщень.

Цей регіон багатий на різноманітні етнічні фестивалі та обряди, які приваблюють туристів. Гості Карпат можуть відвідати гуцульську Маланку, фестиваль "Полонинське літо", тощо.

Для розвитку етнічного туризму створено численні туристичні маршрути, які ведуть до мальовничих сіл, старовинних церков та музеїв під відкритим небом. Наприклад, музей народної архітектури та побуту в Колочаві відтворює матеріальне, духовне та культурне життя регіону.

Мандрівники, зацікавлені в активному знайомстві з місцевою культурою, можуть взяти участь у майстер-класах з гончарства, ткацтва чи виготовлення традиційних сувенірів. Закарпаття знається своїми майстрами лозоплетіння та вишивки. Відвідувачі можуть не лише спостерігати за процесом створення цих виробів, а й пробувати свої сили під керівництвом досвідченого майстра.

Розвиток етнічного туризму сприяє економічному піднесенню регіону, створюючи нові робочі місця та підтримуючи місцеві підприємства. Туризм стимулює збереження культурної спадщини та активізує співпрацю між етнічними групами.

Основними викликами залишаються відсутність сучасної інфраструктури, популяризація регіону на міжнародному рівні та забезпечення збереження автентичності культури. Проте підтримка комплексних підходів до розвитку туристичних маршрутів та підтримка місцевих ініціатив здатні забезпечити сталий розвиток цієї галузі.

Таким чином, Карпати та Закарпаття мають усі передумови для того, щоб стати потужними центрами етнічного туризму.

2. Другим розглянемо Буковину, яка є унікальним регіоном України, який має значний потенціал для розвитку етнічного туризму за рахунок своєї культурної багатогранності та історичної спадщини. Розташована на заході України, Буковина сформувалася під впливом різних культур, що сприяло виникненню особливої етнічної мозаїки. Тут органічно переплелися традиції українців, румунів, поляків, євреїв, німців та інших етнічних груп, які залишили свій слід у культурному й побутовому житті регіону.

Етнічна різноманітність Буковини є її ключовою особливістю. Місцеві спільноти зберегли свої звички, обряди, музику та ремесла, що є основою для створення етнотуристичних маршрутів. Туристи можуть відвідати місцеве село та місто, де традиційна архітектура, народні свята й побут відображають багатогранність історії регіону.

Знаковими туристичними об'єктами Буковини є Резиденція митрополитів Буковини і Далмації, що є визнаним архітектурним шедевром Західної України.

Етнотуризм на Буковині включає відвідування традиційних свят, таких як Маланка. Музей народної архітектури та побуту в Чернівцях демонструє еволюцію житла і побуту буковинців.

Кухня Буковини також є невід'ємною частиною етнотуризму. Страви, такі як мамалига, голубці, бануш, а також традиційні пироги з маком, відображають

багатий вплив на різні культури. Туристи можуть скуштувати ці автентичні страви в місцевих ресторанах та фермах, що забезпечує неповторний гастрономічний смак.

3. Одещина є регіоном із великим потенціалом для розвитку етнічного туризму за рахунок свого багатокультурного складу та історичної спадщини. Надалі століть ця область була місцем зустрічі та співіснування різних етнічних спільнот, що сформували її унікальну культурну мозаїку.

Одещина об'єднує представників різних національностей: українців, болгар, молдаван, гагаузів, євреїв, греків, росіян та інших. Це різноманіття містить відображення у місцевих традиціях, мовах, ремеслах та звичаях, створюючи унікальне середовище для культурного туризму. Саме ця багатогранність привертає туристів, які хочуть зануритися в історію та дослідити етнічні особливості краю.

Одеса, адміністративний центр регіону, славиться своєю неповторною архітектурою, яка демонструє багатонаціональні впливи. Історичні будівлі, такі як Оперний театр, Потьомкінські сходи та численні палаци привертають увагу туристів.

Одещина славиться своїми численними етнічними фестивалями, які залучають туристів з різних куточків світу. Серед них варто відзначити Болгарський фестиваль у Болграді, Фестиваль народів Одеси.

Гастрономічні тури є важливою складовою етнічного туризму на Одещині. Кухня регіону складається з елементів різних народів, які проживають тут. Страви, такий як болгарська баниця, молдавська мамалига, рибні страви є гастрономічним портретом регіону.

Одеський історико-краєзнавчий музей налічує близько 120 тисяч експонатів і вважається одним з найкращих в Україні.

Для успішного розвитку етнотуризму необхідно покращити інфраструктуру, зокрема транспортну доступність та готельний сервіс, а також залучати інвестиції та підтримку місцевих громад. Важливою умовою є збереження культурної автентичності, що дозволяє регіонам зберегти свою

унікальність та привабливість для туристів. Проте підтримка комплексних підходів до розвитку туристичних маршрутів та підтримка місцевих ініціатив здатні забезпечити сталий розвиток цієї галузі.

Таким чином, Карпати та Закарпаття, Буковина, Одещина мають усі передумови для того, щоб стати потужними центрами етнічного туризму.

Україна має всі передумови для того, щоб стати ключовим центром етнічного туризму в світі. Її культурне розмаїття, традиції та історичні пам'ятки створюють унікальне середовище, яке приваблює туристів та сприяє розвитку місцевих громад. Залучення уваги до країни допоможе зберегти та популяризувати багатогранну спадщину, підвищуючи її значення на міжнародному рівні.

3.2. Історико-культурні та природні ресурси як основа розвитку етнічного туризму в Україні

Географічне розмаїття України, багатство природних ландшафтів і культурна спадщина різних етнічних груп створюють основу для розвитку етнічного туризму. Українські етнічні групи зберегли свої традиції, що привертають увагу туристів: гуцульські різьбярі, закарпатські винороби, кримські татари зі своїми унікальними ремеслами.

Етнічний туризм є основним напрямком розвитку туристичної галузі, що сприяє збереженню культурної спадщини та економічному розвитку місцевих громад. В Україні багата історико-культурна спадщина та різноманітні природні ресурси створюють сприятливі умови для розвитку цього виду туризму. Завдяки етнічному різноманіттю та збереженим традиціям різних регіонів, країна має значний потенціал для залучення туристів.

Історико-культурні та природні ресурси є основою для розвитку етнічного туризму в Україні, створюючи унікальне середовище для залучення туристів і популяризації національної спадщини. Завдяки багатому історичному минулому

та різноманітним природним ландшафтам країна має всі передумови для того, щоб стати ключовим гравцем на міжнародному рівні.

Україна є домом для численних етнічних груп, кожна з яких має свою звичаї, фольклор, архітектуру та ремесла. Ця багатокультурність стала результатом складної історії, протягом якої територія країни перебувала під впливом різних цивілізацій і держав.

Природні ландшафти України також відіграють важливу роль у розвитку етнічного туризму. Величні Карпати, зі своїми мальовничими горами, густими лісами та кришталевими річками, пропонують туристам можливість не тільки насолоджуватися природою, але й брати участь у культурних заходах місцевих громад, таких як святкування національних свят.

Етнічний туризм передбачає збереження та популяризацію культурної спадщини через тури, що включають відвідування історичних і природних об'єктів, участь у традиційних майстер-класах та фестивалях. Це допомагає не лише залученню туристів, але й підтримці місцевих громад, збереженню традиційних ремесел та створенню нових робіт.

Розробка маршрутів, які об'єднують культурні та природні ресурси, дозволяє створити різноманітні туристичні програми, що підвищують інтерес у регіоні.

Історико-культурні та природні ресурси є основою для розвитку етнічного туризму в Україні. Використання цього потенціалу допоможе зміцнити національну економіку, зберегти та популяризувати культурну спадщину та сприяти сталому розвитку регіонів. Розвиток етнічного туризму забезпечує не лише зростання туристичного потоку, а й підтримку місцевого населення.

Українське козацтво, як історико-культурне явище, є унікальним явищем, яке активно привертає увагу не лише науковців, а й туристів з усього світу. Самобутність, героїчна історія, побут та культурні традиції козаків створюють широкі можливості для розвитку етнічного туризму. Цей вид туризму орієнтований на пізнання історичної та етнокультурної спадщини певного народу, і козацький феномен є його яскравим прикладом.

Козацтво виникло як соціально-історичний феномен у XV столітті на теренах українських степів. Воно стало відповіддю на потребу захисту населення від постійних нападів кочівників. З часом козацтво трансформувалося у важливий соціальний, військовий і культурний інститут. Запорізька Січ, яка була центром козацької демократії, стала символом свободи і незалежності українців.

Культурні та історичні надбання козаків, зокрема їхня зброя, військові традиції, звичаї, костюми, музика, пісні, та архітектурні пам'ятки, є елементом етнічного туризму. Збережені та реконструйовані елементи життя козацтва, такі як курені, козацькі церкви, фортеці, стали популярними туристичними об'єктами.

Туристичний потенціал представлено в деяких регіонах України.

1. Острів Хортиця

Острів Хортиця: перлина історії та культури України.

Острів Хортиця – найбільший острів на річці Дніпро і одна з основних історико-культурних пам'яток України. Розташований у Запоріжжі, цей унікальний природний та історичний комплекс є символом українського козацтва та національної ідентичності. Його багатий ландшафт, археологічні знахідки та культурна спадщина роблять Хортицю осередком етнічного туризму.

Географічні особливості: Хортиця простягається на 12,5 км у довжину та має ширину близько 2,5 км, займаючи площу понад 2,3 тис. га. Острів вирізняється своїм унікальним природним ландшафтом:

Північна частина – скеляста, з мальовничими урвищами, що піднімаються на 30 метрів над рівнем води.

Південна частина – більш рівнинна, з піщаними пляжами та луками. Флора і фауна – на острові росте понад 1000 видів рослин, а також містить безліч тварин, серед яких рідкісні види, занесені до Червоної книги України. Хортиця – це не лише природний оазис, а й місце, яке століттями успішно відіграло важливу роль у житті українського народу.

Острів Хортиця має тисячолітню історію, яка охоплює різні епохи:

1. Перші поселення – археологічні розкопки свідчать про те, що територія острова була заселена ще в добу енеоліту (4–3 тис. до н.е.). Знахідки скіфських

курганів та культових споруд підтверджують, що острів мав сакральне значення для давніх народів.

2. Козацька доба – у XVI–XVIII століттях Хортиця стала номером форпостом українського козацтва. Саме тут була заснована одна з перших Січей – прототип Запорозької Січі, яка стала центром військової, політичної та культурної діяльності козаків.

3. Сучасність – у 1965 році острів отримав статус Національного історико-культурного заповідника, що стало початком його відродження як культурного осередку.

Туристичні пам'ятки Хортиця сьогодні є не лише історичним, а й туристичним центром, який пропонує багатий спектр об'єктів і заходів:

1. Історико-культурний комплекс "Запорізька Січ". Це реконструйована фортеця, яка відтворює вигляд козацької Січі. У комплексі можна побачити:

- Дерев'яні укріплення, вежі та ворота.
- Курені, які служили житлом козаків.
- Козацьку церкву, яка була духовним осередком.

Туристи мають можливість долучитися до майстер-класів, зокрема зі стрільби з лука або козацького бою.

2. Чигирин

Чигирин – перша гетьманська столиця. Чигирин – невелике місто в Черкаській області України, яке абсолютно ключове у становленні української держави в період Національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького. У XVII столітті воно стало першою гетьманською столицею та політичним і військовим центром Гетьманщини. Завдяки багатій історичній спадщині Чигирин є місцем осередком історико-культурного та етнічного туризму.

Чигирин вперше згадується в XIV столітті як невелике поселення на території Київської Русі. Згодом, у XVI столітті, воно стало місцем форпосту Речі Посполитої в боротьбі з татарськими нападами.

3. Батурич

Батурин як центр етнічного туризму. Батурин, розташований у Чернігівській області, є символом історичної пам'яті та боротьби за незалежність України. Це місто стало першим осередком Гетьманщини в XVII–XVIII століттях, виконуючи функції гетьманської резиденції. Його трагічна історія та культурна спадщина приваблюють численних туристів, які цікавляться етнічним туризмом, адже Батурин поєднує унікальні архітектурні пам'ятки, історичні місця та яскраві символи козацької доби.

Батурин став столицею Гетьманщини у 1669 році за часів гетьмана Дем'яна Багатогрішного. Місто виконувало функції адміністративного, політичного та культурного центру. Найбільшого розквіту Батурин досягнув за гетьманство Івана Мазепи, коли тут були збудовані розкішні палаци, храми та укріплення.

Етнічний туризм базується на зацікавленості у збереженні та популяризації національної спадщини. Козацькі фестивалі, такі як "Покрова на Хортиці", "Козацькі забави" в різних регіонах України, залучають тисячі туристів. Вони стоять майданчиками для відтворення козацьких звичаїв, демонстрації бойових мистецтв, національних страв та музики.

Значним попитом користуються інтерактивні екскурсії, які дозволяють туристам брати участь у майстер-класах з фехтування, стрільби з лука або приготування козацьких страв. Також популярні історичні реконструкції битв, що створюють ефект занурення в епоху.

Розвиток етнічного туризму на основі козацької спадщини сприяє не лише популяризації української культури, а й зростанню економіки регіонів. Для цього важливо:

- Підтримувати і розвивати туристичну інфраструктуру в козацьких регіонах.
- Активно залучати сучасні технології, зокрема цифрові тури, VR-екскурсії, що дозволяють відвідувачам із різних країн знайомитися з козацькою культурою.
- Проводити широку інформацію відповідно до популяризації козацького туризму серед міжнародної аудиторії.

Таким чином, українське козацтво є унікальним ресурсом для розвитку етнічного туризму, який поєднує історико-культурне пізнання, активний відпочинок та духовне збагачення. Його значення в сучасному світі виходить далеко за межі національних кордонів, демонструючи багатство та унікальність української культури.

Розглянемо популярні етнічні туристичні маршрути та фестивалі в Україні.

Одним із найпопулярніших напрямків етнічного туризму в Україні є Карпати, де туристи можуть відвідати традиційні гуцульські свята, ярмарки, майстер-класи з народних ремесел. Фестивалі на кшталт «Країна мрій», «Шешори», «Червона рута» також привертають увагу до етнічної спадщини регіонів.

Україна, з великою її історією та етнокультурним різноманіттям, пропонує численні туристичні маршрути та фестивалі, які дозволяють туристам глибше зануритися в традиції та життя різних етнічних груп. Популярні етнічні туристичні маршрути і фестивалі в Україні є невід'ємною частиною розвитку етнічного туризму.

Розглянемо популярні етнічні маршрути України:

1. Карпати та Гуцульщина (Рис. 3.1)
2. Маршрут «Гуцульська спадщина» є одним із цікавих в країні.

Основні зупинки:

Яремче - це місто відомо своїми дерев'яними церквами, колоритними базарами з народними виробами та знаменитим водоспадом Пробій. Туристи можуть відвідати етнографічні музеї, де представлені зразки гуцульського побуту, та скуштувати традиційні страви, такі як бануш і бринзу.

Верховина – серце гуцульської культури, має свою автентичну атмосферу та гостинність. У цьому селищі розташований Музей гуцульського побуту та музичних інструментів ім. Романа Кумлика, де туристи можуть почути народні пісні та гуцульські співанки (невеликі куплети на різноманітну тематику).

Рис. 3.1. Географія міжнародних фестивалів в Україні

Джерело: [21].

Косів відомий своїм ярмарком, на якому можна знайти вироби місцевих майстрів: вишиванки, кераміку, різьблені дерев'яні вироби та ткацькі вироби. У місті діє також Музей народного мистецтва та побуту Гуцульщини, де представлені твори гончарів-класиків II половини XIX ст.

Під час турів по цій місцевості туристи отримають багато активностей та майстер-класів. Маршрут «Гуцульська спадщина» пропонує туристам не тільки огляд пам'яток, але й активну участь у традиційних майстер-класах. Мандрівники можуть навчитися писанкарству, створеному виробу із лози, гончарству та різьбленню по дереву. Популярні також майстер-класи з гри на трембіті та інших гуцульських музичних інструментах.

Також туристи побачать велику кількість природних пам'яток. Маршрут проходить через мальовничі ландшафти Карпат, які самі по собі є частиною культурного досвіду. Туристи можуть відвідати полонини, де випасають овець та виготовляють традиційний сир, а також насолодитися гірськими краєвидами.

Під час подорожі маршрутом «Гуцульська спадщина» туристи можуть стати учасниками місцевих свят і фестивалів, таких як «Полонинське літо».

Кухня Карпат є важливою частиною туристичного досвіду. Туристи можуть скуштувати традиційні страви, зокрема бануш із бринзою, грибну юшку, домашні ковбаси та випічку з медом. Гостинні господарі часто здійснюють дегустацію місцевих наливок і медів.

До переваг маршруту «Гуцульська спадщина» можна віднести ідеальне поєднання культурного та природного туризму. Він дає можливість не тільки побачити унікальні об'єкти й краєвиди, а й відчути дух і традиції гуцульського народу. Такий досвід сприяє глибокому зануренню в культуру регіону, що підтримує збереження та популяризує етнічні ресурси регіону.

Цей маршрут, окрім того, підтримує розвиток місцевих громад, стимулюючи зайнятість у сфері туризму та ремесел, що сприяє економічному розвитку.

Наступний цікавий маршрут «Писанковий маршрут» в Коломию.

Коломия – серце писанкарства. Головною зупинкою маршруту є Музей писанкового розпису в Коломиї, який є родзинкою краю.

Туристам пропонуються майстер-класи, де вони можуть навчитися техніці розпису писанок за допомогою воску та природних барвників. Учасники дізнаються про значення традиційних символів, які використовують в орнаментах, та створюють власні писанки, які можна забрати на згадку.

Відвідувачі можуть побачити писанкову творчість у всій її красі під час Писанкового фестивалю. «Писанковий маршрут» часто доповнюється відвідуванням інших етнографічних музеїв, де туристи можуть дізнатися більше про народне мистецтво, одяг, інструменти та інші ремесла. Це дозволяє розширити уявлення про життя і культуру українського народу.

Для доповнення вражень туристам пропонують скуштувати місцеві страви, такі як бануш, вареники та різноманітні десерти з медом. Місцева кухня надає глибокий етнічний досвід та створює затишну атмосферу.

«Писанковий маршрут» – це не просто подорож, а занурення у багатовікову традицію, мистецтво, історію та культуру. Цей маршрут допомагає підтримці та розвитку ремесел, надаючи можливість місцевим майстрам продемонструвати свою майстерність і поділитися знаннями. Він також має важливу роль у підтримці культурної ідентичності регіону.

Закарпаття

Маршрут «Шлях вина і смаку» – це гастротур. Основні зупинки маршруту Ужгород - винні підвали Ужгорода.

Мукачево - Замок Паланок.

Берегове. Це місто виявлено серцем закарпатського виноробства. Тут розташовані старовинні виноробні, що зберігають секрети виробництва вина в течії століть. Широкий вибір вина, маршрут включає знайомство з автентичними стравами Закарпаття. Серед популярних смаколиків – банош (угорські кюртош-калачі (солітні овочеві страви та пироги)).

Учасники маршруту можуть взяти участь у майстер-класах із виноробства, де дізнаються про процес виготовлення вина від збору винограду до бродіння та витримки. Також можливо екскурсії на виноградники, що відкривають чудові краєвиди в Карпатах.

Маршрут «Шлях вина і смаку» пропонує не тільки насолоду від смаків та ароматів місцевих вин і страв, але й знайомство з культурою та історією Закарпаття. Це чудова можливість для поціновувачів гастрономічного туризму зануритися в атмосферу регіону, відчути його гостинність і відкрити для себе нові гастрономічні горизонти.

Розвиток цього маршруту сприяє підтримці місцевих виноробів та рестораторів, зміцнює туристичну інфраструктуру та всю популярність Закарпаття як культурного та гастрономічного центру.

Буковина

Етнічний тур «Слідами буковинської Маланки». Чернівці – центр буковинських традицій. Головною локацією для Маланка-фесту є місто Чернівці,

проте свято також активно відзначають у багатьох селах Буковини, таких як Вашківці та Красноільськ. Кожне село додає свої особливості до святкування.

Чернівці є ключовою точкою маршруту. Це місто відомо своїм яскравим святкуванням Маланки, яке збирає тисячі учасників та глядачів. Туристи можуть побачити масштабні ходи костюмованих учасників, які перевтілюються в різних персонажів: від традиційних героїв до міфологічних образів. Костюми відрізняються складністю та яскравістю, а виступи включають музику, танці, пісні.

Етнічний тур включає відвідування сіл, таких як Вашківці та Красноільськ, де традиції святкування Маланки зберігаються в найчистішому вигляді. Саме в цих місцях святкування набуває ще більшої автентичності, де беруть участь цілі громади. Туристи можуть побачити різноманітні обряди та вистави, які супроводжуються жартами, піснями та імпровізаціями.

Маланка в Буковині славиться своїми костюмами, які майстри готують заздалегідь. Деякі костюми мають символічне значення, зображаючи тварин, міфологічних персонажів чи історичні фігури. Учасники беруть участь у перформансах, де вони танцюють, грають на музичних інструментах та взаємодіють із глядачами.

Головною подією фестивалю є виступи творчих колективів, які забезпечують сценки на основі традиційних сюжетів Маланки. Це можуть бути обрядові сценки, що відображають боротьбу добра і зла, танці та музичні номери. Учасники вибирають народні інструменти та співають пісні.

У межах туру туристи можуть долучитися до підготовки святкування, відвідати майстер-класи з виготовлення масок та костюмів, дізнатися більше про історію Маланки та значення її персонажів. Деякі громади дозволяють туристам брати участь у святкових виступах, що додає інтерактивності та яскравих емоцій.

Святкування Маланки часто супроводжується частуваннями, де пропонуються традиційні страви буковинської кухні: голубці, мамалигу з бринзою, різноманітні пироги та ковбаси. Туристи не можуть просто спробувати ці страви, але й дізнаються про рецепти та кулінарні традиції регіону.

Маланка є не тільки розвагою, але й важливою частиною культурної спадщини, що передає дух і традиції буковинського народу. Це свято символізує відновлення та перехід у новий рік, а також служить засобом об'єднання громади. Учасники обряду не тільки розважають глядачів, але й підтримують традиції, які передаються з покоління в покоління.

Відвідування Маланки є незабутнім досвідом, який дарує яскраві емоції та глибше розуміння характеру народу краю.

На Маланка-фесті часто застосовуються майстер-класи з виготовлення традиційних масок та костюмів, що дозволяє туристам зануритися у підготовку до свята. Ярмарки пропонують вироби народних майстрів, сувеніри та традиційні страви буковинської кухні, такі як голубці, мамалигу з бринзою та інші місцеві делікатеси.

Маланка – це не просто розвага, а важливий обряд, який символізує початок нового циклу, очищення та бажання добробуту. Образи, що працюють у святі, не мають глибокого змісту, зокрема Коза, ведмеді та інші персонажі мають захисну та магічну силу.

Маланка-фест приваблює тисячі туристів, які приїжджають, щоб побачити унікальні види та відчувати атмосферу справжньої народної культури. Це свято можливість зануритися у традиції, поспілкуватися з місцевими жителями та дізнатися більше про історію та обряди регіону. Фестиваль сприяє також популяризації Буковини як туристичного центру.

Маланка-фест не лише зберігає та передає культурні традиції, але й сприяє розвитку економіки регіону, підтримуючи місцеві ремісники, готелі, ресторани та інші підприємства, пов'язані з туристичною сферою. Це подія, яка сприяє об'єднанню громади та збереженню унікальної спадщини для майбутніх поколінь.

Одещина

Маршрут «Культурна Одеса»

Оглядова екскурсія містом починається з Приморського бульвару, де розташовані такі відомі пам'ятки, як Потьомкінські сходи та пам'ятник герцогу де Рішельє. Туристи відвідують Оперний театр.

Одеса здавна була великим культурним центром єврейської громади. Тур включає відвідування Музею єврейської культури та історії. Одеса має багатий зв'язок із грецькою культурою, що відображено у назвах вулиць та архітектури.

Відвідування етнічних кафе та музеїв дозволяє ознайомитися з кулінарними та ремісничими традиціями цих народів.

Одеса знає свою багатонаціональну кухню. Маршрут включає відвідування ресторанів і кафе, де пропонують страви єврейської, грецької, болгарської та української кухні. Гості можуть скуштувати традиційні страви, як-от фаршировану рибу, болгарську лютеницю, молдавські плацинди та одеський форшмак.

Тур включає відвідування та участь у таких традиційних фестивалях, як Фестиваль народів Одеси, туристи також відвідують Одеський художній музей, Одеський музей західного і східного мистецтва.

Маршрут «Культурна Одеса» дає можливість глибше зрозуміти, як багатокультурність вплинула на розвиток цього міста, зробивши його унікальним у своєму роді. Він відкриває не тільки архітектурні та історичні багатства, але й живий зв'язок з традиціями та спадщиною багатьох народів.

Фестиваль «Полонинське літо» (Карпати)

Фестиваль проходить у різних місцевостях Карпат, зокрема в селищах Верховина, Косів, Рахів та інших гірських поселеннях. зазвичай він триває на початку літа, коли пастухи відганяють овець на полонині, щоб вони пасли у високогірних луках.

Головна частина свята включає символічний обряд «відкриття полонини», під час якого здійснюються ритуали благословення пастухів та тварин. Ці дії супроводжуються співом традиційних пісень та грою на народних інструментах, таких як трембіти та цимбали.

Під час фестивалю виступають фольклорні колективи, що забезпечують гуцульські пісні та танці. Туристи можуть насолоджуватися енергійними виступами ансамблів, в яких звучать звуки скрипки, сопілки та інших національних інструментів. Гуцульська музика створює живу та радісну атмосферу, яка притягує увагу відвідувачів.

Фестиваль пропонує відвідувачам ознайомитися з гуцульськими ремеслами. Гості можуть взяти участь у майстер-класах із виготовлення традиційних виробів: вишиванок, різьблених дерев'яних предметів, кераміки та виробів із вовни. Це поняття дозволено не тільки спостерігати за майстрами, а й навчитися створювати власні сувеніри.

«Полонинське літо» неможливо без дегустації гуцульських страв. На фестивалі готують традиційні частування, як-от бануш із бринзою, овечий сир, печеню та страви на основі місцевих трав і грибів. Місцеві пастухи часто демонструють процес виготовлення бринзи прямо на полонині, що дозволяє туристам дізнатися більше про цікавий спосіб.

На фестивалі пропонуються різні розваги: кінні прогулянки, походи до мальовничих місць Карпат, фотосесії з тваринами та квестові ігри на відкритому повітрі. Такі активності дозволяють туристам насолоджуватися не лише культурною, а й природною красою краю.

«Полонинське літо» сприяє популяризації гуцульської культури та традиційного способу життя, підтримуючи місцеві громади та ремесла. Це свято збереження автентичних традицій та залучає туристів, що сприяє економічному розвитку регіону. Завдяки фестивалю місцеві майстри, музиканти та кулінари отримують можливість представити свою творчість.

Фестиваль народів Одеси

Щорічний захід, що об'єднує представників різних національностей, які живуть в Одесі. Тут можна побачити виступи фольклорних колективів, спробувати страви національних кухонь і взяти участь у культурних майстер-класах.

Писанковий фестиваль (Коломия)

Проводиться на базі Музею писанки та включає майстер-класи з розпису писанок, виставок, концертів та традиційних ярмарок.

Головною локацією фестивалю є Музей писанкового розпису в Коломиї.

На фестивалі відбуваються виставки писанок, які демонструють різні стилі та техніку розпису. Представлені роботи майстрів зі всієї країни, а також традиційні писанки, характерні для різних регіонів України. Гості мають можливість дізнатися про символіку орнаментів і значення кольору.

Однією з найпопулярніших частин фестивалю є майстер-клас, де кожен охочий може спробувати свої сили у створенні писанок за допомогою традиційних воскових технік і натуральних барвників. Під час занять учасники дізнаються про історію писанкарства.

Святкова програма включає виступи фольклорних ансамблів, які забезпечують народні пісні та танці. Це додає святку колориту та хоче відчувати атмосферу української традиції. Під час фестивалю звучать мелодії, що передають дух і настрої весняного оновлення.

Писанковий фестиваль супроводжується ярмарками, де місцеві майстри пропонують вироби ручної роботи, зокрема писанки, вишиванки, вироби з дерева та кераміки. Туристи можуть придбати різноманітні сувеніри та подарунки, виготовлені за традиційними даними.

Фестиваль включає також дегустацію традиційних страв регіону. Гості можуть скуштувати гуцульські частування, такі як бануш із бринзою, вареники, різноманітні домашні ковбаси та солодощі. Це створює атмосферу святковості та гостинності, що доповнює загальне враження.

Фестиваль приваблює велику кількість туристів, що сприяє розвитку місцевої економіки, підтримці малого бізнесу та інфраструктури. Це подія, яка збільшує міжнародний імідж Коломиї та популяризує Україну як країну з великою культурною спадщиною.

Популяризація етнічних туристичних маршрутів і фестивалів сприяє не тільки збереженню культурної спадщини, але й економічному зростанню регіонів, розвитку інфраструктури та підтримці місцевих ремесел. Участь у

таких заходах дозволяє туристам глибше зануритися в історію та традиції країни, покращення культурного обміну та позитивно впливає на туристичну галузь.

Етнічний туризм в Україні має великі перспективи для розвитку завдяки багатству культурних та природних ресурсів.

3.3. Проблеми і бар'єри розвитку етнічного туризму в Україні

Основними бар'єрами розвитку етнічного туризму в Україні є нестача інфраструктури, слабка реклама етнічного туристичного продукту на міжнародному ринку, наявність недостатнього фінансування для культурної спадщини та підтримки місцевих громад.

Етнічний туризм в Україні має значний потенціал завдяки багатому культурному та історичному різноманіттю, що охоплює численні етнічні групи та традиції. Однак розвиток цього виду туризму стикається з низькою проблемою та бар'єрами, які гальмують його поступ. У науковій площині ці бар'єри можна поділити на соціокультурні, економічні, інфраструктурні та нормативно-правові аспекти.

Основні проблеми розвитку етнічного туризму (Рис. 3.2):

1. Соціокультурні бар'єри.

Недостатнє усвідомлення цінності етнічної спадщини серед широких верств населення та обмежена популяризація культурних традицій є одними з головних бар'єрів. Місцеві громади не завжди мають можливість представити свої звичаї на високому рівні через наявність ресурсів і знань. Крім того, деякі регіони мають внутрішні конфлікти або культурні упередження, які знижують інтерес до них серед туристів. Серед основного можна виділити:

- низька обізнаність: Багато місцевих громад не мають достатніх знань про власну етнічну спадщину, що ускладнює її представлення туристам;
- стереотипи та упередження: У деяких регіонах країни культурні упередження, що знижують привабливість цих місць для відвідувачів;

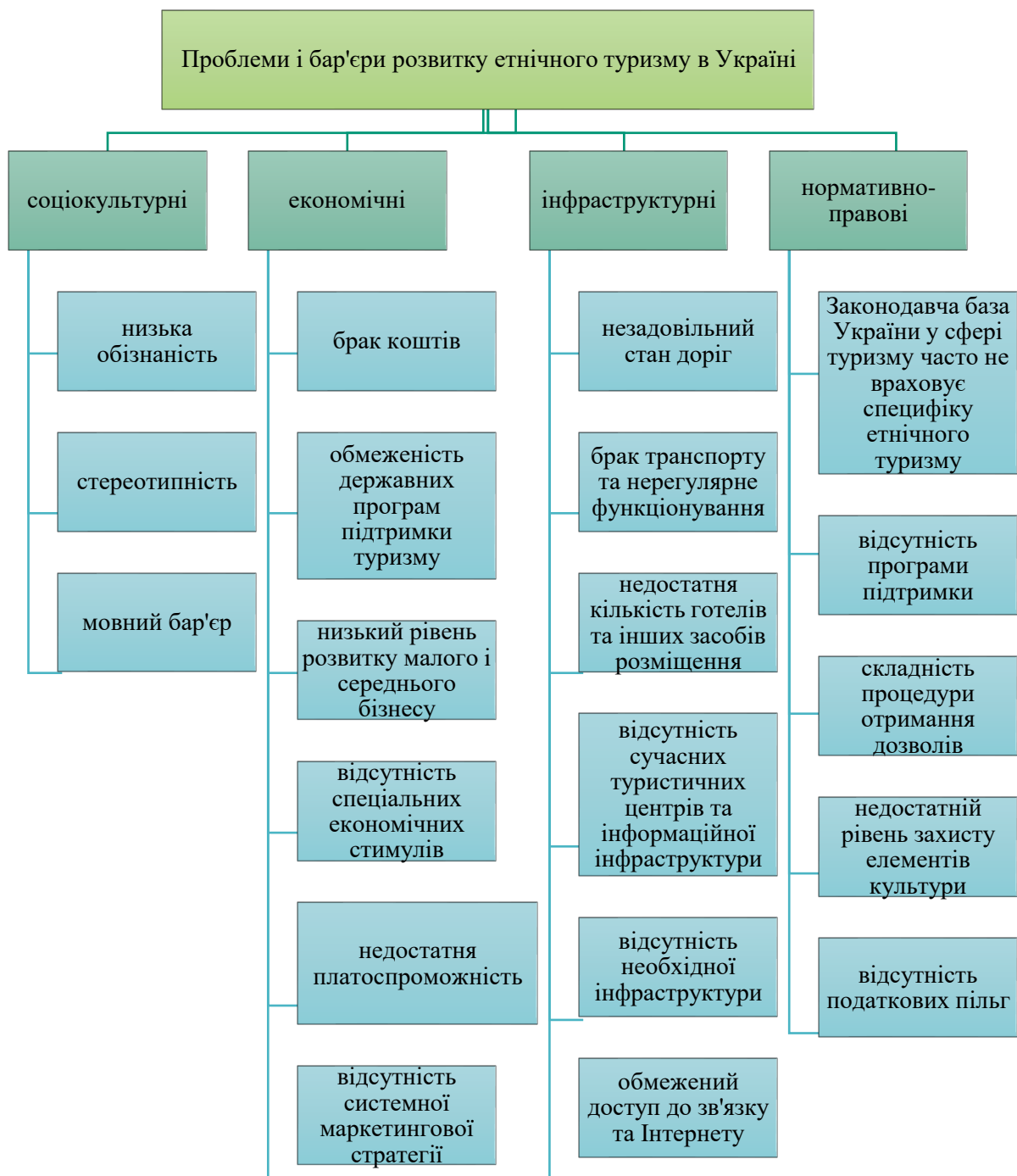

Рис. 3.2. Проблеми і бар'єри розвитку етнічного туризму в Україні

Джерело: розроблено автором

- мовний бар'єр: Туристи можуть стикатися з труднощами у комунікації, особливо в місцях, де не використовують основні мови спілкування (українська, англійська).

2. Економічні перешкоди є однією з ключових проблем, що сприяють розвитку етнічного туризму в Україні. Фінансування — один із ключових факторів, що обмежує розвиток етнічного туризму. Брак державних і приватних інвестицій з можливістю розвитку необхідної інфраструктури та заходів. Це особливо актуально для віддалених регіонів, де економічні умови не сприяють розвитку малого і середнього бізнесу. Фінансова підтримка є ключовим фактором для розвитку етнічного туризму. Багато громад і проектів не мають достатніх ресурсів для розвитку інфраструктури організацій, заходів чи популяризації своєї культури. Це об'єднує можливості для створення нових туристичних пропозицій.

Серед основних економічних бар'єрів можна побачити:

1. Брак коштів

Розвиток етнічного туризму потребує значних інвестицій для створення та підтримки туристичної інфраструктури, збереження культурної спадщини та організації заходів. Однак на рівні місцевих бюджетів часто бракує коштів для таких ініціатив. Приватні інвестори мало входять в цей напрямок через його довгострокову окупність і ризику.

2. Обмеженість державних програм підтримки туризму

Державні програми підтримки туризму фактично не спрямовані на розвиток етнічного туризму як окремого напрямку. Недостатнє фінансування такої програми або її ускладнення ускладнює можливість реалізації великих проектів, орієнтованих на збереження культурної спадщини та розвитку.

3. Низький рівень розвитку малого і середнього бізнесу

Малий та середній бізнес, який часто є руйнівником туристичної галузі, у регіонах з етнічним потенціалом розвинений слабо. Підприємцям не вистачає ресурсів для створення культурних центрів, ремісничих майстерень, готелів та ресторанів, які могли б залучати туристів і збагачувати їхній досвід.

4. Відсутність спеціальних економічних стимулів

На рівнях політики та законодавства відсутні спеціальні економічні стимули, такі як податкові пільги або гранти, для підтримки бізнесу, пов'язаного з етнічним туризмом. Це знижує зацікавленість підприємців у розвитку цієї сфери.

5. Недостатня платоспроможність

Популярні туристичні напрямки, такі як курортний чи міський туризм, часто користуються більшою фінансовою підтримкою та увагою. Це ставить етнічний туризм у менш вигідне становище, через що йому важливо залучати фінансові ресурси.

6. Відсутність системної маркетингової стратегії

Незважаючи на багатий потенціал етнічного туризму, Україна поєднує цілеспрямовану стратегію просування цього напрямку на національному та міжнародному рівнях. Інформація про етнічні фестивалі, маршрути та культурні заходи часто обмежена, а маркетингові кампанії не охоче займаються цим.

Подолання економічних бар'єрів потребує комплексного підходу, який включає державну підтримку, залучення інвесторів, створення спеціальних програм стимулювання та активізації малого бізнесу. Тільки за цими умовами етнічний туризм може стати конкурентоспроможним та економічно привабливим.

3. Інфраструктурні бар'єри

Однією з головних проблем розвитку етнічного туризму в Україні є слабка туристична інфраструктура, особливо у віддалених регіонах, де проживають етнічні спільноти. Нестача сучасних доріг, готелів, ресторанів та інших зручностей обмежує шлях туристів і створює незручність для відвідувачів.

1. Незадовільний стан доріг

У багатьох регіонах, що мають значний етнокультурний потенціал, дороги перебувають у поганому стані або є малопридатними для безпечного руху. Це ускладнює доступ до віддалених сіл та історичних місць, які часто розташовані в гірських або сільських місцевостях.

2. Брак транспорту та нерегулярне функціонування

Недостатньо розвинені транспортні маршрути, що зв'язують культурні осередки, обмежують можливості туристів дістатися до об'єктів. Низька кількість громадського транспорту або його нерегулярне функціонування також знижує привабливість відвідування таких місць.

3. Недостатня кількість готелів та інших засобів розміщення

Регіони з етнічним потенціалом часто не можуть запропонувати належні умови для розміщення туристів через брак власних, хостелів чи інших типів розміщення. Це обмежує можливості довгострокового перебування туристів та знижує загальний рівень комфорту.

4. Відсутність сучасних туристичних центрів та інформаційної інфраструктури

Недостатня кількість туристичних центрів, які могли б надати інформацію, забезпечити гідів або організувати культурні заходи, є значним бар'єром. Слабкий рівень цифрової інфраструктури та актуальні інформаційні системи також заважають туристам планувати подорож.

5. Відсутність необхідної інфраструктури

Часто відсутні відповідні майданчики або споруди для проведення етнічних фестивалів, ярмарків та інших культурних заходів. Це ускладнює організацію подій, які могли б приваблювати туристів і підвищувати інтереси до етнічної спадщини регіону.

6. Обмежений доступ до зв'язку та Інтернету

У деяких віддалених місцевостях, що є привабливими для етнічного туризму, є проблеми зі зв'язком та доступом до Інтернету. Це створює труднощі для туристів при плануванні подорожей, а також зменшує можливості просування таких місць через сучасні канали зв'язку.

Рекомендації для подолання інфраструктурних бар'єрів:

- розбудова та ремонт дорожньої мережі;
- покращення транспортної доступності;
- розширення готельної інфраструктури;
- створення та розвиток туристичних центрів;

- підтримка цифрової інфраструктури.

Розв'язання цих проблем потребує комплексного підходу з боку держави та місцевих органів влади, а також активного залучення приватного сектору. Це допоможе зробити етнічний туризм доступнішим та привабливішим для туристів, я

4. Правові бар'єри.

Важливим аспектом є забезпечення автентичності культурних практик та об'єктів. Комерціалізація етнічного туризму може призвести до втрати їх первісного значення. Виникає необхідність у створенні програми, спрямованої на підтримку автентичності традицій, щоб зберегти культурну спадщину та уникнути її «спрошення» для масового туриста.

1. Законодавча база України у сфері туризму часто не враховує специфіку етнічного туризму. Наявні нормативно-правові акти не передбачають чітких правил, які регулюють, пов'язують діяльність з етнічними громадами та збереження їх культурної спадщини. Це ускладнює реалізацію проектів, спрямованих на популяризацію етнічного туризму.

2. Відсутність програми підтримки

На державному рівні не укладаються програми, спрямовані на підтримку та стимулювання етнічного туризму. Відсутність таких програм забезпечує доступ до фінансових ресурсів і пільг, які могли б полегшити роботу підприємців та місцевих.

3. Складність процедури отримання дозволів

Процеси отримання дозволів на організацію туристичних заходів, використання земельних ділянок під культурні проекти або відкриття туристичних об'єктів часто є громіздкими та бюрократизованими. Це створює бар'єри для розвитку нових туристичних маршрутів.

4. Недостатній рівень захисту елементів культури

Закони, що регулюють питання охорони культурної спадщини, не завжди ефективно захищають права етнічних груп на збереження та використання своїх

традицій та артефактів. Це створює ризики комерціалізації або неправомірного використання елементів культури.

5. Відсутність податкових пільг

Бракує правових механізмів, які б передбачали податкові пільги для підприємств, що працюють у сфері етнічного туризму. Це знижує зацікавленість бізнесу в розвитку цього напрямку, після економічних вигод не компенсують потенційні ризики та витрати.

Рекомендації для подолання перешкод:

- розробка спеціалізованих законів та регуляторних актів;
- створення державних програм підтримки;
- спрощення адміністративних процедур;
- посилення координації між учасниками;
- розробка механізмів захисту культурної спадщини;
- введення податкових стимулів для підприємців.

Подолання правових бар'єрів допоможе забезпечити ефективний розвиток етнічного туризму, що сприятиме збереженню культурної спадщини та підтримці.

Шляхи подолання перешкод:

- інвестиції в інфраструктуру та покращення транспортної доступності;
- створення та впровадження національної стратегії розвитку етнічного туризму;
- залучення фінансової підтримки через грантові програми та державні фонди;
- освітні програми та тренінги для підготовки фахівців у сфері етнічного туризму;
- сталий розвиток і збереження культурної автентичності через партнерство з місцевими громадами.

Розвиток етнічного туризму в Україні має перспективи, якщо будуть подолані зазначені бар'єри, забезпечивши інтеграцію культурної спадщини у

стратегії туристичного розвитку. Це сприятиме не лише збереженню культурного розмаїття, а й економічного розвитку регіонів.

3.4. Політика підтримки етнічного туризму в Україні на державному та регіональному рівнях

Державна політика в Україні спрямована на розвиток етнічного туризму через програми підтримки культурних заходів, фестивалів, збереження культурної спадщини. Проте багато проектів зосереджені на регіональному рівні, де ініціатива місцевих громад стає руйнівною силою у розвитку етнічного туризму.

Етнічний туризм як складова культурно-пізнавального туризму має велике значення для України, з огляду на її багатонаціональну спадщину, етнокультурне різноманіття та унікальні історичні традиції. Цей напрямок туризму сприяє збереженню культурної ідентичності, формуванню національної свідомості, а також економічного розвитку регіонів, особливо сільських територій. Для забезпечення ефективного розвитку етнічного туризму в Україні важливою є комплексна політика, що підтримується на державному та регіональному рівнях. На державному рівні підтримка етнічного туризму реалізується через стратегічне планування, нормативно-правове забезпечення та інституційну підтримку.

1. Стратегічні напрями розвитку У 2017 році була прийнята Стратегія розвитку туризму та курортів України до 2026 року, яка вважає етнічний туризм як один із ключових елементів культурно-пізнавального туризму. У документах зазначено, що збереження етнічної ідентичності, розвиток культурних традицій і створення туристичних продуктів на їх основі є ключовими перевагами державної політики.

2. Законодавча база: Закон України "Про туризм" визначає основні напрями державної політики у сфері туризму, включаючи підтримку та розвиток етнічного туризму.

3. Інституційна підтримка: Державне агентство розвитку туризму України відповідає за реалізацію державної політики у сфері туризму, включаючи етнічний напрям.

Регіональний рівень підтримки:

Регіональні програми: Області та регіони розробляють власні програми розвитку туризму, враховуючи місцеві етнокультурні особливості. Наприклад, у Карпатському регіоні активно розвивається етнічний туризм, спрямований на ознайомлення з культурою гуцулів та бойків.

Фестивалі та заходи: Організація етнофестивалів, ярмарків та культурних заходів сприяє популяризації етнічної спадщини та залученню туристів (табл. 3.1 Додаток А).

Підтримка місцевих ініціатив: Регіональні органи влади співпрацюють з громадами та підприємцями для розвитку етнічних туристичних продуктів та маршрутів.

Виклики та перспективи: незважаючи на наявність стратегій та програм, розвиток етнічного туризму стикається з певними викликами, такими як недостатнє фінансування, потреба в покращенні інфраструктури та підвищення кваліфікації кадрів. Проте, з огляду на багатство культурної спадщини України, етнічний туризм має значний потенціал для розвитку та сприяння економічному зростанню регіонів.

Висновки до 3 розділу

У третьому розділі «Аналіз ринку українського етнічного туризму» оцінено потенціал України для розвитку етнічного туризму, зокрема історико-культурні та природні ресурси. З'ясовано проблеми і бар'єри розвитку етнічного туризму в Україні та досліджено політику підтримки етнічного туризму в Україні на державному та регіональному рівнях. Встановлено, що саме від рівня державної підтримки буде залежати успіх всіх ініціатив як місцевого так і національного

рівня. Досвід досліджених країн також підтверджує, що тільки від зацікавленості держави залежить кінцевий результат.

Це дало змогу окреслити перспективи розвитку етнічного туризму, мова про які піде у наступному розділі.

РОЗДІЛ 4. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕТНІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ НА ОСНОВІ СВІТОВОГО ДОСВІДУ

4.1. Інтеграція кращих міжнародних практик у розвиток етнічного туризму

Інтеграція кращих практик розвитку етнічного туризму з такими країнами, як Нова Зеландія, Перу, Індія, може сприяти зростанню цієї галузі в Україні. Україна може використовувати досвід розвитку малих етнічних громад, створення туристичних продуктів із залученням місцевих ремесел, фестивалів та культурних подій.

Для забезпечення успішного розвитку етнічного туризму в Україні слід врахувати низку стратегічних напрямів і заходів, які сприяють збереженню культурної спадщини, залученню туристів та економічному зростанню регіонів.

Враховуючи досліджений міжнародний досвід можна виділити ключові завдання, які будуть сприяти розвитку етнічного туризму в Україні. Серед них:

1. Розвиток інфраструктури.

Поліпшення інфраструктури в регіонах, багатих на історико-культурні та природні ресурси, є критично важливим для підвищення доступності та комфорту туристів. Інвестиції в будівництво та реконструкцію доріг, розвиток місць для проживання та громадських об'єктів, покращення транспортних сполучень сприяють збільшенню туристичних потоків.

2. Залучення інвестицій і міжнародна співпраця.

Співпраця з міжнародними організаціями та інвесторами допоможе залучити фінансування для розвитку етнічного туризму. Це може включати проекти зі збереження культурних пам'яток, фінансування фестивалів і заходів, створення музеїв під відкритим небом. Залучення міжнародних експертів дозволить впроваджувати передові практики сталого туризму та розробляти ефективні стратегії розвитку.

3. Підтримка місцевих громад і малих підприємств.

Місцеві громади є невід'ємною частиною успіху етнічного туризму, тому необхідно забезпечити їхню економічну участь і підтримку. Надання грантів та субсидій для малого бізнесу, який займається виробництвом ремісничих виробів, організацією туристичних маршрутів та проведенням майстер-класів, сприятиме економічному розвитку регіонів. Залучення місцевих жителів до туристичних ініціатив допоможе зберегти традиційні знання та сприятиме розвитку громад.

4. Освітні програми та підготовка кадрів.

Розвиток програми підготовки водіїв і працівників туристичної галузі з акцентом на знаннях історії, культури та етнографії регіонів сприятиме підвищенню якості туристичних послуг. Спеціалізовані курси та тренінги забезпечують високу кваліфікацію персоналу та популяризують культурні ресурси серед ширшої аудиторії.

5. Використання цифрових технологій.

Сучасні цифрові рішення можуть значно розширити можливості для просування етнічного туризму. Використання соціальних мереж, створення веб-сайтів та мобільних додатків із використанням можливостей штучного інтелекту значно покращать рекламні можливості туристичних підприємств у справі просуванні етнічних турів.

З огляду на тенденції розвитку туризму в світі, етнічний туризм має значний потенціал стати одним з провідних напрямків розвитку туристичної індустрії України. Завдяки багатству історико-культурної спадщини та унікальним природним ресурсам Україна може стати привабливим напрямком для туристів, які шукають автентичний досвід.

Водночас для досягнення цього необхідно реалізовувати заходи, спрямовані на стале використання ресурсів, збереження традицій та підвищення обізнаності як середніх громад, так і серед туристів. Це забезпечує не лише економічні вигоди, але й підтримує національну ідентичність та культурне розмаїття населення, яке має менший склад.

З метою урахування регіональної специфіки було розроблено Стратегічні напрями розвитку етнічного туризму.

Розвиток етнічного туризму в Україні потребує стратегічного підходу, який враховує специфіку кожного регіону, його культурні та природні ресурси. Етнічний туризм може сприяти економічному зростанню та збереженню культурної спадщини, якщо використовувати індивідуальні особливості різних областей.

Розробка стратегії розвитку етнічного туризму в Україні має завершитися специфікою кожного регіону. Карпати можуть стати центром для культурно-етнографічних турів, Закарпаття — для гастрономічного та винного туризму, а Крим — для етнічних турів до кримськотатарських громад.

Отже, стратегічні напрями розвитку етнічного туризму з урахуванням регіональної специфіки можуть бути такими:

1. Вивчення та популяризація регіональних особливостей.

Різні регіони України мають свої унікальні етнічні громади, зокрема гуцули в Карпатах, кримські татари в Криму, бойки та лемки на заході країни, а також болгарські, грецькі та інші громади на півдні та сході. Для розвитку туризму бажано розробляти тематичні тури та заходи, що популяризують саме ці культурні традиції. Наприклад, в Карпатському регіоні: розробка етнічного туру селами Карпат. А на півдні України: організація турів до болгарської громади.

2. Підтримка та розвиток культурних фестивалів.

Організація фестивалів і ярмарків є напрямком залучення туристів і популяризації етнічної культури. Такі заходи можуть включати музичні та танцювальні виступи, презентації ремесел, дегустацію страв та інші активності. Зокрема, можемо запропонувати Фестиваль гуцульської культури в Івано-Франківській області; кримськотатарські свята та ярмарки у громадах Криму.

3. Модернізація інфраструктури.

Для ефективного розвитку етнічного туризму необхідно створити та модернізувати інфраструктуру, яка полегшить доступ до віддалених регіонів. Це включає:

- покращення стану доріг, що ведуть до ключових туристичних об'єктів;
- розширення мережевих місць для проживання, зокрема гостьових будинків та етнохостелів, оформлених у традиційному стилі;
- створення туристичних інформаційних центрів з інтерактивними експозиціями.

4. Розвиток освітніх та ремісничих майстерень.

Підтримка ремесел і традиційних майстерень сприяє збереженню культури та дає туристам можливість активно долучитися до етнічних практик. У цьому контексті важливо:

- організовувати майстер-класи з гончарства, ткацтва, різьблення по дереву;
- створювати програми для навчання туристів традиційним ремеслам і їх включення до навчальних програм освітніх та позаосвітніх закладів.

5. Використання цифрових технологій.

Створення онлайн-платформи та мобільних додатків, які будуть містити інформацію про культурні маршрути, етнічні події та історичні пам'ятки. Це збільшить обізнаність та залучення туристів. Це можуть бути:

- віртуальні тури по музеях і культурних об'єктах;
- платформи для бронювання та планування індивідуальних маршрутів.

6. Співпраця з місцевими громадами.

Залучення місцевих жителів до процесу розробки та реалізації туристичних програм на основі підтримки автентичності та збереження традицій

- залучення місцевих гідів, які володіють знаннями про місцеві традиції та свята;
- створення підприємств з розвитку місцевого туризму, де частина прибутків спрямовується на збереження культурної спадщини громади.

7. Екологічний підхід до створення етнічних турів (Рис. 4.1).

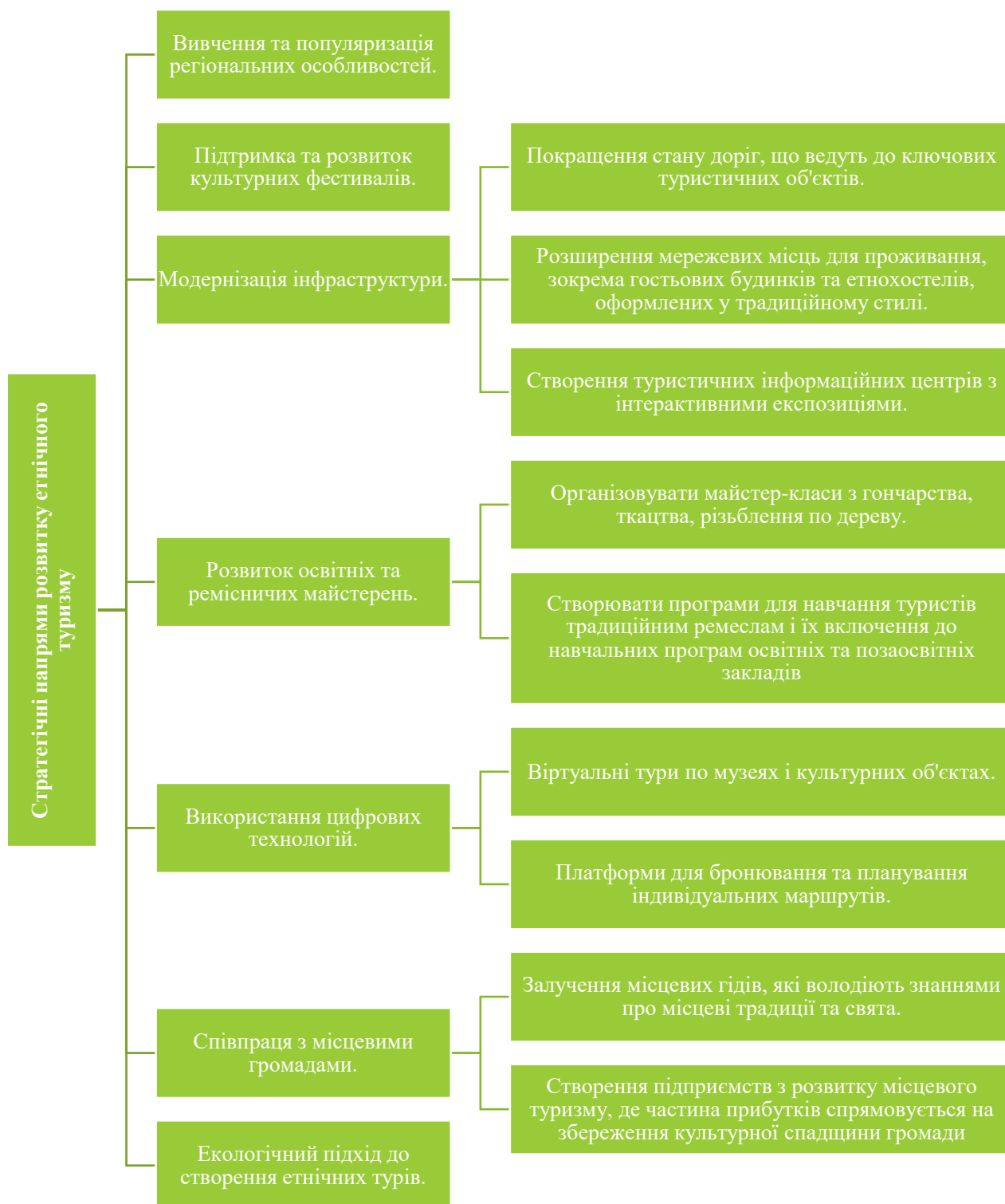

Рис. 4.1. Стратегічні напрями розвитку етнічного туризму

Джерело: розроблено автором

Врахування екологічних аспектів особливо важливе для гірських та сільських регіонів. Збереження природного середовища в поєднанні з етнічним туризмом допоможе зберегти як культурну, так і історичну і економічну спадщину. Підтримка екологічної стійкості цих ініціатив для збереження природного середовища є важливою складовою.

4.2. Роль етнічного туризму в покращенні іміджу України на міжнародній арені

Етнічний туризм може сприяти покращенню міжнародного середовища України, демонструючи багатство її культурного розмаїття та унікальної спадщини. Це сприятиме не тільки розвитку туристичної галузі, але й зміцненню культурних зв'язків з іншими країнами.

Етнічний туризм відіграє важливу роль у покращенні іміджу України на міжнародній арені, після чого він демонструє культурне багатство та різноманітність країни, сприяє встановленню міжкультурного діалогу та зміцнює міжнародні зв'язки. Основні аспекти впливу етнічного туризму на імідж країни можна виділити наступним чином (Рис. 4.2):

1. Підкреслення культурного різноманіття та історичної мозаїки етнічних груп.

Україна є багатонаціональною державою з унікальною історичною мозаїкою етнічних груп, таких як гуцули, кримські татари, бойки, лемки, болгарські, румунські, грецькі та інші громади. Етнічний туризм дозволяє демонструвати світові це багатство, представляючи країну як осередок численних культурних традицій, що мирно співіснують і взаємозбагачуються. Такий підхід покращує формування позитивного іміджу країни як відкритої та толерантної.

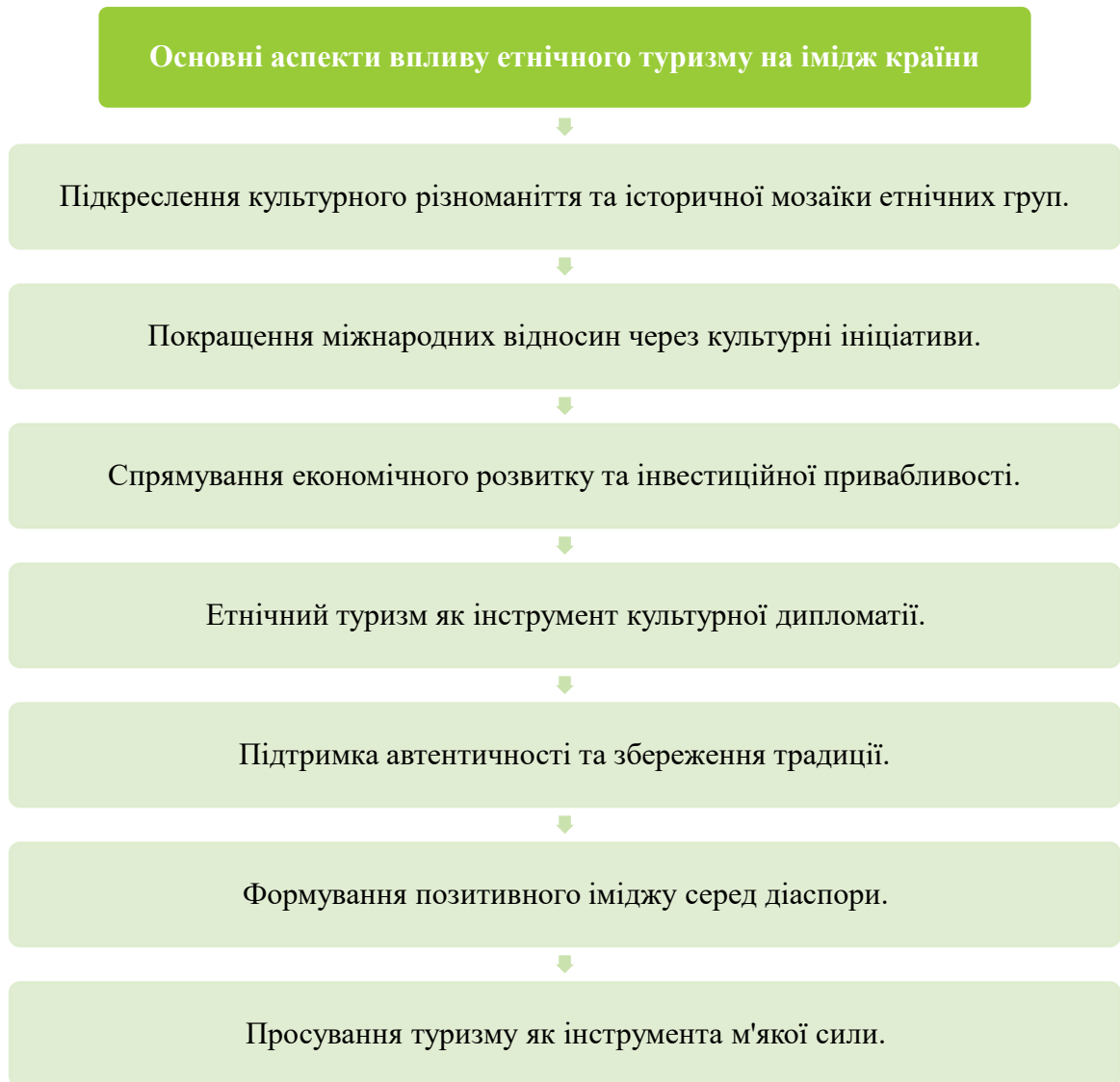

Рис. 4.2. Основні аспекти впливу етнічного туризму на імідж країни

Джерело: розроблено автором

2. Покращення міжнародних відносин через культурні ініціативи.

Цьому сприятимуть організації фестивалів, міжнародних виставок та заходів, присвячених етнічним традиціям, завдяки залученню туристів з-за кордону. Участь іноземців у цих подіях створює платформу для взаєморозуміння та зміцнення культурних зв'язків між великими народами. Це додатково буде руйнувати стереотипи та поширювати позитивні уявлення про Україну як про країну з багатою і самобутною культурою.

3. Спрямування економічного розвитку та інвестиційної привабливості.

Спрямування економічного розвитку та підвищення інвестиційної привабливості за допомогою етнічного туризму є стратегічно вигідним для регіонів України, які прагнуть активізувати свою економіку та залучити іноземні інвестиції. Створення та модернізація інфраструктури — ключовий елемент для розвитку етнічного туризму. Будівництво нових доріг, покращення транспортного сполучення, розширення мережі готелів і гостинних будинків, а також розвиток закладів громадського харчування з етнічною кухнею можуть суттєво збільшити туристичний потік та створити сприятливі умови для іноземних туристів.

Розвиток етнічного туризму потребує кваліфікованих кадрів, які володіють знаннями про історію, культуру та мову етнічних груп. Програми підготовки фахівців у галузі готельного бізнесу, туризму та культурного менеджменту ефективно забезпечити якісне обслуговування та підвищити рівень задоволення

4. Етнічний туризм як інструмент культурної дипломатії.

Етнічний туризм виступає інструментом культурної дипломатії, за допомогою якого Україна може донести свою цінність та історичну унікальність на міжнародний рівень. Представлення української культури через туристичні подорожі та заходи дозволяє налагоджувати дружні відносини з іншими країнами та підвищувати обізнаність про Україну у світі.

5. Підтримка автентичності та збереження традиції.

Завдяки увазі до етнічного туризму забезпечується збереження місцевих культурних традицій і ремесел. Цей процес підтримується не тільки з метою збереження історичної спадщини, але й для залучення іноземців, які цікавляться в автентичному досвіді. Така увага до збереження своїх культурних цінностей надає Україні статус країни, яка цінує традиції та уміє інтегрувати.

6. Формування позитивного іміджу серед діаспори.

Для української діаспори в різних країнах світу етнічний туризм може стати засобом зміцнення зв'язків із Батьківщиною. Це сприяє підтриманню національної ідентичності та підвищенню інтересів до подій в Україні, що, у свою чергу, формує позитивне ставлення до країни інших громадян.

7. Просування туризму як інструмента м'якої сили.

Етнічний туризм є елементом так званої «м'якої сили», що країна впливає на міжнародну спільноту не через політичний чи економічний тиск, а через культурні й гуманітарні зв'язки. Відвідувачі, які залишаються задоволеними своїм досвідом, стають власними посланцями доброї волі, розповідаючи про Україну як про привабливу та цікаву країну.

Загалом, розвиток етнічного туризму дозволяє Україні демонструвати свою унікальність, збагачувати міжнародну співпрацю та зміцнюючи позитивний імідж України в світі.

Досягти поставлених завдань можна завдяки певним напрямам популяризації етнічного туризму серед іноземних та внутрішніх туристів. Популяризація етнічного туризму може здійснюватися через активні маркетингові кампанії, участь у міжнародних туристичних виставках, використання цифрових платформ для реклами етнічних маршрутів, а також через залучення відомих туристичних блогерів і соціальних мереж.

4.3. Розробка інноваційного етнічного туру

Розробка та впровадження етнічних турів в Україні є перспективним напрямком для туристичних підприємств, оскільки країна має багате культурне, історичне та етнографічне розмаїття. Етнічний туризм дозволяє популяризувати традиції, ремесла, культуру та кухню різних регіонів, сприяти розвитку місцевих громад, залучає іноземних туристів та розвиває внутрішній туризм.

Тому, з метою розширення туристичних пропозицій Україною, пропонуємо розвивати саме етнічні тури. Розглянемо особливості розробки та впровадження етнічних турів.

На початковому етапі необхідно провести детальний аналіз, щоб зрозуміти, яка аудиторія буде зацікавлена в етнічних турах, та які саме аспекти культури будуть їм цікаві. Варто звернути увагу на дві групи:

- українські туристи — їм буде цікаво ознайомитися з культурою інших регіонів, особливостями їх традицій, побуту, кухні та ремісництва;
- іноземні туристи — вони часто шукають унікальний автентичний досвід, тому їм цікаві культура, історія та побут, які відрізняються від їх власних.

Далі варто зупинитися на виборі тематики та концепції туру. Для створення привабливого етнічного туру потрібна розробка чіткої тематики, яка допоможе виділити тур на ринку. Наведемо кілька популярних напрямків:

- фольклорні фестивалі — наприклад, фестиваль борщу чи традиційних танців;
- культурно-історичні тури — з відвідуванням сіл і міст, збережених у традиційному стилі;
- майстер-класи з ремісництва — гончарство, ткацтво, писанкарство тощо;
- гастрономічні тури — акцент на місцеві страви, такі як гуцульська кухня, кримсько-татарські делікатеси, буковинські страви.

Аби забезпечити автентичність туру, варто налагодити зв'язки з представниками місцевих громад: ремісниками, істориками, кулінарами, які можуть поділитися знаннями та навичками. Це також допоможе створити додаткові джерела прибутку для місцевих жителів, які беруть участь у турі.

Після цього слід зайнятися розробкою детальної програми та маршруту туру. Важливо продумати маршрут, щоб він охоплював ключові локації регіону, мав насичену, але не перенаправлену програму:

- включити основні етнографічні локації, музеї, храми, пам'ятки природи;
- додати інтерактивні майстер-класи, дегустації або вистави для туристів;
- передбачити вільний час для самостійного знайомства з місцевістю та релаксу.

Наступним етапом є маркетинг та просування етнічного туру. Щоб ефективно популяризувати етнічні тури, підприємству варто розробити багатоканальну маркетингову стратегію:

- соціальні мережі — Instagram, Facebook, TikTok з акцентом на візуальні матеріали (фото, відео з турів);

- блогери та інфлюенсери — запрошення лідерів думок, які можуть висвітлювати тури у своїх соціальних мережах;
- партнерство з туристичними платформами — TripAdvisor, Airbnb Experiences для іноземної аудиторії;
- виставки та форуми — для представлення турів у межах професійних подій.

Важливою частиною створення етнічного туру є навчання персоналу. Кваліфіковані гіді, добре знайомі в місцевих традиціях, культурі, історії, здатні перетворити тур на унікальний досвід. Проведіть тренінги з вивчення фольклору, традиційних ремесел, кулінарії, щоб персонал міг повноцінно передати атмосферу регіону.

Організаційні моменти та логістика стануть в нагоді для якісного туру. Продумана логістика дозволить забезпечити комфортний і безпечний відпочинок:

- транспорт — планування трансферів між локаціями, організація автобусів, мікроавтобусів або позашляховиків для сільських маршрутів;
- проживання — вибір автентичних місць для ночівлі (сільські садиби, гостьові будинки);
- харчування — надання можливості спробувати місцеві страви, адаптовані до стандартів безпеки.

Не менш важливим буде процес адаптації турів під сезон. Сезонність дозволяє створювати тематичні тури під різні пори року:

- літні тури — фестивалі, польові роботи, риболовля;
- осінні — збір врожаю, гастрономічні тури, зокрема з дегустацією місцевих напоїв;
- зимові — святкові різдвяні обряди, колядування, народні забави.

Обов'язковим етапом в роботі по створенню етнічного туру є збір зворотного зв'язку та його вдосконалення. Після проведення кожного туру обов'язково зберіть відгуки, щоб визначити переваги та недоліки програми.

Зворотний зв'язок допоможе скоригувати тури з урахуванням побажань клієнтів та підвищити їх якість.

Також невід'ємною частиною роботи по створенню туру є розширення пропозиції додаткових послуг. Щоб зробити тур ще привабливішим, бажано використання додаткових послуг:

- сувеніри — можливість отримати автентичні вироби місцевих майстрів;
- фотосесії у традиційному одязі для пам'ятних світлин;
- індивідуальні екскурсії для маленьких груп або сімей.

Серед популярних етнічних турів в Україні можна назвати:

1. «Карпатська Гуцульщина» — знайомство з побутом і культурою гуцулів, майстер-класи з ткацтва, музичні обряди, дегустація місцевих сирів.
2. «Дорога Гоголя на Полтавщині» — відвідування пам'ятних місць, пов'язаних із життям та творчістю Гоголя, майстер-класи з гончарства, екскурсія по традиційних хатах.
3. Кримськотатарська культура на півдні України — екскурсії місцями, де зберігаються традиції кримських татар, гастрономічні майстер-класи, знайомство з історією.
4. «Стародавня Подільщина» — тур по замкам Кам'янець-Подільського і Хотина, знайомство з традиційним народним мистецтвом Поділля.
5. «Винний Закарпатський тур» — дегустація місцевих вин, відвідування виноробень та сироварень, знайомство з культурою виробництва та історією закарпатського виноробства.

Таким чином, розробка і впровадження етнічних турів дозволяє туристичним підприємствам використовувати багатство культурної спадщини України, що робить пропозицію більш цікавою як для внутрішніх, так і для іноземних туристів, а також сприяє розвитку місцевих громад.

Розробка інноваційного етнічного туру в Україні може базуватися на поєднанні культурного оздоровлення, активного відпочинку та взаємодії з місцевими громадами. Один із варіантів такого туру – це "Шляхом традиційних ремесел і обрядів Гуцульщини". Цей тур триває п'ять днів.

Метою туру є занурення у місцеві національні традиції та культуру.

Програма туру

1. День 1: Знайомство з культурою і природою

- Прибуття в село Верховина. Екскурсія селищем
- Піша прогулянка Карпатами
- Вечір знайомства : виступ гуцульського ансамблю

2. День 2: Майстер-класи і ремесла

- Майстер-клас із виготовлення ліжників (традиційних вовняних ковдр)
- Навчання різьбярству: учасники додатково вивчають основи створення традиційних гуцульських орнаментів
- Дегустація місцевої кухні: банош із бринзою, грибну юшку та інші кулінарні шедеври гуцульської кухні

3. День 3: Занурення в обряди та традиції

- Участь у традиційному обряді: «Ватра»
- Костюмована фотосесія : туристи одягають автентичний гуцульський одяг
- Вечір під відкритим небом : Перегляд фото

4. День 4: Пізнання природних скарбів

- Екскурсія до водоспадів і полонин: оповіді про значення цих місць
- Збір лікарських трав та навчання створювати прості чаї або настої

5. День 5: Завершення та підсумки

Тур починається з прибуття в село Верховина, яке є відомим культурним осередком Гуцульщини. Учасники зустрічаються з організаторами, підтримують привітання від місцевих жителів та мають можливість ознайомитися з базовими умовами поїздки. Після короткої екскурсії селищем розпочинається відвідування музею гуцульської культури, де відвідувачі дізнаються про історію та традиції гуцулів, роль цього народу у формуванні етнічної спадщини Карпат. Перший день завершується пішою прогулянкою з водою мальовничими гірськими маршрутами, під час яких туристи дізнаються про міфи, легенди та особливості

місцевої природи, що має важливе значення в житті гуцулів. Вечір завершується виступом гуцульського ансамблю, де гості мають можливість почути народну музику, спробувати грати на традиційних інструментах та дізнатися більше про музику.

На другий день увага приділяється практичним завданням з ремесел. Учасники відвідують майстер-клас з виготовлення ліжників, де під керівництвом досвідчених майстрів знайомляться з процесом обробки вовни, технікою ткацтва та створенням готового виробу. Це не лише демонстрація, але й активна участь кожного гостя в процесі, що робить досвід справжнім зануренням у культуру. Після заняття туристи мають можливість скуштувати місцеві страви під час обіду, зокрема банош із бринзою, грибну юшку та інші кулінарні шедеври гуцульської кухні, які готуються на очах у гостей місцевими панями. Після обіду ще один майстер-клас, цей раз з різьблення по дереву. Учасники вивчають основи створення традиційних гуцульських орнаментів, дізнаються про їх значення та використання.

Третій день присвячений обрядам і святковим традиціям. Ввечері організовується участь у традиційному обряді «Ватра», під час якого туристи збираються навколо вогнища, слухають казки та легенди, співають народні пісні разом із місцевими жителями та вивчають основи народних танців під керівництвом фахівців. Обрядова частина завершується костюмованою фотосесією, під час якої туристи зможуть приміряти автентичний гуцульський одяг і отримати на пам'ять фото.

Четвертий день спрямований на ознайомлення з природними багатствами Карпат. Учасники вирушають на екскурсію до місцевих водоспадів, де вони насолоджуються природними краєвидами та почують оповіді про значення цих місць у місцевій культурі. Після екскурсії туристи зустрічаються з травником, який розповідає про місцеві лікарські рослини, їх властивості та використання в народній медицині. Учасники мають змогу зібрати трави та навчитися створювати прості чаї або настої. Далі група відвідує полонину, де знайомиться з життям пастухів і процесом виготовлення бринзи. Пастухи діляться історіями

свого життя та пояснюють, як стародавні традиції поєднуються з сучасним побутом.

Останній, п'ятий день туру присвячений виготовленню сувенірів на згадку. Учасники створюють власні вироби, такі як маленькі дерев'яні амулети або прикраси. Це дає можливість закріпити враження від поїздки та залишити собі на пам'яті предмет, виготовлений власними руками. Після цього організовується заключний обід, під час якого учасники діляться своїми враженнями та завершують досвід перебування в Карпатах.

Запропонований тур має певні переваги, які стануть у нагоді під час його просування. Серед них:

1. Інноваційність туру полягає у підтримці місцевих громад на шляху економічного розвитку. Підтримка головних позицій цього туру – активна підтримка місцевих громад, що сприяє сталому розвитку регіону. Залучення місцевих жителів у якості гідів, майстрів і постачальників послуг забезпечує додатковий дохід до громади та стимулює розвиток місцевої економіки. Це остаточно допоможе зберегти традиційні ремесла, передаючи знання та навички молодому поколінню. Організатори туру також планують спрямовувати частину прибутків на фінансування соціальних проектів, як-от ремонт шкіл, підтримку культурних центрів та розвиток туристичної інфраструктури.

2. Важливою частиною туру є поширення автентичних традицій і звичаїв Гуцульщини. Завдяки інтерактивним заходам, майстер-класам та участі в традиційних обрядах туристи не лише дізнаються про культуру, а й залишаються її частиною на короткий час. Такі практики сприяють збереженню спадщини, оскільки популяризація культурних елементів стимулює місцевих жителів до активного збереження і розвитку громади.

3. Екологічна відповідальність. В рамках туру впроваджуються заходи з екологічної відповідальності, що мають на меті мінімізацію впливу на довкілля. Сюди входять використання багаторазових матеріалів, сортування та переробка відходів, заохочення до збереження природних ресурсів. Під час екскурсій та

відпочинку в природних місцях гіді пояснюють туристам, як важливо поводитися обережно, щоб зберегти унікальність.

4. Освітній компонент. Тур розроблений таким чином, щоб кожен захід мав освітній характер. Туристи бачать про історичні та соціальні аспекти традицій Гуцульщини, значення ремесел і ритуалів у повсякденному житті місцевих жителів. Це не лише досягнення обізнаності про культуру, але й сприяння кращому взаєморозумінню між туристами та громадою. Культурний обмін туристів з місцевими жителями сприятиме підтримці нових знань про світ за межами Карпат, що також позитивно впливає на розвиток регіону.

Цільова аудиторія та просування туру.

Тур розрахований на широке коло туристів: від шанувальника етнографії до сімей з дітьми, які прагнуть активного та пізнавального відпочинку. Тур розрахований на людей, які цікавляться етнографією, історією та активним відпочинком, а також на тих, хто шукає унікальний досвід та хоче доторкнутися до справжньої культури України. Цей тур не тільки демонструє красу і самобутність Карпат, але й сприяє збереженню культурної спадщини та підтримці місцевих громад, що відповідає принципу сталості туризму.

План реалізації туру та практичні аспекти його впровадження включає чітку організацію логістики, яка є одним із ключових елементів успіху туру. Від якості транспортних послуг, проживання і харчування в значній мірі буде залежати успіх реалізації туру. Докладно опис туру розміщено у Додатках Б-3.

Просування туру. Для просування туру планується використання соціальних мереж, партнерство з туристичними агенціями та створення рекламних матеріалів, що підкреслюють унікальність досвіду, який можна отримати лише в Карпатах. Важливо також розробити сайти або мобільні додатки, де туристи зможуть безкоштовно ознайомитися з деталями туру, забронювати місця та отримати додаткову інформацію про регіон. Щоб привернути увагу зацікавлених туристів, важливо розробити ефективний маркетинг відповідно: створення веб-сайту та мобільного додатка, соціальні мережі та контент-маркетинг, співпраця з туристичними агентствами.

Інновації в організації та проведенні туру

Щоб зробити тур сучасним та зручним для туристів, впроваджуються цифрові рішення, такі як мобільні додатки для зручного планування маршруту, інтерактивні карти та аудіогіди. Це дозволяє туристам отримувати інформацію під час екскурсій у зручному форматі. Крім того, запроваджуються онлайн-сесії з місцевими майстрами, щоб залучити ширшу аудиторію та навіть дати змогу познайомитися з культурою Гуцульщини.

Виклики та загрози

Організація такого етнічного туру може стикатися з певними викликами, серед яких — забезпечення якісної логістики, підготовка кваліфікованих гідів, а також збереження балансу між комерційною вигодою та збереженням автентичності. Проте перспектива розвитку таких турів є багатообіцяючою, збільшується попит на унікальні й автентичні враження, які пропонують більше, ніж стандартні туристичні маршрути.

Партнерство з місцевими громадами

Співпраця з місцевими громадами є основою для збереження культурної автентичності туру та підтримки його соціального значення. Організатори повинні: залучати місцевих майстрів та експертів для проведення майстер-класів, підтримувати місцеві ініціативи, взаємодіяти з місцевими організаціями та лідерами.

Питання безпеки є критичним у сфері організації туру, особливо в гірських умовах. Основні заходи включають: медичну підтримку, наявність засобів зв'язку, інструктаж туристів. Докладніше про питання безпеки мова піде у наступному параграфі.

Розробка інноваційного етнічного туру "Шляхом традиційних ремесел і обрядів Гуцульщини" сприятиме популяризації культури регіону в Україні та світі. Організатори туру повинні мати на увазі можливість розширення програм, додавання нових маршрутів та впровадження інновацій. Це може включати: розширення спектра майстер-класів, сезонні програми, віртуальні тури, тощо.

4.4. Безпекові питання при організації етнічного туру

Організація етнічного туру вимагає остаточного врахування безпекових питань для забезпечення комфортних і безпечних умов для учасників. Безпека в цьому контексті охоплює фізичні, культурні та етичні аспекти, що потребують уваги організаторів та учасників. Розглянемо ключові компоненти, які формують структуру безпеки в етнічному турі (рис. 4.3).

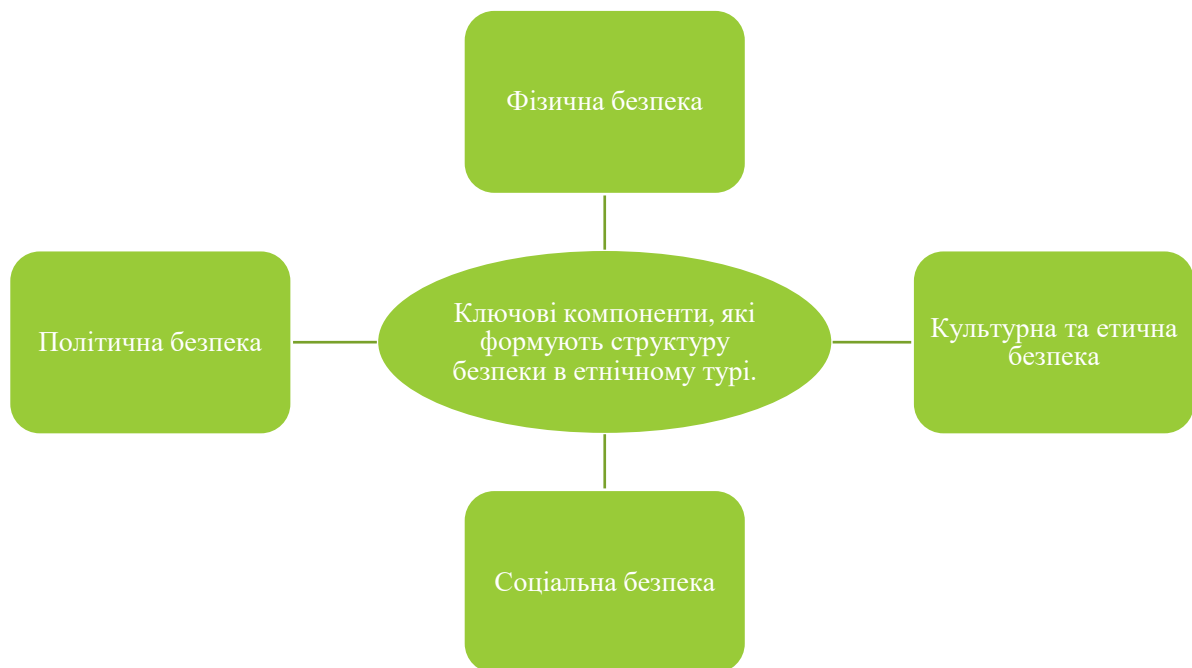

Рис. 4.3. Ключові компоненти, які формують структуру безпеки в етнічному турі

Джерело: розроблено автором

1. Фізична безпека. Фізична безпека під час організації етнічного туру є одним із ключових елементів, що забезпечують комфорт і безпеку учасників. Розглянемо детальніше основні аспекти, що формують цю складову.

До фізичної безпеки належать заходи, що забезпечують захист життя та здоров'я учасників. До них належать: транспортні заходи: використання надійних машин, медична допомога, страхування.

Медична безпека включає комплектацію аптечок, підготовку персоналу, доступ до медичних закладів.

Кліматичні та географічні умови також відносяться до фізичної безпеки та передбачають аналіз погодних умов, забезпечення належного екіпірування учасників, безпечні місця для відпочинку. Також слід подбати про гігієнічні умови, а саме забезпечення питною водою та санітарні умови.

У разі ж виникнення ситуації форс-мажор, туристи мають бути підготовлені до надзвичайних ситуацій. У організаторів на цей випадок повинні бути евакуаційні плани, засоби зв'язку, навчання учасників за необхідності.

Отже, фізична безпека при організації етнічного туру потребує системного підходу, що включає підготовку до основних ризиків і відповідні запобіжні заходи. Лише комплексний підхід дозволяє забезпечити не тільки приємне, але й безпечне проведення часу для учасників туру.

2. Культурна та етична безпека

Етнічний туризм забезпечує взаємодію з місцевими спільнотами, тому культурна чутливість є критично важливою. Вона передбачає дотримання місцевих звичаїв, забезпечення перекладачем у разі мовного бар'єру, етичний підхід. При підготовці учасників до туру слід звернути увагу на одяг і зовнішній вигляд. Велике значення має поважне ставлення до релігії, знання релігійних звичаїв, правил поведінки у святах, поваги до релігійних обрядів.

3. Політична безпека. Важливим є моніторинг політичної обстановки, дозволи та ліцензії, врахування юридичних аспектів, аналіз новин, консультації з експертами, актуалізація інформації, отримання дозволів, інформація про безпеку, підтримка контакту.

Оцінка різних загроз може передбачати потенційні загрози, для їх усунення слід мати стратегію уникнення конфліктів, план евакуації, обізнаність учасників, інструкцію щодо політичних правил і норм, захист прав і свобод. Захист даних передбачає неможливість витоку інформації стосовно туристів, наявність засобів зв'язку, дотримання місцевих законів, та виконання міжнародних рекомендацій.

Забезпечення політичної безпеки під час організації етнічного туру потребує всебічного аналізу, підготовки та співпраці з місцевими та міжнародними організаціями. Ретельне планування та підготовка з оцінками

політичних ризиків дозволяє уникнути небезпечних ситуацій і забезпечити комфортне та безпечне перебування туристів.

4. Соціальна безпека. Організатори також повинні усвідомлювати вплив туризму на місцеві громади, а саме : підтримка місцевої економіки, захист довкілля, культурні знання, підтримка місцевих майстрів, спільне планування заходів, залучення до обговорення.

Одним з актуальних сьогодні є соціальна відповідальність та сталій розвиток, які передбачають інвестування у громаді, екологічну стійкість, повагу до місцевих громад. Організація освітніх програм для туристів, що включають лекції або інтерактивні ігри.

Співпраця з місцевими громадами дозволяє створити взаємовигідні умови для розвитку туризму, при яких туристи мають автентичний досвід, а громади мають економічні, соціальні та культурні вигоди. Ці заходи допомагають підтримувати високий рівень безпеки та етичної взаємодії, що сприяє збереженню автентичності культурних практик та забезпеченню стійкості.

Висновки до 4 розділу

У четвертому розділі «Перспективи розвитку етнічного туризму в Україні на основі світового досвіду» розглянуто питання інтеграції кращих міжнародних практик у розвиток етнічного туризму, роль етнічного туризму в покращенні іміджу України на міжнародній арені. Зокрема встановлено, що етнічні тури можуть стати «візитною карткою» України для іноземців, які після закінчення військових дій захочуть дізнатися про країну та відвідати її. Запропоновано авторську методику розробки етнічних турів та на її основі розроблено інноваційний тур «Шляхом традиційних ремесел і обрядів Гуцульщини». Значна увага приділена безпековим питанням при організації етнічного туру, що пов'язано з соціально-економічним станом України, і перш за все наслідками військових дій.

ВИСНОВКИ

1. Дослідження теоретико -методологічних аспектів розвитку етнічного туризму дало змогу дійти висновків, що етнічний туризм розглядається як багатогранне явище, що поєднує у собі економічні, соціальні, культурні та освітні аспекти. Етнічний туризм є популярним у світі, але серед науковців відсутній єдиний погляд на визначення його сутності.

2. Охарактеризовано сутність етнічного туризму та його класифікації. В залежності від наукового підходу до визначення тієї чи іншої дефініції виокремлюють різні класифікації етнічного туризму. До ключових характеристик етнічного туризму віднесено: занурення в культуру та традиції, автентичність, географічна специфіка, економічна підтримка місцевих громад, освітній аспект, екологічний компонент, інтерактивність та інтеграція, соціально-економічне значення етнічного туризму в сучасному світі.

3. Аналіз географії етнічного туризму в світі довів тезу щодо поширеності цього виду туризму в світі. Багато країн спеціалізуються на цьому виді туризму, оскільки він дозволяє іноді взагалі майже не вкладатися в розвиток інфраструктури. Як приклад країни Африки, які демонструють автентичність місцевого населення і саме це приваблює туриста.

4. Характеристика політики державної підтримки етнічного туризму в різних країнах довела, що саме цього залежить успіх справи. Якщо держава робить реальні справи на шляху розвитку етнічного туризму, то це дає вагомий результат. Взявши найкращі приклади з різних країн, Україна зможе досягти високого рівня розвитку етнічного туризму, що сприятиме збереженню етнічної ідентичності українців та забезпечення стійкого економічного розвитку місцевих громад.

5. Оцінка потенціалу України щодо розвитку етнічного туризму, в тому числі історико-культурних та природних ресурсів довела, що у нас є всі можливості для цього. Україна має значний потенціал для розвитку етнічного

туризму, що базується на її етнокультурному різноманітті та історичній спадщині. Інвестування в цю сферу здатне не лише зміцнити туристичний імідж країни, але й сприяти соціально-економічному розвитку регіонів, зберігаючи та популяризуючи їх.

6. Встановлено проблеми і бар'єри розвитку етнічного туризму в Україні: соціокультурні (низька обізнаність, стереотипність, мовний бар'єр), економічні (брак коштів, обмеженість державних програм підтримки туризму, низький рівень розвитку малого і середнього бізнесу, відсутність спеціальних економічних стимулів, недостатня платоспроможність, відсутність системної маркетингової стратегії), інфраструктурні (незадовільний стан доріг, брак транспорту та нерегулярне функціонування, недостатня кількість готелів та інших засобів розміщення, відсутність сучасних туристичних центрів та інформаційної інфраструктури, відсутність необхідної інфраструктури, обмежений доступ до зв'язку та Інтернету), та нормативно-правові (Законодавча база України у сфері туризму часто не враховує специфіку етнічного туризму, відсутність програми підтримки, складність процедури отримання дозволів, недостатній рівень захисту елементів культури, відсутність податкових пільг).

7. З метою подолання зазначених проблем досліджено політику підтримки етнічного туризму в Україні на державному та регіональному рівнях. На державному рівні підтримка етнічного туризму реалізується через стратегічне планування, нормативно-правове забезпечення та інституційну підтримку. На регіональному рівні: регіональні програми: фестивалі та заходи, підтримка місцевих ініціатив.

8. Розглянуто інтеграцію кращих міжнародних практик у розвиток етнічного туризму, що дало змогу розробити Стратегічні напрями розвитку етнічного туризму. Серед них: вивчення та популяризація регіональних особливостей; підтримка та розвиток культурних фестивалів; модернізація інфраструктури; розвиток освітніх та ремісничих майстерень; використання цифрових технологій; співпраця з місцевими громадами; екологічний підхід до створення етнічних турів.

9. Встановлено значну роль етнічного туризму в покращенні іміджу України на міжнародній арені. Етнічні тури можуть стати «візитівкою» України для іноземців, які після закінчення військових дій захочуть дізнатися про країну та відвідати її.

10. Запропоновано авторську методику розробки етнічних турів та на її основі розроблено інноваційний тур «Шляхом традиційних ремесел і обрядів Гуцульщини».

11. Рекомендовано дотримання безпекових питань при організації етнічного туру. Безпекові питання при організації етнічного туру вимагають багатокomпонентного підходу, що включає підготовку в транспортному, медичному, культурному, політичному та соціальному аспектах. Комплексне планування та увага до деталей забезпечує не тільки безпеку, але й увагу до культурної ідентичності регіону та створює сприятливі умови для розвитку відповідного туризму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про туризм» від 15.09.95 № 324/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1995. № 31. Ст. 241. С 705-717.
2. Закон України «Про стандартизацію» // Відомості Верховної Ради України. 2014. №31. ст.1058 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>.
3. Про охорону культурної спадщини. Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 39, с. 333 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>.
4. Бичко, З.М., Моздир, М.І., Рожик, Є.М. (2018). Етнографія України: Навч.посіб. Львів: Світ.
5. Болтарович З. Е. Україна в дослідженнях польських етнографів ХІХ століття : монографія / З. Е. Болтарович. К.: Наук. думка, 1976. 320 с.
6. Бойко З. В., Горожанкіна Н. А., Грушка В. В. Тенденції розвитку туризму в Україні в умовах воєнного часу. Економіка та суспільство. Випуск № 59 / 2024.
7. Божко Л.Д. Культурний туризм як важливий чинник соціально-культурного розвитку регіонів України / Л.Д.Божко // Культура України. – 2011. – Вип.32. – С. 3–10. – Режим доступу: [http:// archive.nbuv.gov.ua/portal/soc.../32-1-19.pdf](http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc.../32-1-19.pdf)
8. Бучко Ж. Транскордонні маршрути історико-етнографічного туризму на Буковині. Географія та туризм: наук. зб. К.: Альфа-ПК, 2015. Вип. 34. С. 137–143
9. Бухарова О. В. Використання етнокультурних об'єктів як дієвого засобу перспективного розвитку етнотуризму в Карпатському рекреаційному регіоні // Україна в контексті світового туризму: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали міжнар. наук.- практ. конф. К., 2006. 22–30.
10. Бухарова О. В. Этнотуризм в Карпатском рекреационном регионе: поиск оптимальных форм // Turystyka w Euroregionie Karpackim. Perspektywy rozwoju. Rzeszow, 2007. С. 48–52.

11. Вовк Х. Студії з української етнографії та антропології / Х. Вовк. – К.: Либідь, 1995. 330 с.
12. Вороніна Г. Б. Фестивальний туризм як новий напрям світового туризму / Г. Б. Вороніна // Географія та туризм: наук. зб. / відп. ред. Я.Б.Олійник. К.: Альтерпрес, 2010. Вип. 10. С. 31-342.
13. Влащенко Н.М., Божко М.М. Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. «Сучасні тенденції розвитку індустрії туризму та гостинності: глобальні виклики» (м. Харків, 15 квітня 2024 р.). Харків: ХНУМГ імені О.М. Бекетова, 2024. 342 с. С.308-309.
14. Герасименко В.Г., Галасюк К.А. Інноваційний потенціал підприємств туризму та готельного господарства: монографія. Одеса: ОНЕУ, 2017. 278 с.
15. Гедін, М.С. (2018). Інноваційні різновиди сучасного українського туризму. У Стратегічні пріоритети туристичної галузі України в умовах євроінтеграції: історико-культурний та соціально-економічний аспекти (с. 162-174) Київ: Видавництво Людмила Етнічний туризм. <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%>
16. Голод А.П, Мисяк О.М., Етнічний туризм у Карпатському регіоні: структурні особливості та проблеми розвитку.
17. Джаман В. О., Джаман Я. В., Чаплінський П. Розвиток етнічного туризму в поліетнічному просторі (на прикладі Чернівців). Укр. геогр. журн. 2023. № 1. С. 35–45. [Українською мовою]. DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2023.01.035>
18. Джаман В. О. Етнічна структура населення України: територіальні відміни, динаміка. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету. Серія: Географія. Вінниця, 2006. Вип. 11. С. 90–96
19. Джаман Я. В. Розвиток етнотуризму в поліетнічному місті (на прикладі м. Чернівці). Автореф. дис. канд. географ. наук: спец. 11.00.02 «Економічна та соціальна географія». К., 2018. 20 с.]
20. Дністрянський М. С. Етногеографія України : навчальний посібник. Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2008. – 232 с.

21. Дністрянський М. С. Геополітичні проблеми та перспективні моделі формування культурної самобутності України // Вісник Львівського ун-ту. Серія географічна. 2008. Вип. 35. С. 72–80.
22. Доан П. В. Світові перспективи фестивального туризму України // Географія та туризм : наукова збірка / відп. ред. Я. Б. Олійник. К.: Альтерпрес, 2010. Вип. 3. С. 31–37.
23. Доценко А. І. Етнічний туризм: навч. посіб. – Київ: Ун-т «Україна», 2022. – 96 с.
24. Дутчак С.В., Дутчак М.В. Деякі аспекти виділення сегментів спеціалізованого туризму та їх стан на території Чернівецької області / Оpubліковано: Туристсько-краєзнавчі дослідження. – Вип. 2. – К.: Кармаліта, 1999. – С. 123–136.
25. Дяченко Л.П. Економіка туристичного бізнесу. К. : Центр навч. літ-ри, 2007. 224 с.
26. Етнопарк "гуцул ленд". Буковель. Гірськолижний та SPA курорт в Карпатах. URL: <https://bukovel.com/summer/etnopark-gutsul-lend>
27. Катерина Т. Музей просто неба. ВУЕ. URL: https://vue.gov.ua/Музей_просто_неба
28. Карпенко Ю. В., Гвоздик Т. О. (2016). Етнографічний туризм як інноваційна форма збереження та відродження історико-культурної спадщини регіону Розвиток українського етнотуризму: проблеми та перспективи»: Зб. матер.IV Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених. Львів. С. 101-107
29. Кифяк В.Ф. Організація туризму: Навчальний посібник / В.Ф.Кифяк. – Чернівці: Книги – XXI, 2008. – 344 с.
30. Кляп М.П., Шандор Ф.Ф. Сучасні різновиди туризму: навчальний посібник/ М. П. Кляп, Ф. Ф. Шандор. – К.: Знання, 2011. – 334 с.
31. Кіптенко В.К. Менеджмент туризму: Підручник / В. К. Кіптенко. – К.: Знання, 2010. – 502 с.

32. Кудряченко А.І. Україна в Європі: пошуки спільного майбутнього : монографія / за ред. д. іст. н., проф. А.І. Кудряченка // Інститут європейських досліджень НАН України. К. : Фенікс. 2009. 544 с.

33. Кузик С. Теоретичні проблеми туризму: суспільно-географічний підхід. Львів: ВЦ ЛНУ, 2010. 254 с.

34. Кулаковська, І.М. (2012). Розвиток етнічного туризму в Україні в часи війни. Київ. Взято з http://archive.nbuuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vdakk/2012_3/26.pdf

35. Мальська М. П., Худо В. В. Туристичний бізнес: теорія та практика. Навч. пос. / М.П.Мальська, В.В. Худо. – К: Центр учбової літератури, 2007. – 424 с.

36. Международная Хартия по культурному туризму. – Режим доступа: <http://icomos-spb.ru/index.php/mezhdunarodnye-akty/ikomos>

37. Мелько Л.Ф. Етнографічний туризм як складова культурно-пізнавального туризму / Л.Ф. Мелько // Туризм у контексті сучасного виміру: Збірник наукових праць / Університет економіки та права «КРОК». – Вип.1. – К., Університет «КРОК», 2013. – С. 61-65.

38. Мисяк О.М. Перспективи розвитку етнічного туризму в Україні. Матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. «Сучасні тенденції розвитку туризму». Частина II. Миколаїв: ВП «МФ КНУКІМ», 2015. 145 с. С.68-71.

39. Молодецький А., Пташник А. Значення фестивального туризму у розвитку міст та регіонів // Історія української географії. 2012. Вип.26. С.113-118.

40. Муравська С.В. Етнічний туризм: до проблеми визначення терміну / С.В. Муравська // Розвиток етнотуризму: проблеми та перспективи: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених (Львів, 2-3 березня 2011 р.) / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Львівський інститут економіки і туризму. – Львів: ЛІЕТ, 2011. – С.70–74.

41. Петранівський В.Л., Лисик А.С. Етнокультурний і етнофестивальний туризм: теорія і практика / В.Л. Петранівський, А.С.Лисик // Розвиток етнотуризму: проблеми та перспективи: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф.

молодих вчених (Львів, 2-3 березня 2011 р.) / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Львівський інститут економіки і туризму. – Львів: ЛІЕТ, 2011. – С.28–41.

42. Петрик, Н.А., Олексійчук Т.В. (2010). Етнічний туризм: зміст, особливості та форми. Наукові записки Вінницького педуніверситету. Сер. Географія, 20, 34-40.

43. Пуцентейло П. Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва : навч. посіб. / П. Р. Пуцентейло. К. : ЦУЛ, 2007. 344 с.

44. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на 2026 рік. <https://zakon.rada.gov.ua>

45. Орлова М. Л. Ресурси етнічного туризму регіону: суспільно-географічна оцінка (на матеріалах Одеської області): автореф. дис. канд. геогр. наук: спец. 11.00.02 «Економічна та соціальна географія». Одеса, 2009. 19 с.

46. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації. URL: <http://www2.unwto.org/en>

47. Офіційний сайт Державного агентства України з туризму та курортів. URL: <http://www.tourism.gov.ua/>

48. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

49. Офіційний сайт міністерства економічного розвитку і торгівлі України. Департамент туризму // <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=ukUA&id=3ba262e6-1603-4090-b741->

50. Рожнова В. Проблеми та перспективи розвитку етнотуризму: зарубіжний та український досвід / В. Рожнова, Н. Терес // Етнічна історія народів Європи. 2013. Вип.39. С.35-44.

51. Рожнова В. Терес, Н. (2013) Проблеми та перспективи розвитку етнотуризму: зарубіжний та український досвід. Етнічна історія народів Європи, 39, 35-44 с.

52. «Розвиток українського етнотуризму: проблеми та перспективи»: [Текст]: Зб. матер. II Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених (Львів, 25-26 квітня 2012 р.) / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Львівський інститут економіки і туризму. Львів: ЛІЕТ, 2012. 263 с.

53. Рутинський М. Й., Топорницька М. Я. Етнофестивальний туризм: теоретичні засади й етногеографічні аспекти організації // Географія та туризм : наук. зб. / відп. ред. Я.Б.Олійник. К.: Альтерпрес, 2011. 82-93.

54. Rudenko, V. P., Dzhaman, V. O., Buchko, Zh. I., Dzhaman, Ya. V., & Mruchkovskyy, P. V. (2016). Theoretical-Methodological Basis for Studying the Preconditions of Ethnic Tourism in Multi-ethnic Urban Settlements. The Case of Chernivtsi City, Ukraine. In Journal of Settlements and Spatial Planning. Vol. 7, No. 2. 157–165.

55. Рутинський М.Й. Топорницька М.Я. (2011). Етнофестивальний туризм: теоретичні засади й етногеографічні аспекти організації. Географія та туризм, 16, 82-93.

56. Сахно І. А. Формування культурного простору пам'яті в Україні: досвід і виклики під час війни на прикладі етнографічного туризму. Культура історичної пам'яті в Україні: наукові, культурні та освітні аспекти : матеріали Всеукр. наук. - практич. конф., Одеса, 23–24 серп. 2023 р. / упоряд.: М.В. Миргород, С.М. Герасимова ; відп. ред. Л.В. Арюпіна ; ред. : Н.Г. Майданюк, І.С. Шелестович. Одеса, 2024. - 207-209 с.

57. Скансени в Україні: куди поїхати в музей просто неба - Ukraine IS. Ukraine IS. URL: <https://www.ukraine-is.com/uk/skanseni-v-ukraini-kudi-poixati-vmuzej-pid-vidkritim-nebom/>

58. Скрипник, Г.О. (2005) Проблеми та дослідження української етнографічної спадщини: Зб. ст. Київ: Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України, Держ. Музей нар. архіт. та побуту України, 203 с.

59. Сербій, В. (2010). Розвиток етнотуризму: проблеми та перспективи. Краєзнавство. Географія. Туризм, 20, 21-31.

60. Слащева А. В., Філімонцева І. О. (2019) *Історико-соціальні передумови формування ресурсів етнічного туризму в Україні*. Modern scientific researches, 2 (10). с. 158-163. ISSN 2523-4692
61. Скуратівський В. Т. Дідух: свята українського народу. К.: Освіта, 1995. 272 с.
62. Устименко Л.М. Основи туризмознавства: Навчальний посібник / Л.М.Устименко. – К: Альтерпрес, 2011. – 345 с.
63. Туристичні компанії Одеської області. YC Market. Catalog. URL: <https://catalog.youcontrol.market/turyzm/odeska-oblast>
64. Halyna Zavarika Tools for the Development of Domestic Tourism in Eastern Ukraine Under Conditions of Post-Conflict Situation and Limitations of International and Internal Mobility. *Almatourism - Journal of Tourism, Culture and Territorial Development*. – 2021. – Vol. 12 – No. 23. – P. 243-264. Gianluigi Di Giangiolamo (University of Bologna)
65. Vilchanskyi I. Що таке SWOT аналіз та як його коректно проводити. URL: <https://www.ba.in.ua/2023/06/30/shho-take-swot-analiz-ta-yak-jogo-korrektno-provodyty/>.
66. World Travel & Tourism Council (WTTC). Travel & Tourism Representative Council. URL: <http://www.wttc.org>
67. Koliouka, C., Andreopoulou, Z., Doumpos, M., Galariotis, E., Zopounidis, C. Multicriteria Evaluation of the Websites of Alternative Tourism Enterprises: Case Study in the Region of Crete. *IEEE Transactions on Engineering Management*, 2023. 70(6), 2233–2240. DOI: <https://doi.org/10.1109/TEM.2021.3076059>
68. Korolchuk, L. Development of sustainable tourism in Ukraine in times of war. *SEMI*, 2023. 7(2), 18–26. <https://doi.org/10.23939/semi2023.02.018>
69. On the way to a strategy for achieving SDGs in the EU. Sustainability Europe Report 2019 (2019). Sustainable Development Solutions Network (SDSN) and Institute for European Environmental Policy (IEEP). URL: <https://www.sdgindex.org/reports/2019-europe-sustainable-development-report/>

70. Panchenko, T., Sukach, M., Golub, A. Sustainable Tourism Development in Ukraine. *Transfer of Innovative Technologies*, 2018. 1(2), 3–20. DOI: <https://doi.org/10.31493/tit1812.0101>

71. How the war in Ukraine will affect European tourism. *globetrender.com*, 2022. URL: <https://globetrender.com/2022/04/28/how-the-war-in-ukraine-will-affect-european-tourism>

72. Taraniuk, L., Korsakiene, R., Taraniuk, K., Kasian, O. Implementation of sustainable development goals in the context of the implementation of tourist services in the digital society in Ukraine. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*, 2023. 2(48). DOI: <https://doi.org/10.55643/ser.2.48.2023.498>

73. Travel, Tourism & Hospitality. Total contribution of travel and tourism to gross domestic product (GDP) worldwide in 2019 and 2022, with a forecast for 2023 and 2033. URL: <https://www.statista.com/statistics/233223/travel-and-tourism--total-economic-contribution-worldwide/>

ДОДАТКИ

Перелік деяких фестивалів України

Назва фестивалю	Місце проведення	Дата проведення	Електронний ресурс
1	2	3	4
«Виноградівка. КантриФест»	с. Виноградівка, Одеська обл	квітень	http://dumka.odessa.ua/vinogradovka-kantri-fest-2018-pokoril-serdca/
WINE FEST Frumushika-Nova	с.Фрумушика-Нова, Одеська обл.	жовтень	https://frumushika.com/novosti/339-winefest-frumushika-nova.html
Вишиванковий фестиваль	м. Одеса	серпень	https://www.facebook.com/vf.od.ua/
Всеукраїнський фестиваль «ДЗВОНИ ЛЕМКІВЩИНИ»	урочище «Бичова» поблизу м. Монастирська Тернопільська область	перша субота і неділя серпня	https://www.facebook.com/dzvony.lem/
Еко-фестиваль «ТРИПІЛЬСЬКЕ КОЛО»	м. Ржищів, Київська обл.	червень	https://www.facebook.com/tkfestival/
Етнографічний фестиваль "ЗАБАВИ У КНЯЖОМУ МІСТІ"	м. Терехів, Тернопільська обл	липень	http://irp.te.ua/2012-02-03-15-18-15/
Етнографічний фестиваль "ЛЕМКІВСЬКА ВАТРА"	с. Кострино, Закарпатська обл.	липень	http://www.ufest.in.ua/ua/fest/etnografichniy-festival-lemkivska-vatra
Етнографічний фестиваль "ПЕТРІВСЬКИЙ ЯРМАРОК"	м. Чернівці, Чернівецька обл.	липень	http://chernivtsy.eu/portal/category/petrivs-kij-yarmarok
Етнографічний фестиваль "СОРОЧІНСЬКИЙ ЯРМАРОК"	с. Великі Сорочинці, Полтавська обл.	серпень	https://yarmarok.in.ua/
Етнографічний фестиваль "БЕРЕГФЕСТ"	м. Берегово, Закарпатська обл.	вересень	http://www.mukachevo.net/ua/news/view/368573
Етнографічний Фестиваль "ДЕНЬ СВ. МАРТИНА"	м. Мукачево, Закарпатська обл.	листопад	https://www.facebook.com/events/277258306233254/

Продовження таблиці 3.1.

1	2	3	4
Етнографічний фестиваль «ЖНИВА»	м. Київ	серпень	https://www.facebook.com/groups/zhnyvafest/abo_ut
Етнографічний фестиваль "МАЛАНКА-ФЕСТ"	м. Чернівці, Чернівецька обл.	січень	http://malankafest.com.ua
Етнографічний фестиваль "ПРОВОДИ ОТАР НА ПОЛОНИНУ"	сmt. Міжгір'я, Закарпатська обл.	травень	https://zakarpattya.net.ua/News/170485-Festyval-Provody-otar-na-polonynu-na-Mizhhirshchyni-zibrav-rekordnu-kilkist-hostei
Етнографічний фестиваль гончарства	с. Опішне, Полтавська обл.	червень	http://opishne-museum.gov.ua/#hero
Етно-екофестиваль Кодима-фест	с. Івашків, Одеська обл.	травень-червень	http://kodyma-fest.com/
Етно-фестиваль «Чумацький шлях»	с. Корсунці, Одеська обл.	вересень	https://www.facebook.com/ethno.fest.ua/
Кубейский мегдан	с. Кубей, Одеська обл.	жовтень	http://www.doroga.ua/Pages/Events.aspx?EventID=1711
Міжнародний Гуцульський фестиваль	Різні міста Гуцульщини		https://www.facebook.com/26InternationalHutsulFestival/
Міжнародний етнічний фестиваль «Країна мрій»	м. Київ	щорічно	http://www.krainamriy.com/
Міжнародний фестиваль «Калинове літо на Дніпрі»;	м. Горішні Плавні, Полтавська обл.	щорічно	https://uk.wikipedia.org/wiki/Калинове_літо_на_Дніпрі
Міжнародний фестиваль «Поліське літо з фольклором»	м. Луцьк	щорічно	http://culture.lutsk.ua/festivals/poliske_lito_z_folklorom
Міжнародний фестиваль органної музики «Діапазон»	м. Львів	щорічно	https://lviv.vgorode.ua/event/festyvaly/1382283-mizhnarodnyi-festyval-orhannoi-muzyky-
Міжнародний фольклорний «Древлянські джерела»	м. Рівне	серпень	http://www.primetour.ua/uk/company/articles/-Drevlyanskie-istochniki--v-Rovno.html
Музичний фестиваль «RESPUBLICA»	м. Хмельницький	серпень	http://respublicafest.com/

Продовження таблиці 3.1.

1	2	3	4
Свято «Масниця. Колодій»	м. Київ	лютий-березень	https://ufest.in.ua/kyiv/afisha/festivals/svyato-masnicya-kolodiy-v-nacional-nomu-muzeyi-narodnoyi-arhitekturi-ta-pobutu-ukrayini
Національний фестиваль гончарства	С. Опішне Полтавська обл.	липень	http://opishne-museum.gov.ua/
Фестиваль Шешори-АртПоле	с. Шешори, Івано-Франківська обл.	липень	https://artpole.org/about/festyval/
Фестиваль "ArtsyzOpenFest"	м. Арциз, Одеська обл.	червень	http://www.arcizrada.gov.ua/novini/459-vtoroj-etnograficheskij-festival-artsyz-open-fest
Фестиваль «Рок Булава»	м. Черкаси	щорічно	https://www.rockbulavafest.com/
Фестиваль «Трипільські зорі»	м. Черкаси	червень	http://vikka.ua/novini/17850-u-cherkasah-vodinadtsyate-zapalyuvali-tripilski-zori-foto.htm
Фестиваль історичних реконструкцій Стародавній Меджибіж	смт. Меджибіж Хмельницька область	серпень	https://mezhibozh.com/serednovichchya-mototsyklylytsari-hhi-stolittya-prohrama-24-25-serpnya-2018-r-u-medzhybizkij-fortetsi/
Фольклорний фестиваль «ЕТНОВИР»	м. Львів	серпень	http://www.etnovyr.org.ua/uk/
Фольклорно-етнографічний фестиваль «КУПАЛЬСЬКІ РОСИ»	село Немиринці , Житомирська область	липень	http://gdip.com.ua/pages/view/festival-kupalsk-rosi-2018
Щорічний Всеукраїнський фестиваль «ГАЙДАМАКА»	м. Київ	щорічно	https://www.facebook.com/haydamaka/
Міжнародний музичний фестиваль «Файне Місто»	м. Тернопіль	щорічно	https://fainemisto.com.ua/
міжнародний джазовий фестиваль Leopold Jazz Fest	м. Львів	щорічно	https://leopolisjazz.com/ua/

Продовження таблиці 3.1.

1	2	3	4
Міжнародний фестиваль CARPATHIAN ALLIANCE METAL FESTIVAL	м. Львів	щорічно	https://funtime.kiev.ua/events/festivals/carpathian-alliance-metal-festival
всеукраїнський «фестиваль українського духу» «Бандерштат»	м. Луцьк	щорічно	http://bandershtat.org.ua/
Міжнародний музичний фестиваль «Харківські асамблеї».	м. Харків	щорічно	https://kharkovassemblies.com/
Рок фестиваль «WoodstockUkraine»	с. Тригир'я, Житомирська область	щорічно	https://woodstock.in.ua/
Фестиваль «Схід- рок»	м. Тростянець, Сумська обл.	щорічно	https://cxidpok.com/

КАЛЬКУЛЯЦІЯ ВАРТОСТІ ТУРУ

«Шляхом традиційних ремесел і обрядів Гуцульщини»

(назва туру)

№ з/п	Назва статті	Вартість за одиницю	Кількість (од., діб)	Загальна вартість (грн.)
		грн		
1	Вартість проживання (за умовами розміщення):			
	2-місний номер готель «Lavanda» (з 2-разовим харчуванням)	1350	4	5400
2	Вартість проїзду	500		500
3	Вартість харчування:			
	- сніданок – входить у вартість проживання в готелі «Lavanda»			
	- обід в місцевому кафе	500	4	2000
	- вечеря в готелі «Lavanda» входить у вартість			
4	Екскурсійна програма+вхідні квитки	400		400
5	Страховання (необов'язково)	100		100
	Загальна вартість туру			8400

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТОК

до путівки туристської подорожі
«Шляхом традиційних ремесел і обрядів Гуцульщини»

1. Груповий (10-12 туристів) етнічний автобусний тур за кільцевим маршрутом здійснюється за замовленням туристів з України.
 Автобусний тур. Перевезення здійснюються компанією «ІнтерТрансСервіс».
1. Програма туру:
 1. День 1: Знайомство з культурою і природою
 - 7.30 - 8.00 - зустріч біля автостанції. Прибуття в село Верховина
 - 8.00 – 9.30 трансфер до готелю та заселення
 - 9.30 – 10.00 – сніданок.
 - 10.00 – 14.00. Екскурсія селищем
 - 14.00 – 15.00 – обід
 - 15.30 – 19.00 Піша прогулянка Карпатами
 - 19.00 – 19.45 – Вечеря
 - 20.00 – 21.00 Вечір знайомства : виступ гуцульського ансамблю
 2. День 2: Майстер-класи і ремесла
 - 9.00 – 9.30 – сніданок.
 - 9.30 – 13.00 – Майстер-клас із виготовлення ліжників (традиційних вовняних ковдр)
 - 13.30 – 14.30 – обід.
 - 14.30 – 18.00 – Навчання різьбярству: учасники додатково вивчають основи створення традиційних гуцульських орнаментів
 - 18.00 – 20.00 – Дегустація місцевої кухні: банош із бринзою, грибну юшку та інші кулінарні шедеври гуцульської кухні
 3. День 3: Занурення в обряди та традиції
 - 9.00 – 9.30 – сніданок.
 - 9.30 – 13.00 – Участь у традиційному обряді: «Ватра»
 - 13.30 – 14.30 – обід.
 - 14.30 – 18.00 – Костюмована фотосесія : туристи одягають автентичний гуцульський одяг
 - 18.0 – 21.00 Вечір під відкритим небом : Перегляд фото
 4. День 4: Пізнання природних скарбів
 - 9.00 – 9.30 – сніданок.
 - 9.30 – 13.00 – Екскурсія до водоспадів і полонин: оповіді про значення цих місць
 - 13.30 – 14.30 – обід в горах
 - 14.30 – 19.00 – Збір лікарських трав та навчання створювати прості чаї або настої
 - 19.00 – 20.00 – Вечеря
 5. День 5: Завершення та підсумки
 - 6.00 – 7.00 – сніданок, виселення з готелю.
 - 7.00 – 11.30 – трансфер автовокзалу

Тур починається з прибуття в село Верховина, яке є відомим культурним осередком Гуцульщини. Учасники зустрічаються з організаторами, підтримують привітання від місцевих жителів та мають можливість ознайомитися з базовими умовами поїздки. Після короткої екскурсії селищем розпочинається відвідування музею гуцульської культури, де відвідувачі дізнаються про історію та традиції гуцулів, роль цього народу у формуванні етнічної спадщини Карпат. Перший день завершується пішою прогулянкою з водою мальовничими гірськими маршрутами, під час яких туристи дізнаються про міфи, легенди та особливості місцевої природи, що має важливе значення в житті гуцулів. Вечір завершується виступом гуцульського ансамблю, де гості мають можливість почути

народну музику, спробувати грати на традиційних інструментах та дізнатися більше про музику.

На другий день увага приділяється практичним завданням з ремесел. Учасники відвідують майстер-клас з виготовлення ліжників, де під керівництвом досвідчених майстрів знайомляться з процесом обробки вовни, технікою ткацтва та створенням готового виробу. Це не лише демонстрація, але й активна участь кожного гостя в процесі, що робить досвід справжнім зануренням у культуру. Після заняття туристи мають можливість скуштувати місцеві страви під час обіду, зокрема банош із бринзою, грибну юшку та інші кулінарні шедеври гуцульської кухні, які готуються на очах у гостей місцевими панями. Після обіду ще один майстер-клас, цей раз з різьблення по дереву. Учасники вивчають основи створення традиційних гуцульських орнаментів, дізнаються про їх значення та використання.

Третій день присвячений обрядам і святковим традиціям. Ввечері організовується участь у традиційному обряді «Ватра», під час якого туристи збираються навколо вогнища, слухають казки та легенди, співають народні пісні разом із місцевими жителями та вивчають основи народних танців під керівництвом фахівців. Обрядова частина завершується костюмованою фотосесією, під час якої туристи зможуть приміряти автентичний гуцульський одяг і отримати на пам'ять фото.

Четвертий день спрямований на ознайомлення з природними багатствами Карпат. Учасники вирушають на екскурсію до місцевих водоспадів, де вони насолоджуються природними краєвидами та почують оповіді про значення цих місць у місцевій культурі. Після екскурсії туристи зустрічаються з травником, який розповідає про місцеві лікарські рослини, їх властивості та використання в народній медицині. Учасники мають змогу зібрати трави та навчитися створювати прості чаї або настої. Далі група відвідує полонину, де знайомиться з життям пастухів і процесом виготовлення бринзи. Пастухи діляться історіями свого життя та пояснюють, як стародавні традиції поєднуються з сучасним побутом.

Останній, п'ятий день туру присвячений виготовленню сувенірів на згадку. Учасники створюють власні вироби, такі як маленькі дерев'яні амулети або прикраси. Це дає можливість закріпити враження від поїздки та залишити собі на пам'яті предмет, виготовлений власними руками. Після цього організовується заключний обід, під час якого учасники діляться своїми враженнями та завершують досвід перебування в Карпатах.

1. Безкоштовний вай-фай в автобусі та в готелях, сніданки в кожному готелі, всі квитки в музеї включено в ціну туру.
2. Україна, 79013, м. Львів, вул. Новий Світ 15/18
3. Автобусний тур «Шляхом традиційних ремесел і обрядів Гуцульщини» розрахований на аудиторію 18+

Додаток Г

ТОВ «АККОРД-ТУР»	Адреса фірми: Україна, 79013, м. Львів, вул. Новий Світ 15/18	Adress: Ukraine, 15/18 Novyi Svit Str., Lviv, 79013
	Тел.: (032) 232-83-83 E-mail: mail@akkord-tour.com.ua	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА
туристської подорожі за маршрутом
Шляхом традиційних ремесел і обрядів Гуцульщини

1. Основні показники маршруту:

Вид маршруту — етнічний тур

Термін подорожі (дн./ночівель) — 5 днів/4ночі

Число туристів в групі — 10-12 осіб

Початок обслуговування на маршруті першої групи — 01.03.2025

Вартість путівки – 8400 грн.

Місяць року	Кількість туристів в місяць	Графік заїзду туристських груп за датами місяця	Кількість груп в місяць
березень	36	01.03.2025 – 05.03.2025 15. 03.2025– 19. 03.2025 25. 03.2025– 29. 03.2025	3

Адреса туристського підприємства, з якого починається подорож: м. Львів

Проїзд до початкового туристського підприємства: трансфер

Продовження додатку Г

2. Програма обслуговування туристів за маршрутом

Населені пункти, відстань, способи пересування, час прибуття та виїзду	Найменування туристських пп, умови розміщення	Заплановані туристські послуги	Внутрішньо-маршрутні перевезення
Прибуття в село Верховина	готель «Lavanda»	<p>Екскурсія селищем</p> <ul style="list-style-type: none"> • Піша прогулянка Карпатами • Вечір знайомства : виступ гуцульського ансамблю <p>2. День 2: Майстер-класи і ремесла</p> <ul style="list-style-type: none"> • Майстер-клас із виготовлення ліжників (традиційних вовняних ковдр) • Навчання різьбярству: учасники додатково вивчають основи створення традиційних гуцульських орнаментів • Дегустація місцевої кухні: банош із бринзою, грибну юшку та інші кулінарні шедеври гуцульської кухні <p>3. День 3: Занурення в обряди та традиції</p> <ul style="list-style-type: none"> • Участь у традиційному обряді: «Ватра» • Костюмована фотосесія : туристи одягають автентичний гуцульський одяг • Вечір під відкритим небом : Перегляд фото <p>4. День 4: Пізнання природних скарбів</p> <ul style="list-style-type: none"> • Екскурсія до водоспадів і полонин: оповіді про значення цих місць • Збір лікарських трав та навчання створювати прості чаї або настої <p>5. День 5: Завершення та підсумки</p>	мікроавтобус на 12 місць

3. Короткий опис подорожі

Даний тур дозволить поглибити знання у сфері етнічного туризму та зануритися у місцеву культуру та традиції.

Керівник туристського підприємства, що обслуговує маршрут:

Юр'єва О. А.

П.І.Б.

Підпис

Додаток Д

ГРАФИК ЗАВАНТАЖЕННЯ
 туристичного підприємства
 групами туристів березень 2025 р.

Номер групи туристів	Номер маршруту туристського підприємства	Дати обслуговування																															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
1	1	X	X	X	X	X										X	X	X	X	X							X	X	X	X	X		

ДОГОВІР № 23
НА ТУРИСТИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

м. Львів

«23» грудня 2024 р.

Туристичне підприємство ТОВ «АККОРД-ТУР» (Адреса: Україна, 79013, м. Львів, вул. Новий Світ 15/18), надалі ТУРАГЕНТ (ліцензія Державної служби туризму і курортів, серія № 606, від 05.06.2022) в особі директора Юр'євої О. А., що діє за дорученням Товариства з обмеженою відповідальністю «ТЕЗ ТУР» (ліцензія Державної служби туризму і курортів на туроператорську діяльність серія АВ, № 020225 від 21.03.2006р.), надалі ТУРОПЕРАТОР на підставі агентського договору № Т 6868 від 05.05.2022р., з одного боку _____ та.гр-н (ка) _____, надалі ТУРИСТ, з другого боку, уклали даний Договір про нижченаведене:

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

1.1. ТУРАГЕНТ зобов'язується відповідно до заявки ТУРИСТА на бронювання (надалі - ЗАЯВКА, Додаток № 1 до цього Договору) забезпечити надання комплексу туристичних послуг ТУРИСТУ (туристичний продукт), а ТУРИСТ зобов'язується на умовах даного договору прийняти та оплатити їх.

2. ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

2.1. ТУРАГЕНТ зобов'язується:

2.1.1. Інформувати ТУРИСТА про:

- основні вимоги пропонувані до оформлення виїзних/в'їзних документів (паспорт, дозвіл (віза) на в'їзд/виїзд до країни тимчасового перебування), у тому числі інформацію щодо термінів їх оформлення;

- медичні застереження стосовно здійснення туристичної поїздки, у тому числі протипоказання через певні захворювання, особливості фізичного стану (фізичні недоліки) і віку ТУРИСТІВ для участі в поїздки;

- ТУРОПЕРАТОРА і ТУРАГЕНТА, його місцезнаходження і поштові реквізити, наявність ліцензії на здійснення туристичної діяльності, сертифікатів відповідності та іншу інформацію відповідно до законодавства про захист прав споживачів;

- розмір фінансового забезпечення ТУРАГЕНТА чи ТУРОПЕРАТОРА на випадок його неплатоспроможності чи неспроможності (банкрутства) та кредитну установу, яка надала таке забезпечення.

2.1.2 За вимогою ТУРИСТА додатково надати інформацію про:

-правила в'їзду до країни (місця) тимчасового перебування та перебування там;

-види і способи забезпечення харчування під час туристичної поїздки;

-види та тематику екскурсійного обслуговування, порядок зустрічей і проводів, супроводу туристів;

-дату і час початку та закінчення туристичного обслуговування, його тривалість;

- відомості про страхову організацію, що здійснює страхування ризиків, пов'язаних з наданням туристичного обслуговування, розмір страхових відшкодувань, порядок і умови їх виплати;

- ціну туристичного обслуговування і порядок здійснення оплати;

- про місце перебування організації (організацій), уповноваженої Туроператором на прийняття претензій туристів, а також про адреси і телефони українських дипломатичних установ у країні тимчасового перебування або місцевих служб, до яких можна звернутися у разі виникнення труднощів під час туристичної поїздки;

- про загальні умови типового (публічного) договору на надання туристичних послуг; -програму туристичного обслуговування;

- характеристику транспортних засобів, що здійснюють перевезення, у тому числі їх вид і категорія, терміни стикувань (сполучення) рейсів, а також інша обов'язкова інформація, передбачена кодексами і правилами перевезень (якщо перевезення входить до складу туристичного обслуговування);

- характеристику готелів, інших місць розміщення туристів, у тому числі їх місце розташування, класифікація за законодавством країни (місця) тимчасового перебування, відомості про підтвердження відповідності послуг готелю встановленим вимогам, відомості

Продовження додатку Е

про правила тимчасового проживання, строки і порядок оплати готельного обслуговування, а також інша обов'язкова інформація, передбачена Законом України "Про туризм", іншими нормативно-правовими актами (якщо готельне обслуговування входить до складу послуг з туристичного обслуговування);

- про звичаї місцевого населення, пам'ятки природи, історії, культури та інші об'єкти туристичного показу, що знаходяться під особливою охороною, стан навколишнього природного середовища, санітарну та епідеміологічну обстановку;

- відомості про мінімальну кількість туристів у групі, терміни інформування туриста про те, що туристична поїздка не відбудеться через недобір групи.

2.1.3. Забезпечити бронювання туристичних послуг відповідно до ЗАЯВКИ ТУРИСТА.

2.1.4. Забезпечити ТУРИСТА необхідними документами: ваучер, страховий поліс, авіаквитки на авіарейси згідно з графіком відправлення за маршрутом, вказаним в . ЗАЯВЦІ в строк _____

2.1.5. Надати документ, що підтверджує оплату ТУРИСТОМ вартості туристичних послуг, згідно з ЗАЯВКОЮ та на умовах даного Договору (корінець прибуткового ордеру, квитанція, касовий чек тощо).

2.2. ТУРИСТ зобов'язується:

2.2.1. Своєчасно надати документи, необхідні для оформлення поїздки (Туру): паспорт, страховий поліс

2.2.2. Оплатити вартість туристичного продукту протягом 7 днів (годин) з моменту підписання даного Договору.

2.2.3 Не пізніше ніж за 2 (дві) години до часу виїзду (вильоту) прибути на вказане ТУРАГЕНТОМ місце збору групи.

2.2.4 Дотримуватись правил перебування в країні тимчасового перебування, звичаїв, традицій місцевого населення, а також митних правил та правил в'їзду/виїзду до країни тимчасового перебування; не порушувати суспільний порядок та вимоги законів, чинних на території країни тимчасового перебування; дотримуватись правил внутрішнього розпорядку та протипожежної безпеки в місцях розміщення та перебування

2.2.5. Оплатити фактично понесені ТУРАГЕНТОМ (ТУРОПЕРАТОРОМ) витрати у випадку відмови відданого Договору до початку поїздки.

2.2.6. Відшкодувати збитки, заподіяні ТУРАГЕНТУ (ТУРОПЕРАТОРУ) своїми неправомірними діями.

2.2.7. Своєчасно, та в повному обсязі здійснити оплату за використання додаткових послуг в місцях проживання та перебування.

2.2.8. Оплатити вартість в'їзної візи при проходженні паспортного контролю за кожну особу, що здійснює поїздку.

2.2.9. У випадку невідповідності умов туру умовам даного Договору, ТУРИСТ зобов'язаний повідомити про це ТУРОПЕРАТОРА через ТУРАГЕНТА не пізніше двох тижнів з моменту закінчення подорожі. При цьому до претензії повинен додаватись акт, складений ТУРИСТОМ та уповноваженим працівником організації, що надавала послуги ТУРИСТУ та завірений підписом представника ТУРОПЕРАТОРА в країні перебування, а також копія цього Договору та інші матеріали, які підтверджують факт невідповідності умов туру умовам даного Договору

2.2.10. При відмові ТУРИСТА від туру здати ТУРАГЕНТУ невикористаний ваучер, страховий поліс та інші документи, що надають право ТУРИСТУ на отримання туристичних послуг.

3. УМОВИ КОМПЕНСАЦІЇ ЗА НЕНАДАНІ ПОСЛУГИ

3.1. У випадку невиконання умов даного Договору з боку ТУРАГЕНТА, ТУРИСТ має право вимагати повернення оплачених коштів за ненадані послуги, за умови дотримання вимог п.2.2.9. даного Договору.

3.2. У випадку відмови ТУРАГЕНТА від виконання даного Договору, ТУРИСТ має право на відшкодування підтверджених документально збитків, заподіяних внаслідок розірвання даного Договору, крім випадку, коли це відбулося з вини ТУРИСТА.

Продовження додатку Е

3.3. У випадку невізду ТУРИСТА внаслідок неправильного оформлення чи не оформлення паспортних і/або візових документів, всі фінансові витрати по поїздки (ануляції поїздки) несе ТУРИСТ.

3.4. У випадку настання страхового випадку, претензії по збитках ТУРИСТ пред'являє в страхову компанію, вказану в страховому полісі.

3.5. ТУРАГЕНТ (ТУРОПЕРАТОР) не несе відповідальності щодо відшкодування грошових витрат ТУРИСТА за оплачені послуги, якщо ТУРИСТ у період перебування у турі за своїм розсудом чи в зв'язку із своїми інтересами не скористався всіма чи частиною запропонованих та оплачених послуг та не відшкодує ТУРИСТУ витрати, що виходять за межі послуг, обумовлених цим Договором

3.6 ТУРАГЕНТ (ТУРОПЕРАТОР) не несе відповідальності за скасування чи зміну часу відправлення та прибуття транспортних засобів та пов'язані із цим зміни обсягу і строків туру. У цих випадках відповідальність перед ТУРИСТОМ відповідно до правил пасажирських перевезень несуть авіакомпанії та інші транспортні компанії та інші треті особи відповідно до законодавства.

3.7. ТУРАГЕНТ (ТУРОПЕРАТОР) не несе відповідальності за збереження багажу, цінностей та документів ТУРИСТА протягом усього періоду Туру.

3.8. ТУРАГЕНТ (ТУРОПЕРАТОР) не несе відповідальності, якщо рішенням влади чи відповідних осіб ТУРИСТУ відмовлено в можливості в'їзду чи виїзду внаслідок порушення правопорядку або інших причин, або якщо внаслідок будь-яких інших причин, незалежних від ТУРАГЕНТА (ТУРОПЕРАТОРА), ТУРИСТ не скористався Турпродуктом.

3.9. Відповідальність ТУРАГЕНТА (ТУРОПЕРАТОРА) обмежена розміром подвійної плати вартості туристичного продукту

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

4.1. За невиконання чи неналежне виконання зобов'язань Сторони несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства України.

4.2. За відмову ТУРИСТА від туру, не пізніше ніж за 21 день до початку туру штраф на Туриста не накладається Заява про відмову ТУРИСТА від туру в письмовій формі приймається ТУРАГЕНТОМ до виконання з дня отримання такої заяви.

4.3. У випадку відмови від туру пізніше ніж за 21 день до початку туру, ТУРИСТ сплачує штраф'у таких розмірах: - за відмову зроблену в період від 21 до 14 днів до початку туру - 10% загальної вартості туристичних послуг; - за відмову зроблену в період від 13 до 7 днів до початку туру - 35% загальної вартості туристичних послуг; - за відмову зроблену в період від 6 до 4 днів до початку туру - 50% загальної вартості туристичних послуг; - за відмову зроблену в період від 3 днів і менше або за неявку на рейс - 100 % загальної вартості туристичних послуг.

4.4 ТУРИСТ несе відповідальність за пошкодження майна або здійснення протиправних дій під час поїздки, згідно з чинним законодавством країни тимчасового перебування.

4.5. При відмові від туру вартість квитків на авіарейси ТУРИСТУ не повертається.

5. ПОРЯДОК ПЕРЕТИНУ КОРДОНІВ

5.1. ТУРИСТ зобов'язаний дотримуватись вимог чинного законодавства України щодо перетину Державного кордону України, а також прикордонних та митних правил інших країн, через (до) які (яких) подорожує ТУРИСТ.

5.2. ТУРАГЕНТ (ТУРОПЕРАТОР) не несе відповідальності за рішення (дії) прикордонних служб країн, через (до) які (яких) подорожує ТУРИСТ, а також- інших установ щодо неможливості в'їзду ТУРИСТА на територію цих країн. Будь-які компенсації ТУРИСТУ не виплачуються.

6. ЗАГАЛЬНА ВАРТІСТЬ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

6.1. Загальна вартість туристичних послуг, замовлених ТУРИСТОМ (цифрами та прописом) грн. 2750 Дві тисячі сімсот п'ятдесят грн.

7. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СУПЕРЕЧОК

7.1. Всі суперечки, які можуть виникнути в ході виконання даного Договору. Сторони зобов'язуються вирішувати шляхом переговорів, а у випадку недосягнення згоди - згідно чинного законодавства України.

Продовження додатку Е

7.2. У випадку невідповідності умов туру умовам даного Договору, ТУРИСТ може повідомити про це ТУРОПЕРАТОРА через ТУРАГЕНТА не пізніше двох тижнів з моменту закінчення подорожі. При цьому до претензії повинен додаватись акт, складений ТУРИСТОМ та уповноваженим працівником організації, що надавала послуги ТУРИСТУ та завірений підписом представника ТУРОПЕРАТОРА в країні перебування.

8. ДОДАТКОВІ УМОВИ

8.1. У випадку неможливості розміщення ТУРИСТА у готелі або у номері, вказаному в ЗАЯВЦІ, йому надається можливість проживання в іншому готелі або в іншому номері такої ж або вищої категорії без додаткової оплати.

8.2. Даний Договір укладений в двох примірниках українською мовою, що мають однакову юридичну силу, по одному примірнику для кожної Сторони.

9. АДРЕСИ СТОРІН

Мною отримана вся необхідна інформація, щодо умов туристичного обслуговування згідно ст 20 Закону України „Про туризм“

ТУРАГЕНТ	ТУРИСТ
Україна, 79013, м. Львів, вул. Новий Світ 15/18. Тел.: (032) 232-83-83 E-mail: mail@akkord-tour.com.ua	
Підпис	Підпис

Документи, відповідно до п.2.1.4. даного Договору отримав _____ ТУРИСТ _____

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Держкомтуризму України від 16.08.1996 №40

ТОВ «АККОРД-ТУР»

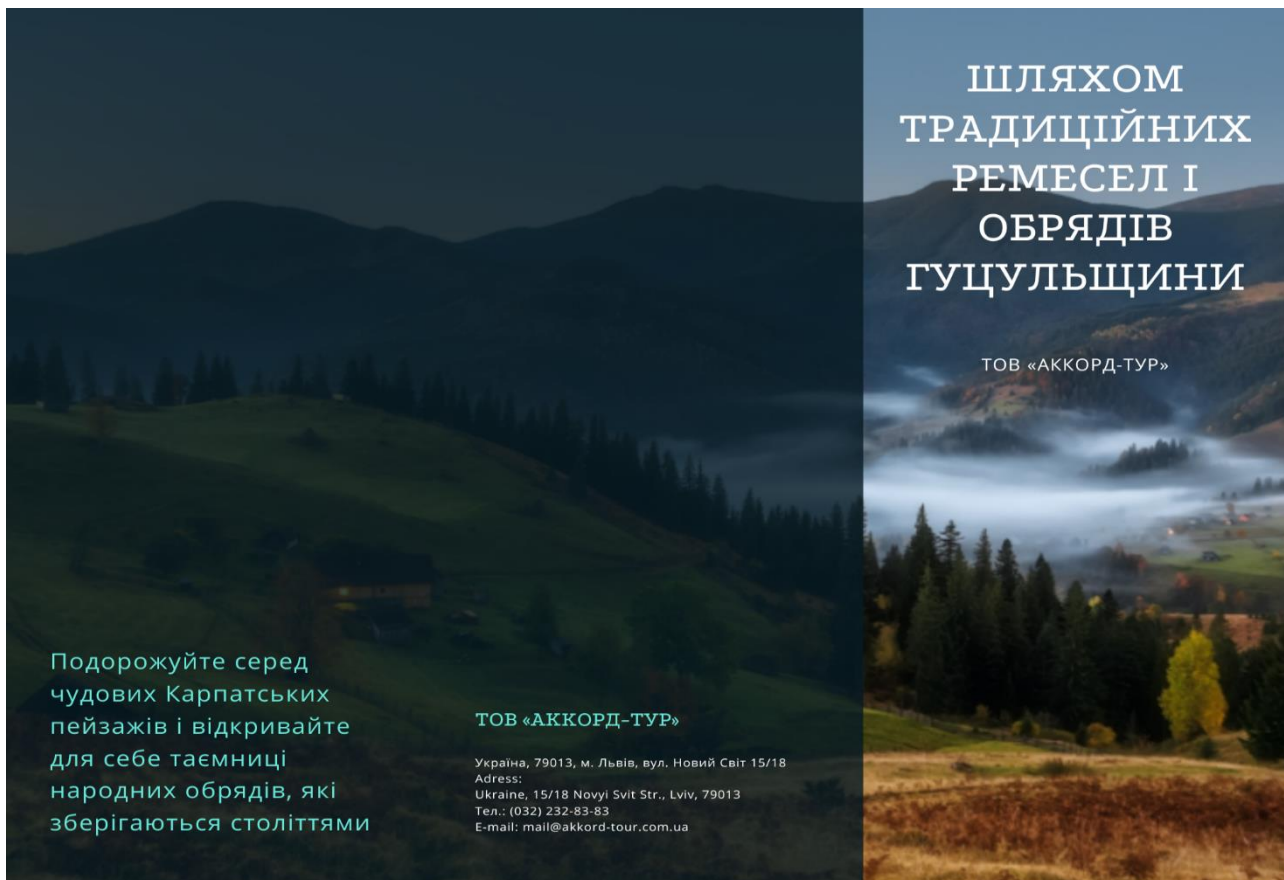
Україна, 79013, м. Львів, вул. Новий Світ 15/18.

Тел.: (032) 232-83-83

E-mail: mail@akkord-tour.com.ua

ВАУЧЕР №UA78436708

1. Ліцензія Державного комітету України по туризму №1 від 6.11.2010 року.
2. ТОВ «АККОРД-ТУР»
Україна, 79013, м. Львів, вул. Новий Світ 15/18.
Тел.: (032) 232-83-83
E-mail: mail@akkord-tour.com.ua
3. Іванов І.І.
4. 5, п'ять
5. Термін туру з 01.03.2025 р. по 05.03.2025 р.
6. Мікроавтобус «Mercedes-Benz «Sprinter»
7. Готель «Lavanda».
8. Тур від 18 років.
9. Сплачено

Подорожуйте серед чудових Карпатських пейзажів і відкривайте для себе таємниці народних обрядів, які зберігаються століттями

ТОВ «АККОРД-ТУР»

Україна, 79013, м. Львів, вул. Новий Світ 15/18
Address: Ukraine, 15/18 Novyi Svit Str., Lviv, 79013
Тел.: (032) 232-83-83
E-mail: mail@akkord-tour.com.ua

**ШЛЯХОМ
ТРАДИЦІЙНИХ
РЕМЕСЕЛ І
ОБРЯДІВ
ГУЦУЛЬЩИНИ**

ТОВ «АККОРД-ТУР»

**ВІДКРИЙТЕ ДЛЯ СЕБЕ
КАРПАТИ ЧЕРЕЗ
ЕТНОТУРИЗМ, ДЕ КОЖЕН
ДЕНЬ - ЦЕ НОВА ПРИГОДА**

Прозуляйтесь горами, долучіться до гуцульських традицій через майстер-класи, дегустацію страв, участь в обрядах та костюмовані фотосесії. Пізнайте секрети місцевих ремесел, насолоджуйтесь природою під час екскурсії до водоспадів та полонин і відчувайте душу Карпат через живу історію та культуру. Запрошуємо вас на незабутню подорож!

**ШЛЯХОМ
ТРАДИЦІЙНИХ
РЕМЕСЕЛ І ОБРЯДІВ
ГУЦУЛЬЩИНИ**

Вид маршруту — етнічний тур

Село Верховина, Івано-Франківська область

- Вечір знайомства : виступ гуцульського ансамблю
- Майстер-клас із виготовлення ліжників (традиційних вовняних ковдр)
- Навчання різьбярству: учасники додатково вивчають основи створення традиційних гуцульських орнаментів
- Дегустація місцевої кухні: банош із бринзою, грибну юшку та інші кулінарні шедеври гуцульської кухні
- Участь у традиційному обряді: «Ватра»
- Костюмована фотосесія : туристи одягають автентичний гуцульський одяг
- Вечір під відкритим небом : Перегляд фото
- Екскурсія до водоспадів і полонин: оповіді про значення цих місць
- Збір лікарських трав та навчання створювати прості чаї або настої

Вас чекають автентичні гуцульські села, де кожен крок переносить у минуле, а кожен подих наповнений духом історії